

Uchwała Nr XXXVII/255/2009
Rady Miejskiej w Piaskach
z dnia 30 grudnia 2009 roku

zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia „Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski w latach 2008-2015”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.). Rada Miejska uchwała co następuje:

§ 1

W załączniku do uchwały Nr XXIV/163/2009 Rady Miejskiej w Piaskach z dnia 27 stycznia 2009 r. w sprawie uchwalenia „Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski w latach 2008-2015” dokonuje się zmian, w związku z czym otrzymuje on brzmienie zgodne z załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Piask.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Paweł Podgórski

Załącznik

Do Uchwały Nr XXXVII/255/2009

Rady Miejskiej w Piaskach

z dnia 30 grudnia 2009 roku

STRATEGIA ROZWOJU LOKALNEGO GMINY PIASKI W LATACH 2008-2015

Piaski 2009

Spis treści

Spis treści	2
Wprowadzenie	4
I. Charakterystyka i diagnoza stanu społeczno-gospodarczego	7
I.1. Analiza położenia geograficznego miasta, zasoby kulturowe i walory przyrodnicze	7
I.2. Ogólna charakterystyka sfery społecznej	13
I.2.1. Demografia	13
I.2.2. Rynek pracy- problematyka bezrobocia	17
I.3. Diagnoza stanu infrastruktury techniczno-ekonomicznej	18
I.3.1. Infrastruktura sanitarna	18
I.3.2. Polityka przestrzenna Gminy	19
I.3.3. Infrastruktura transportowa	21
I.4. Diagnoza sfery gospodarczej	24
I.4.1. Rolnictwo	24
I.4.2. Podmioty gospodarcze	25
II. Stan infrastruktury społecznej	27
II.1. Oświata i wychowanie	27
II.1.1. Służba zdrowia i opieka społeczna	27
II.1.2. Turystyka	29
II.1.3. Działalność kulturalna	30
II.2. Wartości historyczne i kulturowe	32
II.3. Bezpieczeństwo publiczne	39
II.4. Organizacje pozarządowe	42
III. Gospodarka finansami	48
IV. Analiza SWOT	51
V. Perspektywy rozwoju społeczno-gospodarczego	56
V.1. Misja i wizje	58
V.2. Cele strategiczne	59
V.2.1. Określenie strategicznych celów rozwoju- priorytety realizacji celu generalnego	59
V.2.2. Określenie najważniejszych zadań częściowych - cele operacyjne	62
VI. Spójność z dokumentami strategicznymi	70
VII. Monitorowanie i wdrażanie	72

VII.1. Wdrażanie Strategii	72
VII.2. Monitoring	74
VIII. Prognoza finansowania strategii rozwoju.....	78
IX. Opis przebiegu i wyników konsultacji społecznych.....	79
X. Wieloletni Plan Inwestycyjny	85
Spis tabel	93
Spis rysunków.....	93

Wprowadzenie

Gmina, jako jednostka samorządu terytorialnego skupiająca społeczność lokalną, za podstawę swojego funkcjonowania przyjmuje działania zabezpieczające jej zbiorowe potrzeby.

Dotyczą one zapewnienia mieszkańcom możliwości egzystencjalnych, stworzenia dla nich odpowiednich warunków bytowych godnych XXI wieku i umożliwienia im stałej poprawy warunków życia w środowisku wiejskim, czemu służyć winny stale rozwijająca się infrastruktura i tworzenie nowych miejsc pracy.

Niniejszy dokument przedstawia Strategię Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski na lata 2008 - 2015. Podstawowym celem sporządzania Strategii Rozwoju Lokalnego jest stworzenie możliwości decyzyjnych w sprawach podejmowania przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie rzeczowym oraz finansowym, w dłuższej perspektywie czasowej. Ma więc wymiar operacyjno – strategiczny (lata 2008-2015). Jednocześnie, w sposób oczywisty stanowi ona kontynuację działań i decyzji podjętych w latach wcześniejszych i jest w pewnej mierze ich konsekwencją.

Rolą organów Gminy będzie prowadzenie polityki społeczno-gospodarczej, obiektywnie w stosunku do poszczególnych sołectw czy środowisk gdyż każde z nich wymaga pomocy w rozwoju.

Należy podkreślić także rolę organów Gminy w równoważeniu rozwoju poszczególnych jej części, jak również w zapewnieniu zrównoważonego rozwoju w poszczególnych sołectwach, wzięwszy pod uwagę ich odrębne cechy i specyfikę.

Bieżące też musi być współdziałanie tych organów z samorządami wiejskimi, organizacjami społecznymi czy wręcz środowiskami i grupami mieszkańców, mające na celu dobre rozeznanie potrzeb środowiskowych, a następnie ich realizacja w miarę posiadanych możliwości budżetowych Gminy i aktywności samych mieszkańców.

Dobrze zorganizowany proces opracowania strategii umożliwia zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowanie swojej przyszłości. Uwzględnienie zgłaszanych opinii i pomysłów pozwala na wypracowanie strategii, z którą będzie się identyfikowała w dużym stopniu społeczność lokalna. Utożsamianie się władz i mieszkańców gminy z opracowaną strategią stanowi niezbędny warunek jej skutecznej realizacji.

Rada, w dążeniu do możliwie pełnego rozwoju Gminy, winna określić kierunki działań oraz wyznaczyć zadania priorytetowe ogólno-gminne i na tym tle formułować zadania przewidywane do realizacji w poszczególnych sołectwach. Muszą one wy pływać z aspiracji społecznych, zabezpieczając potrzeby mieszkańców oraz z realiów życiowych, a nie oderwanych od rzeczywistości problemów. Podstawowym zadaniem będzie kontynuowanie przedsięwzięć rozpoczętych, niezbędnych dla funkcjonowania Gminy, mających związek z ochroną środowiska, oświatą i drogami.

W podejmowanych i realizowanych zadaniach, Burmistrz i Rada Miejska muszą kierować się możliwościami finansowymi będącymi w dyspozycji Gminy jak również możliwościami w zakresie pozyskania środków strukturalnych w ramach UE. Nie należy niedoceniać także możliwości

pozyskania inwestorów do realizacji inwestycji publiczno – prywatnych, jak również wszelkich form zaangażowania i zainteresowania mieszkańców.

Jednocześnie, należy mieć świadomość możliwości finansowych budżetu Gminy nie tylko na etapie finansowania poszczególnych inwestycji ale także na etapie ich wdrożenia i eksploatacji. Obowiązkiem organów Gminy winno być pozyskiwanie środków pozabudżetowych, zwłaszcza na realizację zadań ogólno-gminnych. Środki takie, pochodzące głównie z funduszy Unii Europejskiej, Narodowego i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencji Modernizacji i Restrukturyzacji Rolnictwa, Urzędu Kultury Fizycznej i Sportu, Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu, Szwajcarsko –Polskiego Programu Współpracy i innych, winny być kierowane głównie na realizację zadań proekologicznych, oświatowych, rozwoju przedsiębiorczości i drogowych.

W podejmowaniu i realizacji zadań gospodarczych organy Gminy winny też kierować się aktywnością społeczną mieszkańców poszczególnych sołectw czy środowisk, przekazując środki pieniężne tam, gdzie mogą być one efektywnie wykorzystane. Należy również aktywizować poszczególne społeczności poprzez odpowiednią politykę inwestycyjną.

Plany roczne Gminy, obejmujące sferę budżetową i zadania rzeczowe powinny wynikać przede wszystkim z planu operacyjnego rozwoju Gminy, nie zamykając jednak możliwości realizacyjnych w zadaniach wynikających z sytuacji nadzwyczajnych czy koniecznych, a wcześniej nie przewidywanych.

Posiadanie aktualnej Strategii Rozwoju Gminy wynika z wyżej wymienionych powodów, a także z uregulowań prawnych, zawartych między innymi w ustawie o samorządzie gminnym czy też ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w której strategię gmin zostały zaliczone – obok strategii rozwoju kraju, strategii sektorowych oraz strategii wojewódzkich – do kluczowych dokumentów planistycznych, na podstawie których powinna być prowadzona polityka rozwoju kraju. Strategia rozwoju gminy jest warunkiem formalnym ubiegania się o dofinansowanie realizacji zadań ze źródeł zewnętrznych (krajowych i zagranicznych) w tym o środki w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013.

W zarządzaniu rozwojem lokalnym ważne jest, by proces ten miał oparcie i dał się weryfikować na podstawie rzetelnej analizy potencjału i oczekiwań społeczności lokalnej. W tym celu przeprowadzono szerokie konsultacje społeczne, w których brali udział reprezentanci środowisk społecznych, gospodarczych i samorządowych. Zainteresowanie i akceptacja społeczeństwa dla zamierzeń lokalnej władzy jest politycznym kapitałem niezbędnym do wsparcia jej wysiłków. Szczególna wartość niniejszego dokumentu polega na tym, że nie jest on tylko propozycją skierowaną do społeczeństwa z kręgów lokalnej władzy, ale jest przede wszystkim efektem porozumienia i współpracy wielu osób, których życie i funkcjonowanie związane jest z gminą Piaski.

Dokument ma charakter poznawczy oraz służy możliwie szerokiemu i kompleksowemu rozpoznaniu obecnego stanu rozwoju, wyodrębnieniu uwarunkowań sprzyjających rozwojowi. Jest zapisem priorytetów oraz planowanych działań gminy Piaski na lata 2008-2015.

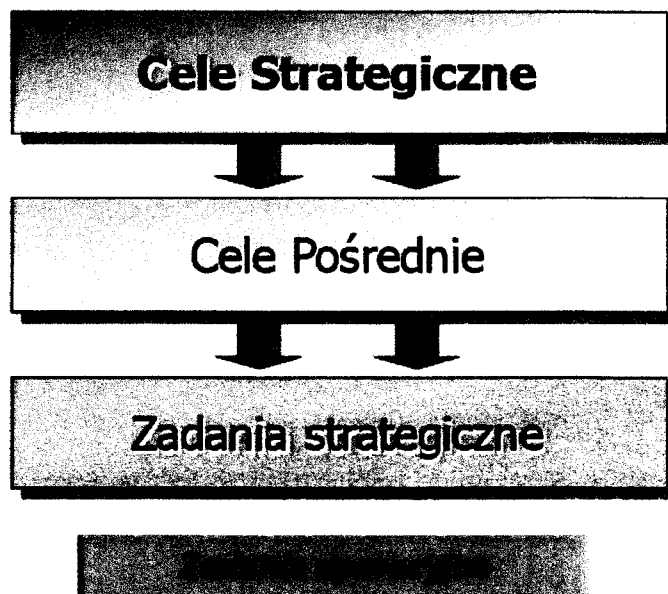
Strategia dzieli się na trzy części. Dwie pierwsze części mają charakter merytoryczny i kreślą główną oś Strategii. Część trzecia obejmuje formalny opis procedur monitoringu i ewaluacji niniejszego dokumentu.

Pierwsza część Strategii: Analiza zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań rozwoju gminy zawiera opis czynników mających wpływ na obecną sytuację oraz na możliwości rozwoju tej

wspólnoty samorządowej w najbliższych latach. Wykonana diagnoza przedstawia sytuację społeczno-gospodarczą wraz z identyfikacją problemów. To z kolei przekłada się na określenie silnych i słabych stron gminy Piaski oraz szans i zagrożeń dla jej rozwoju. W części drugiej dokumentu: Wizja rozwoju gminy Piaski. Cele i zadania Strategii, przedstawiona została wizja gminy Piaski, do osiągnięcia której w najbliższym okresie dążyć będzie wspólnota samorządowa.

Realizacja zadań zmierzających do realizacji tej wizji podzielona została na trzy cele strategiczne, te z kolei dzielą się na cele operacyjne i dalej na zadania strategiczne.

Uproszczony schemat podziału działań służących realizacji wizji gminy zamieszczono poniżej.

Trzecia część strategii: monitoring oraz ewaluacja Strategii Rozwoju Gminy Piaski na lata 2008-2015, opisuje zestaw procedur monitorowania realizacji zapisów Strategii oraz określania jej wpływu na sytuację gmin.

Strategia Rozwoju Lokalnego będzie realizowana na obszarze Gminy Piaski i obejmuje okres programowania na lata 2008-2015.

Okres programowania niniejszej Strategii jest zgodny z programowaniem funduszy UE. Zakłada się, że fundusze UE będą podstawowym źródłem wsparcia inwestycji na obszarze gminy Piaski.

Według nowego podziału administracyjnego kraju, wprowadzonego 1 stycznia 1999 r., gmina Piaski jest położona na terenie powiatu świdnickiego - jednego z 24 powiatów Województwa Lubelskiego. Przez gminę przebiegają szlaki komunikacyjne łączące Lublin z Zamościem i Chełmem. Gmina położona jest 25 km od Lublina, przy trasie międzynarodowej Warszawa-Kijów, Warszawa-Lwów, w odległości ok. 60 km od przejścia granicznego w Dorohusku oraz ok. 120 km od przejścia granicznego w Hrebennym.

Tabela 1 Dane gminy Piaski

Województwo	Lubelskie
Powiat	Świdnicki
Powierzchnia	169 km ²
Ośrodek miejski	Piaski
Liczba mieszkańców	10745
Gęstość zaludnienia	64 osoby na 1 km ²
Liczba sołectw	40
Liczba miejscowości	39
Większe miejscowości (ponad 500 mieszkańców)	Piaski, Wierzchowiska, Bystrzejowice, Gardzienice
Liczba gospodarstw rolnych	3434
Użytki rolne	14107
Lasy	1776

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

Zarządzanie miastem i gminą Piaski odbywa się na podstawie Statutu Gminy, zatwierdzonego przez Radę Miejską. Podstawową strukturą samorządową działającą na terenie gminy jest Urząd Miejski, którego Regulamin Organizacyjny zatwierdził Burmistrz. Pracą Urzędu Miejskiego kieruje Burmistrz, który pełni funkcję organu wykonawczego. Załatwianie spraw interesantów odbywa się na bieżąco w odpowiednich komórkach Urzędu Miejskiego oraz poprzez następujące jednostki organizacyjne gminy:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach
- Zakład Gospodarki Komunalnej w Piaskach
- Miejskie Centrum Kultury w Piaskach
- Miejska Biblioteka Publiczna w Piaskach

Na terenie gminy Piaski funkcjonują również następujące instytucje publiczne świadczące usługi na rzecz mieszkańców. Są to:

- Poczta Polska
- Powiatowy Bank Spółdzielczy

- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – Biuro Powiatowe
- Komisariat Policji
- Bank PKO BP

Ukształtowanie terenu, podłoże geologiczne

W budowie geologicznej gminy Piaski znaczącą rolę odgrywa kompleks skał węglanowych wieku kredowego. Wykształcone są one w formie opok o słabym zróżnicowaniu litologicznym w pionie. Liczne i rozległe płyty opoki spotyka się po prawej stronie rzeki Sierotki oraz we wschodniej części gminy. Większą część powierzchni gminy stanowią gezy i opoki najczęściej pokryte cienką warstwą utworów pylastych lessowatych.

W krajobrazie gminy zwraca uwagę węzeł paleohydrograficzny okolic Piask. Stanowią go martwe rynny dolinne łączące dorzecze Giełczwi, Stawka i Sierotki, pradolina Giełczwi-Stawka oraz współczesne doliny Sierotki i Giełczwi. Wszystkie te formy zbiegają się w Piaskach. W południowej części gminy występują młode rozcięcia erozyjne. Jednak nie występują tu typowe wąwozy. W najsilniej urzeźbionym obszarze można spotkać parowy o głębokości od kilku do kilkunastu metrów. Północną część gminy stanowią rozległe równiny denudacyjne. Są to płaskie, rozległe powierzchnie, łagodnie nachylone.

Gleby

Gleby w obrębie gminy Piaski wykształciły się głównie na utworach pyłowatych, składem mineralogicznym i frakcją przypominających lessy właściwe. W wyniku tego na terenie gminy dominują gleby płowe, z towarzyszącymi im dość rzadko glebami brunatnymi. Jeszcze mniejszy udział w powierzchni gminy mają rędziny. Na południe od Piask, w dolinie Giełczwi dominują kwaśne gleby torfowe, najczęściej zajmowane przez łąki.

Tabela 2 Klasa bonitacyjna gruntów ornych (dane Urzędu Miejskiego w Piaskach)

I	0,1
II	11,5
IIIa	41,6
IIIb	31,4
IVa	12,1
IVb	2,3
V	0,9
VI	0,1

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

Sieć wodna

Obszar gminy należy do dwu dorzeczy rzek III rzędu, bezpośrednich dopływów Wieprza. Do Stawka odwadniany jest obszar północno-zachodni, stanowiący 35% pow. gminy. Pozostała część jest hydrograficznie podporządkowana Giełczwi. W górnej części rzeka ta została uregulowana i wybudowano dwa betonowe stopnie spiętrzające wodę. Rzeka Sierotka, dopływ Giełczwi, ma długość 8 km. Na długości 2,5 km została uregulowana i wybudowano tam dwa jazy. Sierotka w swoim biegu od źródeł nie pobiera wody, lecz ją traci. W obrębie gminy znajduje się także górny bieg Stawka o długości 6 km.

Na terenie gminy znajduje się pięć zespołów stawów, które związane są ze wszystkimi trzema rzekami. Są to:

- Piaski - 9 stawów o łącznej powierzchni 58,5 ha, zasilane przez rzekę Sierotkę.
- Wola Piasecka - 4 stawy, z których tylko jeden jest wypełniony wodą pochodzącą z Sierotki.
- Między Piaskami a Siedliszczami znajdują się 23 stawy o łącznej powierzchni ogroblowanej około 40 ha. Obecnie jednak lustro wody ma powierzchnię 28,1 ha i jest zasilane przez Giełczew.
- Kawęczyn - 5 stawów z których tylko dwa są napełnione wodą pochodzącą ze Stawka.
- Wierzchowiska - staw będący niegdyś elementem dekoracyjnym zespołu pałacowego, zasilany wodą ze Stawka.

Na terenie gminy znajduje się osiem źródeł czynnych.

Krajobraz i walory środowiska przyrodniczego

Gmina ma krajobraz nizinny, lekko pofałdowany, zwłaszcza w południowej części. Większość obszaru gminy zajmują pola, co znacząco wpływa na walory krajobrazowe tego terenu.

Gmina Piaski jest gminą o silnie przekształconym środowisku naturalnym. Znaczące części lasów zostały wycięte w celu pozyskania terenów nadających się pod uprawy rolne. W związku z tym niewiele jest obszarów na terenie gminy szczególnie cennych przyrodniczo. Ochronie prawnej podlega 8 obiektów. Jest to jeden rezerwat i 7 drzew pomnikowych.

Rezerwat ustanowiono w 1983 roku na terenie lasu Wierzchowiska, w celu zachowania pozostałości starego, naturalnego lasu dębowo-lipowego. Jest to rezerwat częściowy.

Pomniki Przyrody na terenie gminy Piaski:

- Brzeżnice - dąb 360 cm w parku podworskim
- Brzeżnice - jesion wyniosły w parku podworskim
- Kozice Górne - lipa drobnolistna 450 cm w parku podworskim
- Kozice Górne - lipa drobnolistna 400 cm w parku podworskim
- Kozice Górne - lipa drobnolistna 320 cm w parku podworskim

- Nadleśnictwo Świdnik – dąb szypułkowy 570 cm
- Nadleśnictwo Świdnik – dąb szypułkowy 430 cm

Teren chroniony stanowi także niewielką część osłony Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego, która na obszarze gminy zajmuje powierzchnie łącznie około 8,5 km². Ponadto na terenie gminy Piaski został utworzony użytek ekologiczny Piaski-Brzezice o powierzchni 250 ha.

Zarys historyczny

Ślady pierwszego osadnictwa na terenach dzisiejszych Piask pochodzą z epoki paleolitu. Świadczą o tym obiekty archeologiczne z Piask i okolic, które zostały zebrane w różnych okresach przez miejscowych nauczycieli i ich uczniów oraz przygodnych poszukiwaczy pamiątek z przeszłości. Nie zachował się przywilej lokacyjny miasta, wobec czego nieustalona pozostaje data założenia Piask jako miasta oraz związane z lokacją nadania i przywileje. W dotychczasowych opracowaniach ugruntował się pogląd, iż miasto Piaski zostało lokowane na terenie wsi Pogorzały Staw. Najstarsza wzmianka o tej wsi pochodzi z 1401 r., kiedy to Jerzy Pelka Obermuntowicz Pogorzałego Stawu dziedzic dóbr Minkowice był stroną w sporze granicznym przeciwko Gromli, dziedzicowi dóbr Wierzchowiska. W 1446 r. grunta tej wsi obejmowały obszar, jak mówi dokument: (...) od Narożnice Brzezickiej do Narożnic Melgiewskiej przy Drodze z Minkowice do Biskupic idącej. Dalej źródła podają, że Joannes et Jacobus Hebermuttowic, posiadający Pogorzały Staw et de Piaski... Kębów et de Gyelczew... jako osobne miejscowości, a dziejopis Jan Długosz w księdze uposażeń kościelnych Liber beneficiorum dioecesis Cracoviensis wymienia tę miejscowość pod datą 1470r. jako miasto i nazywa je Pyassek alias Gyelczew, przyjmując, iż alias odnosi się do czasu przeszłego, czyli Piasek innym czasem Gielczew. Należy więc przypuszczać, że miasto Piaski zostało utworzone na terenach istniejących wcześniej wsi Pogorzały Staw i Gielczew.

Piaski największy okres świetności przeżyły pod władaniem rodzin Orzechowskich herbu Rogala i Suchodolskich herbu Janina. W czasach reformacji rodziny te stały się orędownikami protestantyzmu w jego różnych odmianach. Szczególnego rozkwitu nabrały Piaski zwane już wtedy luterskimi pod władaniem braci Suchodolskich: Zbigniewa i Teodora – wiernych żołnierzy i przyjaciół Jana III Sobieskiego, co nie powinno dziwić, biorąc pod uwagę nieodległe sąsiedztwo posiadłości Sobieskich i Suchodolskich. W tych czasach do Piask zaczęli przyjeżdżać Szkoci z Lublina i Zamościa, funkcjonowało 5 świątyń, a liczba Żydów wzrosła do mniej więcej 1/5 mieszkańców. Ta różnorodność religijna i kulturowa zachowała się tutaj aż do wybuchu II wojny światowej.

Osadnictwo

Odkryte pozostałości po obwałowaniach ziemnych przy istniejących grodach i przeprawach rzecznych (Pieczowisko w Wierzchowiskach, pozostałości po cmentarzysku prasłowiańskim z urnami w Piaskach, odnalezionym na polach Kębłowa grobie skrzynkowym, niedawno odkryte ślady po paleniskach w Kozicach Górnych i pojedynczych dobrze zachowanych narzędziach użytkowych z kamienia i krzemienia w Siedliszczkach, Gielczwi i Młodziejowie w dolinie rzeki Gielczwi), świadczą

dostatecznie o ciągłości istnienia osadnictwa w tym rejonie Lubelszczyzny przed naszą erą i w okresie tworzenia się naszego państwa w X wieku. Peryferyjne położenie tej części Lubelszczyzny w stosunku do pozostałych ziem polskich dawało okazję do niszczenia tego osadnictwa przez ciągłe najazdy wschodnich sąsiadów średniowiecznej Polski: Jaćwingów, Litwinów, Rusinów i Tatarów. Tędy bowiem wiodły najdawniejsze szlaki handlowe z Rusi przez Lublin, Sandomierz w stronę Krakowa i Śląska oraz szlakiem na północ po bursztyn nad Bałtyk i Litwę (znaleziska monet z I i II w n.e.). Wyjątkowa szczupłość źródeł historycznych z tamtego okresu, spowodowana brakiem istnienia w tej części Lubelszczyzny opactw, klasztorów i świątyń, które tworzyły te dokumenty i je przechowywały oraz zniszczeń na szlakach najazdów sąsiadów spowodowały, że znajomość dziejów tego regionu jest niewystarczająca aż do XIV wieku. Nieliczne źródła z tego okresu, sporządzone w odległych opactwach diecezji krakowskiej, do której w połowie XIVw. należała parafia w Giełczwi odnotowały, że około 1325 r. była ona spustoszona (najprawdopodobniej najazdem) i nie mogła złożyć zwierzchnikom określonej daniny z podległych wsi, a ponadto zabrakło stałego plebana w świątyni giełczewskiej. Wszystko to świadczy, że osadnictwo w okolicach istniało, ale z powodu braku źródeł pisanych nie można tego dostatecznie potwierdzić i opisać.

Rysunek 2 Przedwojenna kamienica w miejscowości Piaski

Źródło: Zasoby internetowe.

II wojna światowa

Już przed 1 września 1939 r. zapełniły się drogi na wschód, którymi ewakuowała się ludność z za Wisły przed nadejściem Niemców. Liczne naloty, buszujących po niebie samolotów faszystowskich siały śmierć i zniszczenie na całej trasie. Piaski, leżące przy ważnych traktach strategicznych, były czterokrotnie bombardowane i ostrzeliwane z broni pokładowej w miesiącu wrześniu 1939 r. Naloty te nastąpiły 7, 9, 14 i 17 września. Wybuchły liczne pożary (ul. Lubelska i Zamojska), które zniszczyły kilka budynków i obejść. Strażacy i zorganizowane drużyny obrony cywilnej i przeciwlotniczej oraz stałe dyżury (warty) nocne w osadzie uchroniły ją przed większymi zniszczeniami. Zginęło jednak od bomb kilkunastu żołnierzy polskich, oraz uciekinierów przemieszczających się drogami i ulicami. Na zdeterminowanych mieszkańców osady i wiosek padł strach, a skutki bombardowań, pożarów i śmierć kilkunastu ludzi dały wyobrażenie, czym jest wojna i co niesie każdego dnia ze sobą. W sklepach zaczęło brakować podstawowych produktów spożywczych. Panika ogarnęła ludzi w gminie. Należało ją opanować. Zajęli się tym w pierwszym rzędzie nauczyciele oraz lekarze. Organizowali strażaków do stałych dyżurów przeciwpożarowych w nocy, natomiast miejscowi lekarze i pielęgniarki przeprowadzali intensywne szkolenia

w specjalistycznych drużynach sanitarnych. Sołtysi organizowali kwatery i pożywienie dla olbrzymiej grupy uciekinierów z za Wisły. Wyznaczani stójkowi po każdym nalocie niemieckim zwozili rannych i chowali zabitych żołnierzy oraz cywilów. Od pierwszego dnia wojny przechodziły przez Piaski olbrzymie ilości różnych rodzajów wojska, które po walkach udawały się na wschodnie rubieże Rzeczypospolitej, aby tam organizować się do dalszej obrony. Dogodne warunki gospodarcze, przed rozpoczęciem II wojny światowej, spowodowały, iż na tereny Lubelszczyzny, napływać zaczęła duża ilość ludności żydowskiej.

Rysunek 3 Mieszkaniec żydowski gminy Piaski.

Źródło: Zasoby internetowe.

I.2. Ogólna charakterystyka sfery społecznej

I.2.1. Demografia

Stan i charakterystyka zaludnienia

Łączna liczba ludności w gminie Piaski wynosi: 10745 osób, w tym na terenie miasta mieszka 24,77 % ogółu ludności (dane z dnia 31 XII 2007 rok). W stosunku do lat poprzednich struktura zaludnienia ma powolną stopniową tendencję spadkową. Do miejscowości o największej liczbie ludności należą: Piaski, Brzezice, Bystrzejowice Pierwsze, Wierzchowiska Pierwsze.

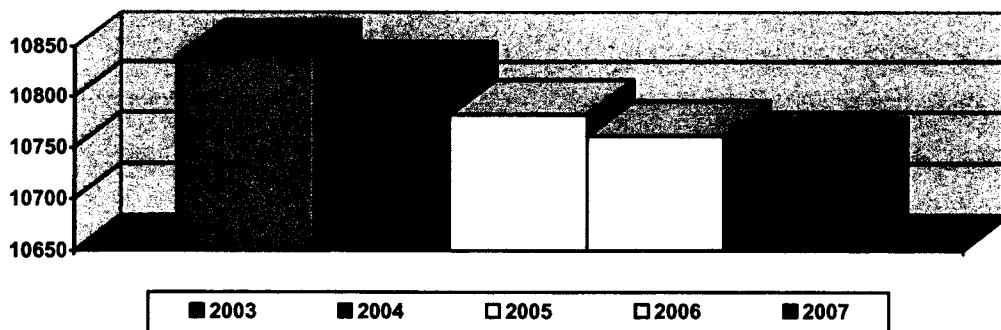
Tabela 3 Liczba ludności w gminie piaski w latach 2003-2007

stan na 30 VI					
ogółem	10 874	10 808	10 822	10 787	10 744
mężczyźni	5 221	5 191	5 217	5 191	5 156
kobiety	5 653	5 617	5 605	5 596	5 588
stan na 31 XII					
ogółem	10 841	10 820	10 782	10 761	10 745
mężczyźni	5 195	5 195	5 196	5 169	5 135
kobiety	5 646		5 586	5 592	5 582

Źródło: Dane GUS. www.stat.gov.pl

Analizując dane demograficzne gminy Piaski w latach 2003-2007 można zauważyć , że liczba mieszkańców gminy Piaski z roku na rok znacznie spada, w 2007 roku jest o 96 osoby mniej w stosunku do roku 2003, gdzie liczba ludności wynosiła 10841 osób / stan na dzień 31 XII/

Rysunek 4 Liczba ludności w latach 2003-2007

Źródło: Opracowanie własne

Najliczniejszą miejscowością w gminie jest miejscowość Piaski /2696 osób/, zaś najmniejszą Stefanówka /51 osób/.

Tabela 4 Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach gminy Piaski (dane Urzędu Miejskiego w Piaskach)

1.	Borkowszczyzna	55
2.	Brzezice	492
3.	Brzeziczki	197
4.	Bystrzejowice Drugie	316
5.	Bystrzejowice Pierwsze	465
6.	Bystrzejowice Trzecie	187
7.	Emilianów	146

8.	Gardzienice Drugie	300
9.	Gardzienice Pierwsze	350
10.	Giełczew	189
11.	Jadwisin	109
12.	Janówek	291
13.	Józefów	146
14.	Kawęczyn	338
15.	Kęblów	325
16.	Klimusin	137
17.	Kozice Dolne	216
18.	Kozice Dolne Kolonia	197
19.	Kozice Górne	196
20.	Majdan Brzezicki	137
21.	Majdan Kawęczyński	166
22.	Majdan Kozic Dolnych	106
23.	Majdan Kozic Górnych	140
24.	Majdanek Kozicki	152
25.	Marysin	113
26.	Młodziejów	69
27.	Nowiny	90
28.	Piaski	2696
29.	Piaski Górne	116
30.	Piaski Wielkie	171
31.	Siedliszczki	336
32.	Siedliszczki Kolonia	190
33.	Stefanówka	51
34.	Wierzchowiska Drugie	316
35.	Wierzchowiska Pierwsze	465
36.	Wola Gardzienicka	164
37.	Wola Piasecka	380
38.	Wola Piasecka Kolonia	52
39.	Zegotów	95

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

Niepokojącym zjawiskiem demograficznym w gminie Piaski jest drastyczny spadek przyrostu naturalnego, który na koniec roku 2007 **wynosił -77**, co oznacza iż znacznie więcej zanotowano osób umierających /161 osób/ niż rodzących się /84 osoby/. Tak przedstawiająca się sytuacja przyrostu naturalnego jest niepokojącym stanem starzenia się społeczeństwa w gminie Piaski. Ogólnie z analiz danych GUS można stwierdzić, iż społeczeństwo gminne Piaski miało i ma tendencje spadku przyrostu naturalnego.

Tabela 5 Przyrost naturalny w gminie Piaski w latach 2003-2007

	2003	2004	2005	2006	2007
Urodzenia żywe					
ogółem	103	82	109	103	84
mężczyźni	54	43	61	47	40
kobiety	49	39	48	56	44
Zgony ogółem					
ogółem	180	141	158	132	161
mężczyźni	105	71	79	73	94
kobiety	75	70	79	59	67
Zgony niemowląt					
ogółem	1	0	1	0	0
mężczyźni	0	0	1	0	0
kobiety	1	0	0	0	0
Przebieg naturalny					
mężczyźni	-51	-28	-18	-26	-54
kobiety	-26	-31	-31	-3	-23

Źródło: Dane GUS. www.stat.gov.pl

Silną grupą wiekową w stosunku do ogólnej liczbie mieszkańców gminy Piaski jest ludność w wieku produkcyjnym /2094 osób/ , według metodologii Głównego Urzędu Statystycznego w **wieku produkcyjnym** znajdują się:

- mężczyźni pomiędzy 18. a 64. rokiem życia,
- kobiety pomiędzy 18. a 59. rokiem życia.

Ponadto Wiek produkcyjny dzielony jest dalej na:

- wiek mobilny - 18-44 lata mężczyźni i kobiety,
- wiek niemobilny - 45-64 lata mężczyźni i 45-59 lat kobiety.

Tabela 6 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym

Rok	2003	2004	2005	2006	2007
ogółem	10 903	10 834	10 754	10 718	10745
mężczyźni	5 265	5 238	5 210	5 166	5173
kobiety	5 638	5 596	5 544	5 552	5572
Przebieg naturalny					
mężczyźni	1 201	1 148	1 123	1 075	1 040
kobiety	1 187	1 136	1 119	1 091	1 054

mężczyźni	3 404	3 430	3 425	3 442	3 490
kobiety	2 999	3 013	2 984	2 991	3 016
mężczyźni	660	660	662	649	613
kobiety	1 452	1 447	1 441	1 470	1 479

Źródło: Dane GUS. www.sast.gov.pl

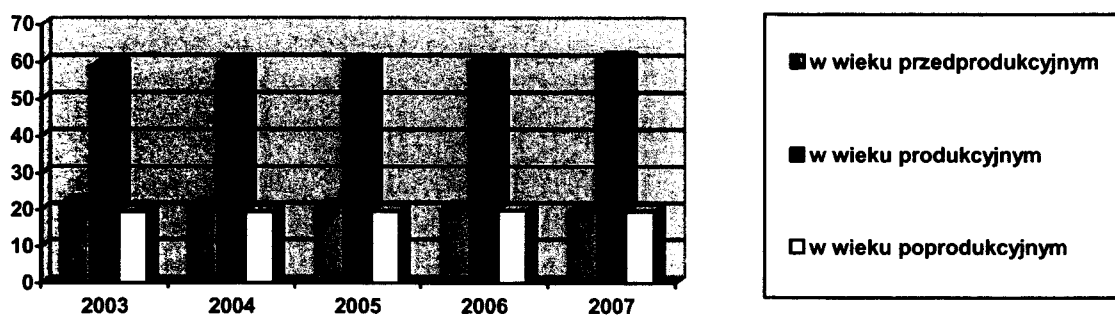
Wysoki % ludności w wieku produkcyjnym obecnie jest korzystny dla rozwoju gminy Piaski lecz w przyszłości może grozić wysokim stopniem spadku przyrostu naturalnego, o ile nie wzrośnie % osób w wieku przedprodukcyjnym.

Tabela 7 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w %

	%	2003	2004	2005	2006	2007
w wieku przedprodukcyjnym	%	21,9	21,1	20,8	20,2	19,6
w wieku produkcyjnym	%	58,7	59,5	59,6	60,0	60,8
w wieku poprodukcyjnym	%	19,4	19,4	19,6	19,8	19,6

Źródło: Dane GUS. www.stat.gov.pl

Rysunek 5 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym

Źródło: Opracowanie własne.

I.2.2. Rynek pracy- problematyka bezrobocia

Gmina Piaski pozytywnie oddziałuje na aktywność zawodową ludności, m.in.: stanowi rynek pracy dla mieszkańców. Jest ośrodkiem działalności firm handlowych i usługowych. Część osób z terenu gminy dojeżdża do pracy poza obszar gminy, najczęściej do Lublina, Zamościa, Świdnika. Blisko połowa mieszkańców jest zatrudniona w rolnictwie.

Bezrobocie w gminie Piaski wynosi **12,8 %**. W strukturze bezrobocia widoczny jest wysoki udział osób w wieku produkcyjnym. Strukturę bezrobocia w gminie przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 8 Stan bezrobocia

Bezrobotni	803	378

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

Tabela 9 Bezrobocie wg wieku

18-24 lat	240	125
25-34lat	280	148
35-44 lat	151	66
45-54 lat	103	37
55-59 lat	28	2
60-64 lat	1	-

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

Sytuacja mieszkaniowa

Na terenie miasta Piaski dominuje prywatna zabudowa jednorodzinna. Natomiast na terenie gminy występują miejscowości o charakterze osiedli wiejskich. We wszystkich miejscowościach znajduje się 1720 budynków mieszkalnych z 1788 mieszkańami o powierzchni 144767 m².

Zabudowa wielorodzinna jest reprezentowana przez następujące podmioty:

- Spółdzielnie – Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa w Piaskach
- Skarb Państwa
- Zakłady pracy
- Wspólnoty mieszkaniowe

Komunalne zasoby mieszkaniowe:

- liczba budynków mieszkalnych - 21
- łączna powierzchnia - 3203m²
- powierzchnia użytkowa na 1 osobę - 15,8 m²

I.3. Diagnoza stanu infrastruktury techniczno-ekonomicznej

I.3.1. Infrastruktura sanitarna

Infrastruktura sanitarna w gminie jest rozwinięta w stopniu niewystarczającym. Sieć wodociągowa dociera do 62% mieszkańców, dlatego też planowany jest dalszy jej rozwój. Do priorytetowych zadań należy skanalizowanie gminy. Obecnie z sieci kanalizacyjnej korzysta tylko 2424 mieszkańców, co stanowi około 22,2 % ludności gminy. Podobna sytuacja dotyczy sieci gazowej, z której korzysta również niewielka liczba mieszkańców gminy.

Tabela 10 Sieć wodociągowa (dane Urzędu Miejskiego w Piaskach)

Długość przyłączy	108,4
Ilość przyłączy	1638
Liczba mieszkańców korzystających z ujęcia	6740
Wydajność /średnia/:	Piaski 470m ³ /dobę Bystrzejowice 831m ³ /dobę Gardzienice 377m ³ /dobę Brzeziczki 200m ³ /dobę

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

Tabela 11 Kanalizacja i oczyszczalnia ścieków

Ilość przyłączy	265
Liczba mieszkańców korzystających z sieci	2424
Przepustowość oczyszczalni ścieków	1000m ³ /d

Źródło: (dane Urzędu Miejskiego w Piaskach)

Tabela 12 Sieć gazowa

Długość przyłączy średniego ciśnienia	9,48 km
Długość przyłączy niskiego ciśnienia	-
Ilość przyłączy	211
Liczba mieszkańców korzystających z sieci	801

Źródło: dane Urzędu Miejskiego w Piaskach

I.3.2. Polityka przestrzenna Gminy

Jako główne cele rozwoju gminy Piaski uznano osiągnięcie harmonijnego wszechstronnego i trwałego rozwoju zapewniającego zaspokojenie bieżących potrzeb mieszkańców oraz warunków umożliwiających wzrost poziomu życia.

Zasadnicze aspekty tego rozwoju to cele szczegółowe, którymi będą:

- Społeczne i ekonomiczne z uwzględnieniem funkcji miasta Piaski jako ponadlokalnego ośrodka życia gospodarczego, kulturalnego i usług;
- Przyrodnicze, kulturowe i przestrzenne ze szczególnym uwzględnieniem zachowania i przywrócenia wartości przyrodniczych i kulturowych środowiska.

Cele polityki przestrzennej miasta wyrażają się w:

- Ukierunkowaniu działań polegających na podnoszeniu ładu przestrzennego w kształtowaniu zagospodarowania gminy przy zachowaniu walorów przyrodniczych i kulturowych środowiska;
- Zapewnieniu walorów krajobrazowych i estetycznych zagospodarowania gminy;
- Porządkowaniu zagospodarowaniu terenów osadniczych i usługowych oraz utrzymaniu o najwyższych walorach krajobrazu otwartego.

Istotą planowania strategicznego gminy Piaski jest podniesienie standardu życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz podniesienie rangi miasta do ośrodka wielofunkcyjnego o charakterze regionalnym.

Działania władz gminy Piaski będą zmierzać w kierunku:

- podniesienia standardu życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury technicznej i społecznej;
- wdrażania ładu przestrzennego w oparciu o historycznie ukształtowane centrum miasta;
- wspierania rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości;
- wykorzystania rolniczego potencjału gminy w zakresie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego;
- rozwoju turystyki i agroturystyki na bazie istniejących walorów przyrodniczo-krajobrazowych i historyczno-kulturowych gminy;
- ochrony istniejących miejsc pracy i pozyskiwania dodatkowych źródeł dochodów dla mieszkańców;
- wzrostu walorów inwestycyjnych poprzez pozyskanie terenów i infrastruktury pod zabudowę mieszkaniową i usługi;
- pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych;
- współpracy z gminami sąsiednimi w ramach Szlaku Jana III Sobieskiego (zamiast w zakresie rozwoju infrastruktury i promocji regionu)

- rozwijania współpracy z organizacjami pozarządowymi i upowszechnianie inicjatyw lokalnych;
- promowania Piask jako gminy o znaczeniu regionalnym, przyjaznej dla mieszkańców i inwestorów.

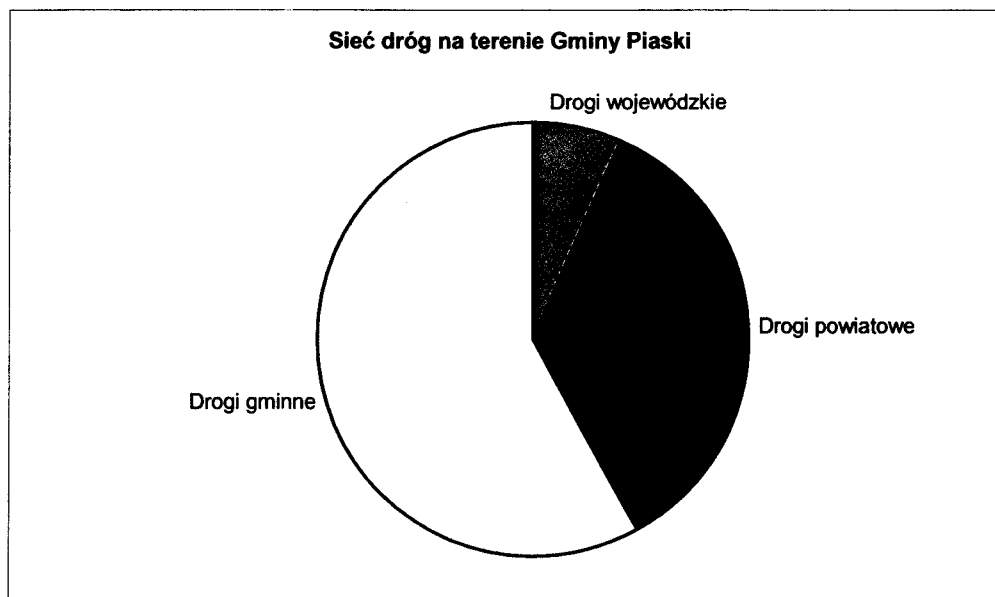
I.3.3. Infrastruktura transportowa

Na terenie gminy znajdują się ważne szlaki komunikacyjne **łączące Lublin z Zamościem i Lublin z Chełmem**. Oprócz nich na jej terenie istnieje rozbudowana sieć dróg powiatowych i gminnych. Północna część gminy ma lepiej rozwiniętą sieć dróg niż południowa. Wiąże się to z bliskością Świdnika i Lublina. Ponadto gmina położona jest 25 km od Lublina, przy trasie międzynarodowej Nr 12 i 17 Warszawa-Kijów, Warszawa-Lwów, w odległości ok. 60 km od przejścia granicznego w Dorohusku oraz ok. 120 km od przejścia granicznego w Hrebennem.

Tabela 13 Sieć dróg na terenie gminy Piaski

Drogi wojewódzkie	12,488
Drogi powiatowe	64,581
Drogi gminne	106,7

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

Tabela 14 Szczegółowy wykaz dróg gminnych i powiatowych (dane Urzędu Miejskiego w Piaskach)

			twardej	grunto wej
Franciszków-Kol. Wierzchowiska II-dr.gm.105676L	0,6	105531L	0,6	
dr.pow.1107L- Kol. Wierzchowiska	1,0	105674L		1,0
dr.kraj17-Kol. Wierzchowiska II-dr.pow.1107L	2,5	105675L	1,5	1,0
dr.kraj17-Kol. Wierzchowiska II-dr.pow.1106L	1,5	105676L	1,5	
dr.pow.1106L-Kol. Wierzchowiska II-dr.kraj.17	1,9	105677L	1,9	
dr.pow.1106L-Kol. Wierzchowiska II-dr.gm.105677L- dr.gm.105712	1,4	105678L	1,4	
dr.pow.1110L-Komasacja Nowa	1,8	105679L	1,8	
dr.kraj17-Folwark-Bystrzejowice-Komasacja-gr.gminy Głusk	7,6	105680L	7,6	
dr.pow.110L-Komasacja-dr.kraj.17	2,6	105681L	2,6	
dr.kraj.17-Kol. Janówek	1,25	105682L	1,25	
dr.pow.1110L-Kawęczyn- dr.pow.1110L	1,0	105683L	1,0	
dr.pow.1110L-Kol. Kawęczyn-dr.pow.1109L	4,9	105684L	4,9	
dr.pow.1110L-Kol. Kawęczyn	1,5	105685L	1,5	
dr.pow.1110L-Kawęczyn-dr.kraj.17	3,8	105686L	3,8	
dr.pow.1112L-Kozice Dolne II-Kol. Kozice Dolne I- dr.gm.105686L	4,0	105687L	4,0	
dr.woj.836-Kol. Wola Piasecka-dr.gm.105686L	1,6	105688L	1,6	
dr.pow.1111L-Kozce Górne-Wola Piasecka- dr.pow.1112L	4,6	105689L	2,6	2,0
dr.woj.836-Wola Piasecka- dr.gm.105689L	0,4	105690L	0,4	
dr.woj.836-Marysin-dr.pow.1111L	3,0	105691L	3,0	
dr.pow.1110L-Majdan Kozic Dolnych-Majdan Kozic Górnych- gr.gminy Jabłonna	5,4	105692L	5,4	
dr.woj.836- Majdan Kozic Górnych	1,5	105693L	1,5	
dr.pow.1111L-Koci Majdan-dr.pow.1112L	1,1	105694L	1,1	
dr.pow.1112L-Stefanówka-gr.gminy Rybczewice	1,4	105695L	1,4	
dr.pow.1112L-Podleski Kąt-dr.woj.837	2,2	105696L	2,2	
dr.woj.837-Kol. Borek	0,9	105697L	0,9	
dr.pow.1116L-Wola Gardzienicka	4,0	105698L	3,0	1,0
dr.kraj17-Siedliszczki-dr.pow.1119L	6,6	105699L	3,6	
dr.gm.105699L-Siedliszczki	1,0	105700L		1,0
dr.gm.105699L-Kol. Siedliszczki	0,8	105701L		0,8
dr.gm.105704L-Kol. Brzezice-dr.gm.005699L	5,0	105702L	5,0	
dr.kraj12- Kol. Brzezice-gr.gminy Milejów	3,2	105703L	3,2	
dr.gm.105703L-Kol. Brzezice-gr.gminy Trawniki	1,5	105704L	1,0	0,5
dr.kraj12- Kol. Brzezice- dr.gm.105703L	1,75	105705L	1,75	

dr.kraj12-Brzeziczki-Kol. Piaski Wielkie	3,4	105706L	3,4	
dr.gm.105706L-Brzezice-dr.gm.105702L	1,7	105707L	1,7	
dr.kraj12- Kol. Piaski Górne-Majdan Brzezicki-dr.pow.1022L	3,9	105708L	3,1	0,8
dr.pow.1022L-Józefów- dr.pow.1022L	3,0	105709L	3,0	
dr.pow.1113L-Kol. Piaski Górne- dr.pow.1022L	2,5	105710L	2,1	0,4
dr.pow.1113L-Kol. Piaski Wielkie-dr.gm.105708L	2,6	105711L	2,6	
dr.pow.1113L-Emilianów-Kol. Wola Piasecka-dr.kr.17	1,2	105712L	1,2	
dr.pow.1109L-Jadwisin-dr.gm.005684L	0,7	105713L	0,7	
dr.gm.105686L-Kol. Kozice Dolne-Kozice Dolne	1,8	105714L	0,8	1,0
dr.kraj.17-Gardzienice-dr.pow.1115L	2,6	105715L	1,3	1,3
dr.woj.837-wieś Gardzienice-dr.woj.837	3,0	105716L	2,5	0,5
Lublin-Kliny-Wierzchowiska	3,717	1107L	2,064	1,653
Wilczopole-Bystrzejowice	5,418	1109L	5,418	
Bystrzejowice-Chmiel	10,056	1110L	7,206	2,85
Kawęczyn-Kozice	2,800	1111L		2,8
Kozice-Policzyzna	4,313	1111L	3,259	1,054
Kłębów Stary-Majdan Kozicki	7,180	1112L		7,18
Gardzienice-Suchodoły	4,307	1116L	4,307	
Piaski-Gardzienice	5,979	1115L	1,679	4,3
Młodziejów-Klimusin-Stryjno	5,265	1117L	3,103	2,162
Mełgiew-Piaski	6,225	1113L	6,225	
Minkowice-Wierzchowiska	2,781	1106L	2,781	
Zalesie-Brzeziczki	4,830	1022L	4,830	

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

Tabela 15 Szczegółowy wykaz dróg w m. Piaski (dane Urzędu Miejskiego w Piaskach)

Dr. woj. 836 – skrzyżowanie dróg kraj. 12 i 17 (droga w miejscowości Kęblów i mieście Piaski)	105814L
Kol. Kęblów – dr. woj. 836 – do końca wsi	105815L
Piaski ul. Armii Krajowej (ul. Lubelska – dr. 837 KW259304)	105816L
Piaski ul. Brzozowa (dr. pow. 2112L – ul. Klonowa)	105817L
Piaski ul. Kasztanowa (dr. pow. 2112L – ul. Klonowa)	105818L
Piaski ul. Klonowa (ul. Brzozowa – ul. Kasztanowa)	105819L
Piaski ul. Zbożowa (ul. Reja – ul. Armii Krajowej)	105820L
Piaski ul. Reja (ul. Lubelska – dr. woj. 837)	105821L
Piaski ul. Spółdzielcza (ul. Rynek – ul. Reja)	105822L
Piaski ul. Rynek (dr. woj. 837 – ul. Lubelska)	105823L
Piaski ul. Mickiewicza (dr. woj. 837 – ul. Armii Krajowej)	105824L
Piaski ul. Braci Jaroszków (ul. Mickiewicza – ul. Głęboka)	105825L
Piaski ul. Głęboka (dr. woj. 837 – ul. Armii Krajowej)	105826L
Piaski ul. 500-lecia 3-Maja (dr. woj. 837 – ul. Lubelska)	105827L
Piaski ul. Krótka (ul. Lubelska – ul. 500-lecia)	105828L
Piaski ul. Makarewicka, ul. Pogorzały Staw, ul. Długosza (ul. Gardzienicka – ul. Lubelska)	105829L
Piaski ul. Gardzienicka, ul. Kozia (dr. woj. 837 – ul. Lubelska)	105830L
Piaski ul. Strażacka (ul. Gardzienicka – ul. Dłusza)	105831L
Piaski ul. Zielona (dr. woj. 837 – ul. Ogrodowa)	105832L
Piaski ul. Ogrodowa (ul. 500-lecia – ul. Zielona)	105833L
Piaski ul. Niepodległości (od ul. Lipowej – do „Targu koszyczkowego” i od ul. Lipowej – do parkingu przy cmentarzu od strony północnej)	105834L
Piaski ul. Orzechowskiego (ul. Lubelska w kierunku rzeki Sierotki)	105835L
Piaski ul. Lipowa (ul. Lubelska – w kierunku rzeki Sierotki)	105836L
Piaski ul. Projektowana (ul. Lubelska w kierunku rzeki Sierotki)	105837L
Piaski ul. Braci Sposów (ul. Rynek – Ośrodek Zdrowia)	105838L

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

I.4. Diagnoza sfery gospodarczej

I.4.1. Rolnictwo

Gmina Piaski ma charakter typowo rolniczy. Powierzchnia użytków rolnych w gminie wynosi 14107 ha, co stanowi 83,11 % ogólnej powierzchni. Na terenie gminy przeważają gospodarstwa o powierzchni do 5 ha. Działalność rolnicza jest podstawowym źródłem utrzymania dla

przeważającej części mieszkańców. W produkcji roślinnej przeważa uprawa zbóż, buraków i ziemniaków. Natomiast w hodowli zwierzęcej przeważa bydło i trzoda chlewna. W gminie Piaski jest blisko 50% ludności w wieku produkcyjnym, która jest zatrudniona w tej właśnie gałęzi gospodarki. Większość rolnictwa stanowią niewielkie, prywatne gospodarstwa rolne.

Użytki rolne w większości są położone na dobrych glebach (większość III klasa bonitacyjna). W związku z tym w produkcji roślinnej dominują uprawy pszenicy, ziemniaków, buraków cukrowych oraz kukurydzy.

Tabela 16 Użytkowanie ziemi (dane Urzędu Miejskiego w Piaskach)

Powierzchnia ogólna	16973
Użytki rolne, w tym:	14107
grunty orne	13250
sady	315
łąki	404
pastwiska trwale	138
Lasy i grunty leśne	1776
Pozostałe grunty	1090

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

Tabela 17 Zasoby ludzkie

Pracujący ogółem	1 141	osób
Pracujące kobiety	559	osób
Ludność wg faktycznego miejsca zamieszkania – mężczyźni	5458	osób
Ludność wg faktycznego miejsca zamieszkania – kobiety	5 859	osób

Źródło: Zasoby internetowe.

I.4.2. Podmioty gospodarcze

W gminie Piaski działa **433 podmiotów gospodarczych**. Zakłady usługowe i rzemieślnicze świadczą usługi w zakresie produkcji rolniczej i potrzeb bytowych mieszkańców gminy. Handel i usługi skoncentrowane są w sektorze prywatnym. Sklepy wielobranżowe i inne usługi społeczne zlokalizowane są głównie w Piaskach.

Struktura branżowa podmiotów zarejestrowanych na terenie gminy przedstawia się następująco:

- handel i gastronomia – 138
- usługi budowlane – 38
- zakłady rzemieślnicze – 45

- stolarstwo - 24
- transport samochodowy - 48
- handel obwoźny - 45
- usługi w zakresie prac leśnych - 15
- instalatorstwo elektryczne - 12
- działalność rozrywkowa - 4
- usługi lekarskie - 6
- lecznice dla zwierząt - 2
- pozostałe - 56

Tabela 18 Wykaz ważniejszych przedsiębiorstw (dane Urzędu Miejskiego w Piaskach):

Trans- Herbest, Kębłów	Skup i przetwórstwo ziół	46
BETSTAL Siedliszczki	Wyroby betonowo- stalowe	25
Firma JOTGIEL -Wierczchowiska	Produkcja rur PCV	24
Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Piaskach	Skup i przetwórstwo mleka	156
Centrum Piekarnicze A.J. Motyl, Bystrzejowice	Kompleksowe zaopatrzenie w surowce, półprodukty, maszyny, urządzenia branży spożywczej, szkolenia	30
Przedsiębiorstwo Zbożowo-Młynarskie, Sygocki-Tkaczyk	Przemiał zboża	13
Piekarnia Dariusz Tkaczyk	Piekarstwo	15
Piekarnia S.C. Kłębukowscy Piaski	Piekarstwo	7
Firma ZENMAR Bystrzejowice	Piekarstwo, handel	16
Młyn Gryczan Piaski	Przemiał zboża	7
Gmina Spółdzielnia „Sch” W Piaskach	Handel, gastronomia, piekarstwo	50
PTHU- Szot-Motor Józefów	Produkcja części metalowych i montaż motocykli	52
PHU WAKAM Bystrzejowice Pierwsze	Sprzedaż paliw	42

Marol –Niwa Wierzchowiska Drugie	Handel, usługi w branży ogólnobudowlanej, urządzenie ogrodów	4
Zakład Gospodarki Komunalnej	Komunalna działalność gospodarcza	15
Spółdzielczy Bank Powiatowy w Piaskach	Działalność kredytowa, rozliczeniowa, oszczędnościowa	20

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

Również kluczowymi firmami są; OSM Piaski, SBP w Piaskach, Restauracja Rarytas, Stryjno Sad, Restauracja Pałacowa.

II. Stan infrastruktury społecznej

II.1. Oświata i wychowanie

Na terenie gminy znajduje się **6 szkół podstawowych oraz 2 gimnazja**. Szkolnictwo ponadgimnazjalne jest prowadzone przez Zespół Szkół w Piaskach w skład, którego wchodzi: Liceum Ogólnokształcące, Technikum Mechaniczne, Technikum Mechaniczne po ZSZ, ZSZ oraz Policealna Szkoła Zawodowa.

Tabela 19 Wykaz placówek oświatowych w gminie Piaski (dane Urzędu Miejskiego w Piaskach)

Liceum Ogólnokształcące	117	Razem: Zespół Szkół 31
Technikum Mechaniczne	91	
Technikum Mechaniczne po ZSZ	36	
ZSZ	21	
Policealna Szkoła Zawodowa	25	
Szkoły Podstawowe	801	93
Gimnazja	471	41

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

Przedszkole: Piaski.

II.1.1. Służba zdrowia i opieka społeczna

Opiekę zdrowotną mieszkańców na terenie gminy zapewniają:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bystrzejowicach Pierwszych
- Poradnia Ginekologiczno-Położnicza w Piaskach; dwóch lekarzy
- Normed SC w Piaskach, posiada lekarzy ze specjalizacjami; 3 internistów, 2 pediatrów
- Praktyka Stomatologiczna w Piaskach i Bystrzejowicach
- 1 Szpital Wojskowy z przychodnią; w szpitalu znajdują się gabinety wszystkich specjalizacji, jednak większość lekarzy współpracuje ze szpitalem, dojeżdżając z innych miast /Lublin, Zamość/
- 2 Pogotowia ratownicze
- Zakład Pielęgnacyjno – Opiekuńczy „Pod Złotym Liściem” w Klimusinie.

W Piaskach znajdują się trzy apteki.

Z powodu trudnej sytuacji materialnej niektórych mieszkańców gminy istnieją różne formy pomocy społecznej, której finansowanie odbywa się ze środków:

- budżetu gminy z przeznaczeniem na finansowanie zadań własnych;
- dotacji celowych budżetu centralnego z przeznaczeniem na realizację zadań zleconych gminie z zakresu pomocy społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Piaskach zapewnia pomoc doraźną i okresową najbardziej potrzebującym mieszkańcom gminy. Poniższa Tabela przedstawia formy pomocy społecznej oraz liczbę osób, które z niej skorzystały:

Tabela 20 Formy pomocy społecznej w gminie Piaski w latach 2001-2003 (dane Urzędu Miejskiego w Piaskach)

Zasiłki stałe	9	14	14
Renty socjalne	56	65	74
Zasiłki stałe wyrównawcze	38	39	41
Ochrona macierzyństwa	29	25	25
Zasiłki okresowe	56	119	123
Specjalne zasiłki gwarantowane	4	6	1
Zasiłki rodzinne	30	17	14
Zasiłki pielęgnacyjne	60	63	67
Zasiłki celowe i w naturze	303	373	403

Pomoc dla kombatantów	100	-	-
-----------------------	-----	---	---

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

II.1.2. Turystyka

Turystyka gminy Piaski związana jest z istniejącymi kompleksami zabytków położonych w następujących miejscowościach: Brzezice, Gardzienice, Kawęczyn, Kozice Dolne i Wierzchowiska. Atrakcyjnym terenem krajobrazowo-przyrodniczym jest południowo-zachodnia część gminy, w obszarze której znajduje się otulina Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego.

Atrakcją turystyczną regionu jest także Ośrodek Praktyk Teatralnych w Gardzienicach. Jest to miejsce chętnie odwiedzane przez miłośników i koneserów sztuki.

Tabela 21 Baza noclegowa gminy Piaski (dane Urzędu Miejskiego w Piaskach)

Zajazd Kasztelański w Wierzchowiskach	25
Gospodarstwo Agroturystyczne-Noclegi Marcin Kostrzewski Piaski, ul. Chełmska 6	15

Źródło: Dane Gminy.

Ocena stanu i identyfikacja zagrożeń środowiska

Na obszarze gminy Piaski nie stwierdzono obiektów szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi. Zmiany zachodzące w środowisku przyrodniczym gminy Piaski uwarunkowane są czynnikami o oddziaływaniu lokalnym, a także działalnością gospodarczą człowieka.

W warunkach istniejących na terenie gminy najistotniejszymi czynnikami, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko są:

- niepełny system kanalizacyjny i brak kompleksowego systemu oczyszczania ścieków;
- nielegalna penetracja terenów leśnych;
- zanieczyszczenia powietrza spowodowane komunikacją samochodową;
- intensyfikacja produkcji rolnej.

Pewnym zagrożeniem występującym na terenie gminy jest maszt radiowo-telewizyjny w Piaskach, który może przyczynić się do zmniejszania populacji ptaków na tym terenie.

Bardzo ważnym elementem utrzymującym równowagę w środowisku przyrodniczym są lasy. Należy więc utrzymać tendencję zalesiania nieużytków i gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa. Dla poprawy stanu środowiska należy w pierwszym rzędzie rozwiązać problem kanalizacji największych skupisk ludności. Pod rozwój działalności przemysłowej i usługowej należy przeznaczać tereny o najniższych wartościach użytkowych z rolniczego punktu widzenia.

II.1.3. Działalność kulturalna

Działalność kulturalna w gminie Piaski jest realizowana głównie przez **Miejskie Centrum Kultury** w Piaskach. Swoje zadania statutowe Centrum realizuje zgodnie z ustawą o działalności kulturalnej państwa. Celem nadrzędnym jest pozyskiwanie i przygotowanie środowiska do aktywnego udziału w kulturze, współtworzeniu jej wartości w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury.

Główne kierunki działania MCK:

- organizowanie zajęć w dziedzinie edukacji i upowszechniania kultury;
- organizowanie imprez okolicznościowych;
- organizowanie imprez rozrywkowo-rekreacyjnych.

I. Stałe formy pracy w zespołach:

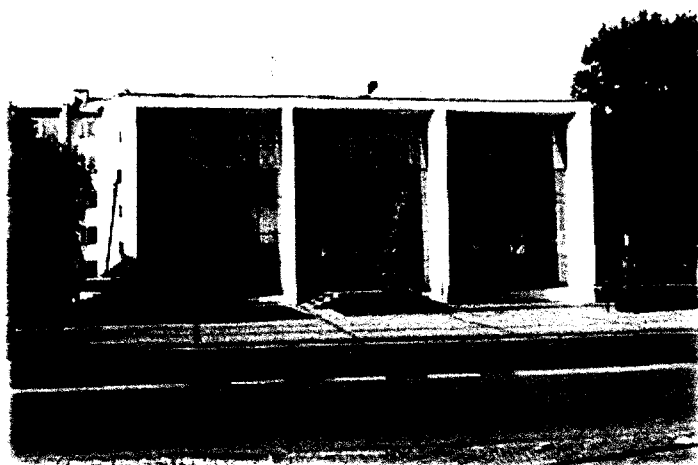
- plastyczny
- dziecięcy zespół tańca nowoczesnego
- klub modelarstwa lotniczego
- orkiestra dęta
- zespół wokalny-muzyczny „EVANS”
- zespół instrumentalny
- zajęcia świetlicowe / bilard, piłkarzyki, tenis stołowy, siłownia, gry stolikowe /
- sekcja brydżowa

II. Stałe formy działalności kulturalnej:

- Akcja „Zima”
- Finał WOŚP
- Gminny Przegląd Kolęd i Pastorałek
- Mały Konkurs Recytatorski
- Święto 3 Maja
- Przegląd Piosenki Turystycznej
- Dni Piask
- Akcja „Lato”
- Dożynki Gminne
- 11 listopada
- Wystawy
- Projekcje filmowe i spektakle teatralne

- Akcja „Pomóż dzieciom przetrwać zimą”
- „Festiwal Flaków”

Rysunek 6 Miejskie Centrum Kultury w Piaskach.

Źródło: Zasoby internetowe.

Miejska Biblioteka Publiczna

Dzieje biblioteki i upowszechnienie czytelnictwa w Piaskach są ściśle związane z historią szkolnictwa. "Nowa Ziemia Lubelska" z dn. 6.02.1924 r. nr 36 podaje, że biblioteka w Piaskach została założona w roku 1906 przez Polską Macierz Szkolną. W czasie II wojny światowej zbiory biblioteki zostały zniszczone. Reaktywowana Dekretem z dn. 17.04.1946 r. o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi wystartowała w 1949 r. z liczbą 500 woluminów jako **Gminna Biblioteka Publiczna w Piaskach**. Dalsze lata charakteryzowały się umacnianiem struktury sieci bibliotecznej oraz wzrostem zasobów książkowych. Kolejna zmiana organizacyjna to włączenie biblioteki w 1997 roku w strukturę Miejsko Gminnego Centrum Kultury w Piaskach. Od dnia 1.01.2004 r. biblioteka odzyskała swój status prawny i działa jako **Miejska Biblioteka Publiczna**. Miejska Biblioteka Publiczna jest samorządową instytucją kultury. Realizuje zadania w zakresie zaspokajania potrzeb czytelniczych oraz informacyjnych na terenie miasta i gminy Piaski. Placówka udostępnia literaturę piękną, popularno-naukową oraz czasopisma.

Na terenie gminy prowadzi działalność 3 filie biblioteczne: w Bystrzejowicach, Gardzienicach oraz Woli Piaseckiej.

MBP prowadzi również działalność kulturalnooświatową: lekcje biblioteczne, konkursy, wystawy, imprezy literackie spełniając w ten sposób rolę edukacyjną, wychowawczą, kulturotwórczą i integrującą społeczeństwo. Każdy użytkownik biblioteki może w MBP w Piaskach skorzystać z bezpłatnego dostępu do Internetu.

II.2. Wartości historyczne i kulturowe

Najstarsze ślady osadnictwa na terenie gminy Piaski pochodzą z okresu paleolitu, o czym świadczą wykopaliska w okolicach Piask. Nieznany jest czas założenia miasta, jednak pierwszą wzmiankę o Piaskach znaleźć można w materiałach z 1401 roku. Ze względu na nikłe źródła dotyczące okresu sprzed XIV wieku ciężko jest stwierdzić i opisać istnienie osadnictwa w tamtych czasach, jednak na podstawie innych przesłanek można wnioskować, że takowe istniało. Natomiast dość dużo wiadomo o osadnictwie okresu renesansu, baroku, rozbiorów Polski aż po czasy zupełnie współczesne. Dzięki otwartości właścicieli miasta Piaski mogli tu mieszkać obok siebie Polacy, Żydzi, Niemcy, Ukraińcy i Szkoci, wyznawcy judaizmu, protestantyzmu i katolicyzmu. Czasy renesansu i początkowego baroku to szczytowy okres rozkwitu postaw tolerancyjnych. Na podstawie danych źródłowych można na przykład stwierdzić, że za czasów Teodora Suchodolskiego (1651-1714) istniało tu obok siebie 5 świątyń: kaplica ariańska sprzed 1620 roku, murowany budynek zboru Klawińskiego z lat 1643-49, murowany budynek zboru luterańskiego z 1662 roku, drewniana synagoga sprzed 1700 roku, drewniany kościół rzymsko-katolicki z początków XVII wieku. Różnorodność wyznań wpływała na różnorodność tutejszych mieszkańców, co ugruntowywało sławę niezwykłego miasta. Do Piask jako do oazy protestantyzmu przyjeżdżali dziadek i ojciec króla Polski Jana III Sobieskiego, zanim zostali katolikami. Sam król również bywał w Piaskach – u swoich sąsiadów i przyjaciół Suchodolskich, w tym w szczególności u swojego wiernego żołnierza Teodora Suchodolskiego. Zachowała się także legenda o kilkakrotnym pobycie króla w Jadwisinie, o tutejszych jego ucztach, polowaniach i odpoczynkach. Według tego przekazu na pamiątkę pamiętnych wydarzeń z 1654, 1659 i 1663 r. usypano kopiec i obsadzono go dębami, a później wryto na nich okolicznościowe daty. Prawdopodobnie też bywał Sobieski w Gardzienicach, należących w tym czasie do Stefana Czarneckiego- przyjaciela i jednocześnie konkurenta króla.

W 1869 r. z powodu carskich represji Piaski utraciły prawa miejskie i odzyskały je dopiero w 1993 r. W trakcie trwania II wojny światowej miasto było czterokrotnie bombardowane i powstało w nim getto żydowskie. Jednocześnie na początku wojny na ten teren napłynęły duże ilości uciekinierów. W Piaskach organizowano potajemne nauczanie i działała Rada Pomocy Żydom, tzw. „Żegota”.

Brzezice - dwór z pierwszej połowy XIX w. Zespół dworsko-parkowy, dwór murowany z I poł. XIX w. rozbudowany XIX/XX w. Do 2005 r. funkcjonowała tam Szkoła Podstawowa. Obecnie obiekt użytkowany jest przez Lubelskie Stowarzyszenie Kultury „Pro Kultura”.

Zespół folwarczny:

- spichlerz murowany z 1868r. stodoła mur. z 1868 r.
- stajnia mur. z 1903 r.
- stajnia tzw. fornalska z 1924 r.
- obora z 1924 r.
- obora tzw. fornalska z 1924 r.
- magazyn z ok. 1937r.

- budynek gospodarczy z I. ćw. XX w.

Rysunek 7 Brzezice - dwór z pierwszej połowy XIX w.

Źródło: Zasoby internetowe.

Gardzienice Pierwsze

Kapliczka przydrożna mur. z I ćw. XX w. Szkoła z ok. 1920 r. Dom nr 10, murowany, I ćw. XX w. wł. F. Kasperek.

Zespół pałacowo-parkowy

- pałac – murowany, powst. ok. 1627 r.
- oficyna – mur. z 1852 r. (siedziba Ośrodka Praktyk Teatralnych)

Zespół folwarczny: czworak nr 3 (ok. 1904 r.), czworak nr 4 (ok. 1904 r.), ruina rządcówki (ok. 1900 r.) spichlerz (ok. 1900 r.), stodoła (ok. 1853 r.), obora (chlewnia) – poł. XIX w., cielętnik – II poł. XIX w., brojlernia – poł. XIX w., kuźnia nr 9 – ok. 1900

Rysunek 8 Zespół pałacowo-parkowy

Źródło: Zasoby internetowe.

Kaweczyn

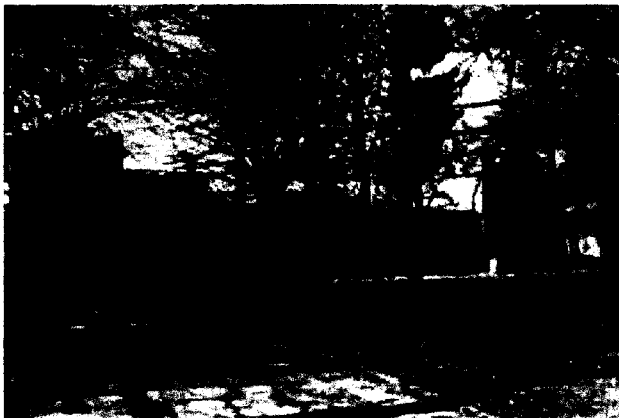
Zespół kościelny:

- kościół parafialny rzymsko-katolicki P.w. Św. Józefa Robotnika i Św. Antoniego, drewniany, powst. 1922-23, przeniesiony z Siedliszcza w 1936 r.
- dzwonnica drewniana z 1931 r.
- plebania drewn. z 1921 r.
- Kapliczka przydrożna mur. z 1933 r.

Gardzienice Drugie

Zespół dworsko-parkowy – ruiny dworu z XIX w. oraz pozostałości parku krajobrazowego również z XIX w. i alei dojazdowej, Obora dworska, murowana, z 1910 r., wł. F. Winiarczyk, Spichlerz dworski nr 94, ok. 1908 r., wł. F. Winiarczyk, Cmentarz z I wojny światowej.

Rysunek 9 Zespół dworsko-parkowy

Źródło: Zasoby internetowe.

Zespół dworsko-parkowy: dwór z ok. 1830 r., spichlerz mur. z XVII., park z ok. 1830 r., przekształcony w XX w. wg projektu S. Celichowskiego, Kuźnia drewn. z ok. 1938 r. Cmentarz parafialny Rzym.-kat. założ. 1922 r

Kebłów (Piaski Wielkie)

Pozostałości zespołu dworsko-parkowego:

Gorzelnia mur. z II poł. XIX w.

Brykielniarnia mur. z II poł. XIX w.

Park z XVIII w.

Kozice Dolne

Zespół dworsko-parkowy: (obecnie w użyteczności Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego)

Dwór, oficyna, spichlerz z XIX w.

Park XVIII/XIX w.

Kozice Górne

Pozostałości parku krajobrazowego ze stawami z XIX w.

Siedliszczki Kolonia

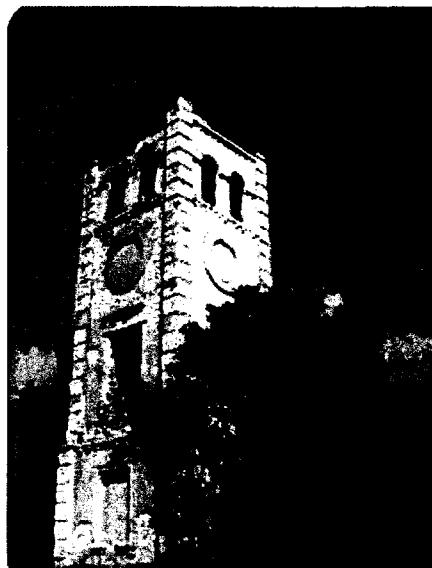
Cmentarz z I i II wojny światowej.

Wierzchowiska

Zespół dworsko-parkowy z I poł. XIX w. Dwór, oficyna i park ze stawem.

Brama wjazdowa i brama na folwark z IV ćw. XIX w.

Rysunek 10 Zespół pałacowo-parkowy.

Źródło: Zasoby internetowe.

Wola Piasecka Mogiła żołnierza radzieckiego z 1945 r.

W poniższej tabeli zostały przedstawione szczegółowo zabytki znajdujące się w gminie Piaski.

Tabela 22 Wykaz zabytków położonych na terenie Gminy Piaski (dane Urzędu Miejskiego w Piaskach)

1	11658	Stajnia dworska w ZDP	Brzezice	
2	11658	Stajnia fornalska w ZDP	Brzezice	
3	11658	Obora dworska w ZDP	Brzezice	
4	11658	Obora fornalska w ZDP	Brzezice	
5	11658	Stodoła w ZDP	Brzezice	
6	11658	Spichlerz w ZDP	Brzezice	
7	11658	Magazyn w ZDP	Brzezice	
8	11658	Kuźnia w ZDP	Brzezice	
9	11658	Oranżeria w ZDP (ruina)	Brzezice	
10	11658	Ogrodzenie z bramą w ZDP (pozostałości)	Brzezice	
11	11659	Kapliczka przydrożna	Brzeziczki	
12	11660	Zespół folwarczny	Brzeziczki	
13	11660	Czworak w ZF ob. dom	Brzeziczki	Nr 35a
14	11660	Lamus w ZF	Brzeziczki	
15	11661	Park dworski (pozostałości)	Bystrzejowice I	
16	11662	Zespół pałacowo – parkowy	Gardzienice I	
17	11662	Oficyna II w ZPP	Gardzienice I	
18	11662	Ogrodzenie w ZPP (pozostałości)	Gardzienice I	
19	11662	Park w ZPP	Gardzienice I	
20	11663	Zespół folwarczny	Gardzienice I	
21	11663	Rządcówka	Gardzienice I	
22	11663	Czworak I w ZF ob. dom	Gardzienice I	Nr 3
23	11663	Czworak II w ZF ob. dom	Gardzienice I	Nr 4
24	11663	Czworak III w ZF ob. dom	Gardzienice I	Nr 8
25	11663	Czworak IV w ZF ob. dom	Gardzienice I	Nr 10
26	11663	Wartownia w ZF ob. magazyn	Gardzienice I	
27	11663	Stajnia w ZF ob. brojlernia	Gardzienice I	
28	11663	Obora w ZF	Gardzienice I	
29	11663	Cieleśnik w ZF	Gardzienice I	
30	11663	Chlewnia w ZF	Gardzienice I	
31	11663	Stodoła w ZF	Gardzienice I	
32	11663	Spichlerz z suszarnią chmielu w ZF	Gardzienice I	

33	11663	Piwnice w ZF	Gardzienice I	
34	11663	Gorzelnia w ZF w ruinie	Gardzienice I	
35	11663	Magazyn spirytusu w ZF	Gardzienice I	
36	11663	Kuźnia w ZF ob. dom	Gardzienice I	Nr 9
37	11664	Szkoła	Gardzienice I	
38	11665	Dom	Gardzienice I	
39	11666	Rządówka w ZDF	Gardzienice II	Zw. Borek
40	11666	Spichlerz w ZDF	Gardzienice II	Zw. Borek
41	11667	Dom młynarza	Gardzienice II	Zw. Borek
42	11668	Cmentarz wojenny z I WŚ	Gardzienice II	Zw. Borek
43	11669	Dom	Giełczew	
44	11670	Zespół kościelny	Kawęczyn	
45	11670	Kościół parafialny pw. św. Józefa Robotnika w ZKK	Kawęczyn	
46	11670	Dzwonnica w ZKK	Kawęczyn	
47	11670	Plebania w ZKK	Kawęczyn	
48	11671	Kapliczka	Kawęczyn	
49	11672	Czworak w ZDP ob. dom	Kawęczyn	Nr 51
50	11673	Kuźnia	Kawęczyn	Nr 82
51	11674	Cmentarz parafialny	Kawęczyn	
52	11675	Zespół folwarczny	Kęblów	
53	11675	Gorzelnia w ZF	Kęblów	
54	11675	Brykociarnia w ZF ob. magazyn	Kęblów	
55	11675	Park w ZF (pozostałości)	Kęblów	
56	11677	Park krajobrazowy (pozostałości)	Kozice Górne	
57	11678	Układ urbanistyczny	Piaski	
58	11679	Zespół kościelny	Piaski	
59	11679	Kościół parafialny pw. Podwyższenia Krzyża w ZKK	Piaski	
60	11679	Dzwonnica w ZKK	Piaski	
61	11679	Ogrodzenie z bramą w ZKK	Piaski	
62	11679	Cmentarz przykościelny w ZKK	Piaski	Lubelska
63	11680	Dom Ludowy dawny	Piaski	Lubelska
64	11681	Kapliczka przydrożna	Piaski	Lubelska
65	11682	Kapliczka	Piaski	
66	11683	Kościół polsko - katolicki ob. magazyn	Piaski	Lubelska 87
67	11684	Wzgórze Kościelec w ZKK	Piaski	
68	11684	Ogrodzenie zboru w ZKK	Piaski	
69	11685	Kamienica	Piaski	Lubelska 3/5/7
70	11686	Kamienica	Piaski	Lubelska 10

71	11687	Kamienica	Piaski	Lubelska 12
72	11688	Kamienica	Piaski	Lubelska 11/13
73	11689	Kamienica	Piaski	Lubelska 14
74	11690	Kamienica	Piaski	Lubelska 15/17
75	11691	Kamienica	Piaski	Lubelska 16/16a
76	11692	Kamienica	Piaski	Lubelska 18/20
77	11693	Kamienica	Piaski	Lubelska 19/21
78	11694	Kamienica	Piaski	Lubelska 23/25
79	11695	Dom	Piaski	Lubelska 31
80	11696	Dom	Piaski	Lubelska 35
81	11697	Dom	Piaski	Lubelska 38
82	11698	Dom	Piaski	Lubelska 40
83	11699	Dom	Piaski	Lubelska 42/44/46
84	11700	Garbarnia ob. dom	Piaski	Zamojska 21
85	11701	Dom	Piaski	Lubelska 49/51/35
86	11702	Dom	Piaski	Lubelska 50/52/54
87	11703	Dom	Piaski	Lubelska 55/57/59/61
88	11704	Dom	Piaski	Lubelska 65/67/69
89	11705	Dom	Piaski	Lubelska 66/68/70
90	11706	Dom	Piaski	Lubelska 72/74
91	11707	Dom	Piaski	Piłsudskiego 1
92	11708	Dom	Piaski	Piłsudskiego 2
93	11709	Dom	Piaski	Piłsudskiego 8
94	11710	Dom	Piaski	Piłsudskiego 10
95	11711	Dom	Piaski	Piłsudskiego 12
96	11712	Dom	Piaski	Piłsudskiego 14
97	11713	Dom	Piaski	Piłsudskiego 16
98	11714	Dom	Piaski	Piłsudskiego 18
99	11715	Dom	Piaski	Piłsudskiego 46
100	11716	Dom	Piaski	Rynek 4/6/8
101	11717	Dom	Piaski	500 - Lecia 24/26/28
102	11719	Dom	Piaski	Zamojska 5
103	11720	Dom	Piaski	Zamojska 7
104	11721	Dom	Piaski	Zamojska 9
105	11722	Rogatka miejska dawna ob. dom	Piaski	Zamojska 4
106	11723	Wiatrak holender	Piaski	Gardzienicka 65
107	11724	Młyn „Korona”	Piaski	Lubelska 47c
108	11724	Dom młynarza	Piaski	Lubelska 47c

109	11725	Motorownia przy młynie	Piaski	Zamojska 15
110	11725	Dom młynarza	Piaski	Zamojska 15
111	11726	Młyn ob. obora	Piaski	Chełmska 9
112	11726	Dom młynarza	Piaski	Chełmska 9
113	11727	Kuźnia	Piaski	Lubelska 104
114	11729	Mydlarnia dawna ob. dom	Piaski	Furmańska 6
115	11730	Cmentarz parafialny	Piaski	
116	11731	Cmentarz żydowski	Piaski	
117	11732	Cmentarz żydowski dawny ob. targowisko	Piaski	500 - Lecia
118	11733	Zespół dworsko - parkowy	Siedliszczki	
119	11733	Dwór w ZDP	Siedliszczki	
120	11733	Rządówka w ZDP ob. dom	Siedliszczki	
121	11733	Obora w ZDP	Siedliszczki	
122	11734	Szkoła	Siedliszczki	
123	11735	Cmentarz wojenny z I WŚ	Siedliszczki	
124	11736	Obora w ZDP ob. magazyn	Wierzchowiska	
125	11736	Spichlerz w ZDP	Wierzchowiska	
126	11736	Stodoła w ZDP	Wierzchowiska	
127	11736	Kuchnia w ZDP ob. magazyn	Wierzchowiska	
128	11736	Piwnica w ZDP	Wierzchowiska	
129	11736	Brama na folwark w ZDP	Wierzchowiska	
130	11737	Kapliczka z figurą św. Jana Nepomucena	Wierzchowiska	
131	11738	Młyn	Wierzchowiska	
132	11739	Mogiła wojenna z WŚ II	Wola Piasecka	
133	50305	Gorzelnia	Piaski Wielkie	
134	50306	Brykociarnia, gorzelnia	Piaski Wielkie	
135	50336	Budynek folwarczny ob. chałupa	Kozice Górne	
136	80122	Układ zabudowy Piask	Piaski	

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego.

II.3. Bezpieczeństwo publiczne

W gminie Piaski znajduje się jeden komisariat Policji, gdzie zatrudnionych jest 15 policjantów. Komisariat wyposażony jest w dwa radiowozy oznakowane, marki Opel Astra i Kia Cred, wyposażone w urządzenia do komunikowania tzw. radiostacje oraz jeden posiada urządzenie komputerowe służące do dokonywania sprawdzeń w policyjnym systemie informatycznym. Na wyposażeniu jednostki pozostają także 4 radiotelefony nasobne marki Motorola.

Do najczęściej występujących **wykroczeń na terenie miasta i gminy Piaski** należą: kradzieże mienia – art. 119§kw, uszkodzenia mienia - 124§1 kw, spożywanie alkoholu w miejscu publicznym - art. 43 ust.1 Ustawy z dnia 26.10.1982 r. , zakłócanie spokoju i porządku publicznego – art. 51§1 kw. dopuszczanie się nieobyczajnego wybryku – art. 140 kw, oraz wykroczenia dotyczące łamania przepisów z rozdziału wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, m.in. 86§1 kw., 87§2 kw, 97 kw i inne. W chwili obecnej w KP Piaski zostało zarejestrowanych w rejestrze spraw o wykroczenia 135 czynności wyjaśniających.

Natomiast do najczęściej występujących przestępstw **na terenie działania Komisariatu Policji w Piaskach** można zaliczyć: kradzieże mienia – art. 278§kk, uszkodzenia mienia – art. 288§kk, kradzieże z włamaniami – art.279§kk, kierowanie pojazdami mechanicznymi i rowerami w stanie nietrzeźwości po drogach publicznych – srt. 178a§1 i 2 kk, znęcanie fizyczne i psychiczne nad osobą najbliższą – art. 207§kk, groźby popełnienia przestępstwa – art.190§kk. Obecnie daje się zauważyć widoczny spadek przestępstw popełnianych przez kierujących pojazdami w stanie nietrzeźwości. Widoczny jest także spadek liczby popełnianych przestępstw z kategorii innych przestępstw wymienionych wyżej.

Wpływ na zmniejszenie przestępczości na terenie gminy Piaski ma przede wszystkim praca prewencyjna funkcjonariuszy tutejszej jednostki Policji. Ważną rolę odgrywa praca Policji uświadamiająca społeczeństwu występujące zagrożenia są to m.in. rozmowy w szkołach z uczniami na temat bezpieczeństwa na drodze, rozdawanie ulotek informujących o prawidłowym zabezpieczaniu mienia itd. W ciągu całego roku Policja prowadzi wiele akcji przyczyniających się do poprawy stanu bezpieczeństwa na terenie naszego miasta i gminy – są to np. akcje: „Bezpieczna droga do szkoły”, „Bezpieczne wakacje”, akcja „Znicz” i wiele innych przyczyniających się do zmniejszenia zagrożenia wypadkami, przestępstwami oraz wzrostu poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców.

OSP

W Gminie Piaski działa **12 jednostek OSP**, które zgodnie z Krajowym Systemem Ratowniczo Gaśniczym /KSRG/ realizują zadania ratownictwa pożarniczego, technicznego, chemiczno-ekologicznego oraz inne w zależności od potrzeb.

Do zadań realizowanych przez jednostki OSP m. in. należą:

- prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z Państwową Strażą Pożarną, organami samorządowymi i innymi podmiotami,
- udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń,
- informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi,
-
- działania na rzecz ochrony środowiska,
- wspomaganie rozwoju społeczności lokalnej,
- upowszechnianie wśród członków kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalnej i oświatowej,

- działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich,
- działania na rzecz aktywizacji ludności, rozwoju oraz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

Tabela 23 Wyposażenie jednostek OSP w gminie Piaski.

<p style="text-align: center;">OSP Piaski</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Samochód Jelcz 317 D - Samochód Jelcz 325 - Samochód Lublin kombi - Samochód Opel Vectra - Łódź pływająca z przyczepką - Motopompy PO-5; 3 szt. - Pompa szlamowa - Pompa pływająca - Agregat prądotwórczy - Piła spalinowa 3 szt. - Hydrauliczny sprzęt ratowniczy - Urządzenie do intensywnego gaszenia pożarów
<p style="text-align: center;">OSP Bystrzejowice Drugie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Samochód Star 244 - Motopompa PO; 2 szt. - Pompa szlamowa - Pompa pływająca - Agregat prądotwórczy - Piła do drewna
<p style="text-align: center;">OSP Siedliszczki</p> <p style="text-align: center;">OSP Brzezice</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Samochód Ford Transit 2,4 - Motopompy Po-5 2 szt. - Pompa szlamowa - Piła do betonu i stali - Piła do drewna - Agregat wysokociśnieniowy - Agregat prądotwórczy - Samochód Star 244 - Motopompa Po- 3 - Motopompa Kohler - Samochód Żuk A-07

OSP Janówek	<ul style="list-style-type: none"> - Motopompa PO-3 - Motopompa PO-5
OSP Majdan Kozic Górnych	<ul style="list-style-type: none"> - Motopompa PO-3 - Motopompa PO-5 - Samochód Żuk
OSP Wierzchowiska	<ul style="list-style-type: none"> - Samochód Star 244 - Motopompa PO- 5; 2 szt.
OSP Kąblów	<ul style="list-style-type: none"> - Samochód Land Rover - Pompa szlamowa - Motopompa PO-5 - Piła do betonu i stali, piła spalinowa - Zestaw AQVADICK / do zmywania smarów z jezdni/
OSP Majdan Kawęczyński	<ul style="list-style-type: none"> - Samochód Żuk A-07 - Motopompa PO-5 - Motopompa PO-3
OSP Gielczew	<ul style="list-style-type: none"> - Samochód Star 244 - Motopompa PO-5 - Motopompa PO-3
OSP Kozice Górne	<ul style="list-style-type: none"> - Samochód Star 244 - Motopompa Po-5; 2 szt.
OSP Majdanek Koziak	<ul style="list-style-type: none"> - Samochód Star 244 - Motopompa Po-3 - Motopompa PO-5 - Piła do drewna
Posterunek PSP w Piaskach	<ul style="list-style-type: none"> - Samochód STAR MAN 2/30 - Motopompa pływająca Niagara - Piła do betonu i stali - Piła do drewna - Zestaw ratowniczy hydrauliczny HOLMATRO

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego Piaski.

II.4. Organizacje pozarządowe

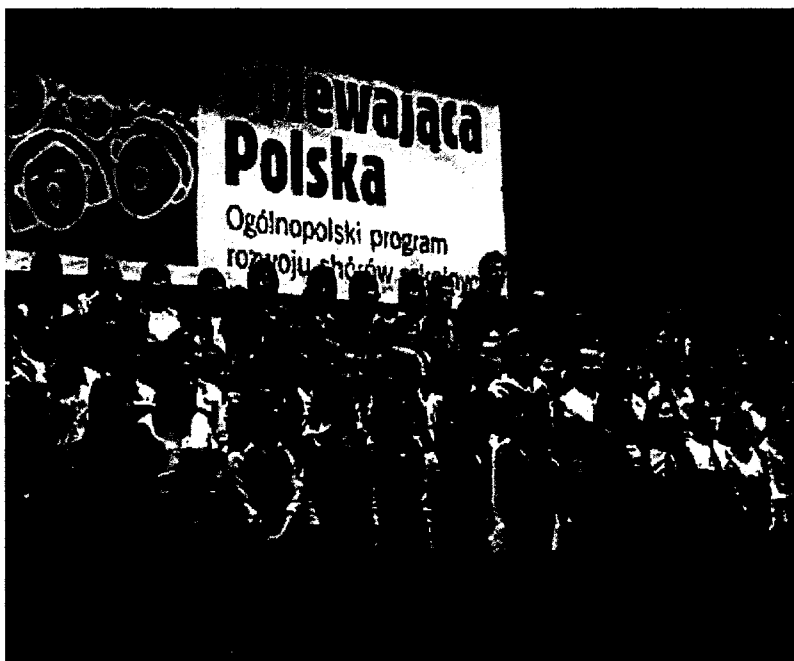
Organizacje pozarządowe dysponują wielkim potencjałem aktywności w działaniach na rzecz społeczeństwa. Instytucje sektora pozarządowego są ważnym motorem działań na polu zwalczania wykluczenia społecznego, wspierania rozwoju lokalnego czy też lokalnej przedsiębiorczości. Istotną funkcją pełnioną przez organizacje jest dostarczanie usług społecznych. Jednak ich rola nie ogranicza się tylko do aktywnego obejmowania działaniami różnych grup społecznych, ale przede wszystkim wiąże się z wnoszeniem do realizacji usług społecznych specyficznej wartości dodanej, jaką są kompetencje - indywidualizacja działań wobec klientów, dopasowanie narzędzi do konkretnych grup i ich potrzeb, wysoka jakość usług, monitorowanie sytuacji beneficjentów w dłuższym horyzoncie czasowym, usamodzielnianie beneficjentów - tak, by sami sobie zaczęli dawać radę z problemami społecznymi oraz wyzwaniem rynku pracy.

Chór żeński „Sotto voce” działający przy Gimnazjum nr 1 w Piaskach powstał we wrześniu 2007 roku, w związku z ogólnopolskim programem rozwoju chórów szkolnych: „Śpiewająca Polska”. Początkowo chór liczył 24 osoby, po sukcesach chóru, skład znacznie się poszerzył i liczy 35 osób. Dyrygentem chóru jest Anna Wójcik. Największym sukcesem chóru jest przychylna opinia koordynatorów lubelskiego programu: „Śpiewająca Polska”. Chór koncertował w całej gminie Piaski oraz w miastach: Puławy, Świdnik, Lublin biorąc udział w uroczystościach;

- **Dzień Edukacji i Ślubowanie Klas Pierwszych**
- **Święto Niepodległości**
- **Prezentacja chórów ogólnopolskiego programu: „Śpiewająca Polska” – koncert: „Zaśpiewajmy Jezuskowi”**
- **Jasełka**
- **Wojewódzki Festiwal Kolęd**
- **Koncert Laureatów Wojewódzkiego Festiwalu Kolęd**
- **Dyplom Laureata, Wyróżnienie dla Weroniki Kulczyckiej**
- **Powiatowy Przegląd Kolęd**
- **Koncert Kolęd Chóru: „Sotto voce”**
- **Powiatowy Festiwal Kolęd w Piaskach**

Repertuar wykonywany przez chór to utwory religijne, patriotyczne, sakralne i okolicznościowe; Hymn Narodowy, Gaudeamus igitur, Czterdzieści słów, Hymn to freedom (opr. 2gł), Gaude Mater (2 gł), Rota (2 gł), Piechota, Legiony, Z Narodzenia Pana (opr. 3 gł. a cappella), Nad Betlejem w ciemną noc (2 gł. a cappella), Świeci gwiazdka świeci (3 gł. a cappella), Leć kolędo (2 gł. z akompaniamentem fortepianu), My też pastuszkowie, Bracia Patrzcie jeno, Mizerna cicha, Gwiazdo prowadź nas, Zaśnij dziecino, Znowu Święta. Chór wykonuje utwory w opracowaniu dwu i trzy głosowym, a cappella i z akompaniamentem.

Rysunek 11 Udział chóru „Sotto voce” w koncercie Śpiewająca Polska.

Zasoby internetowe.

Na terenie gminy Piaski działa zespół teatralny założony przez Włodzimierza Staniewskiego, formalnie utworzony w 1978 pod nazwą **Stowarzyszenie Teatralne "Gardzienice" - Ośrodek Praktyk Teatralnych**. Jest to grupa o międzynarodowej sławie mieszcząca się w nurcie teatru antropologicznego. Od początku działalności zespół zyskał światowe uznanie, prezentując swoje spektakle i ćwiczenia aktorskie za granicą. W 1997 r. kursy prowadzone przez zespół stały się podstawą do założenia Akademii Praktyk Teatralnych. Obecnie jest to jeden z najbardziej liczących się teatrów świata. Ważniejsze nagrody Ośrodka w Gardzienicach to:

- 1990 r. - dyplom ministra spraw zagranicznych dla Ośrodka Praktyk Teatralnych "Gardzienice" za wybitne zasługi dla szerzenia kultury polskiej za granicą
- 1991 r. - nagroda im. Konrada Swinarskiego dla Włodzimierza Staniewskiego i zespołu za stworzenie i działalność Ośrodka Praktyk Teatralnych "Gardzienice"
- 1992 r. - nagroda wojewody lubelskiego
- 1996 r. - nagroda krytyki oraz publiczności dla spektaklu CARMINA BURANA na MIĘDZYNARODOWYM FESTIWALU TEATRÓW EKSPERYMENTALNYCH w Kairze
- 1999 r. - nagroda główna dla spektaklu METAMORFOZY według Apulejusza na MIĘDZYNARODOWYM FESTIWALU TEATRALNYM MESS w Sarajewie

Ludowy Klub Sportowy Wierchowiska

Siedziba stowarzyszenia mieści się w miejscowości Wierchowiska. Głównym celem LKS Wierchowiska jest propagowanie, rozwijanie kultury fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem sportów masowych w środowisku wiejskim. Do działań LKS wpisuje się organizowanie ćwiczeń

fizycznych i zajęć szkoleniowych w zakresie sportu i rekreacji, organizowanie zawodów i imprez sportowych, rekreacyjnych, ponadto zapewnia odpowiedni sprzęt, obiekty i urządzenia potrzebne do prowadzenia działalności w zakresie kultury fizycznej.

Ludowy Klub Sportowy "Piaskovia"

Sekcje występujące w LKS „Piaskovia” Piłka nożna seniorzy /20 osób/, juniorzy /20 osób/, trampkarze, tenis stołowy /5 osób/, siatka /13 osób/.

Rysunek 12 Drużyna piłki nożnej LKS „Piaskovia”

Źródło: Zasoby internetowe.

Koła Gospodyń Wiejskich

Na terenie gminy Piaski działają dwa **Koła Gospodyń Wiejskich** w Kęłowie oraz w Brzezicach, **skupiając w sumie 48 kobiet.**

Koło Gospodyń Wiejskich to dobrowolna, samorządna i niezależna od organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, społeczno-zawodowa organizacja kobiet wiejskich działająca na podstawie ustawy z dnia 8 października 1982 r. o społeczno-zawodowych organizacjach rolników.

Koła Gospodyń Wiejskich mają własne demokratycznie wybierane władze i działają w oparciu o uchwalony regulamin. Zdecydowaną większość członkiń stanowią rolniczki, ale do KGW mogą wstąpić również przedstawicielki innych zawodów: nauczycielki, pielęgniarki, pracownice instytucji obsługujących wieś i rolnictwo.

Cele i zadania KGW;

- Propagowanie i podtrzymywanie dawnych i obecnych tradycji ludowych
- Prowadzenie działalności na rzecz odnowy i rozwoju poprzez czynny udział członków KGW w życiu wsi
- Dążenie do poprawy ochrony zdrowia
- Zagospodarowanie wolnego czasu członkiń KGW
- Pozyskiwanie środków finansowych na modernizację pomieszczeń w budynkach, wyposażenie i dostosowanie ich do użytkowania.

Fundacja Gardzienice

Głównym celem Fundacji Gardzienice jest kultywowanie tradycji narodowych, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, wspomaganie i działanie na rzecz społeczności i ich wspólnot, inicjatyw społecznych, gospodarczych i samorządowych o charakterze lokalnym i ponadlokalnym, tworzenie sieci współpracy.

Ponadto celami szczegółowymi jest:

- inicjowanie i wspieranie międzynarodowej współpracy, koalicji, porozumień oraz umów o współpracy na rzecz zrównoważonego rozwoju, ochrony dziedzictwa oraz współpracy transgranicznej;
- działalność wspomagająca organizacyjnie, technicznie, szkoleniowo, informacyjnie i finansowo organizacje pozarządowe, instytucje, samorządy terytorialne, firmy i osoby prywatne;
- przeciwdziałanie bezrobociu poprzez wspieranie powstawania i rozwoju, małych i średnich przedsiębiorstw;
- działania na rzecz rozwoju nauki, edukacji, oświaty i wychowania; działania na rzecz rozwoju i poprawy jakości procesów kształcenia dorosłych, młodzieży i dzieci; kształcenia ustawicznego i e-learning'u;
- wspieranie, upowszechnianie i rozwój kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji kulturowej
- wspieranie, rozwój i promocja krajoznawstwa, turystyki oraz wypoczynku dzieci, młodzieży, dorosłych, w tym osób niepełnosprawnych;

Fundacja swoje działanie opiera na organizowaniu konferencji, seminariów, spotkań, wykładów, warsztatów, wystaw, ekspozycji i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim, poświęconych współczesnym problemom kultury, sztuki, nauki, edukacji, oświaty, wychowania i turystyki, organizowanie festiwali, imprez turystycznych i artystycznych.

Lubelskie Stowarzyszenie Kultury "Pro Kultura"

Siedzibą Stowarzyszenia jest wieś Gardzienice. Liczy ono 40 członków.

Celami Stowarzyszenia są:

- kultywowanie tradycji, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej,
- poznawanie i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego Lubelszczyzny w kraju i za granicą; badanie problemów regionów kulturowych, aktywności kulturotwórczej mniejszości narodowych i kultur pogranicza; poznawanie i promowanie dziedzictwa kulturowego Europy Środkowej i Wschodniej,
- działania na rzecz rozwoju nauki, edukacji, oświaty i wychowania oraz poznawania zagadnień z zakresu współczesnej teorii dziedzictwa, historii kultury i polityki kulturalnej,
- upowszechnianie i rozwój kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji kulturowej ,
- promocja wszelkich działań twórczych, wychowania, kształcenia i terapii przez sztukę,
- kreowanie idei kultury jako narzędzia rozwoju społeczno-gospodarczego oraz edukacji obywatelskiej,
- inspirowanie społecznego ruchu kulturalnego i aktywnego uczestnictwa w kulturze, prowadzenie informacji kulturalnej,
- promocja i organizacja wolontariatu,
- rozwój i promocja krajoznawstwa, turystyki oraz wypoczynku dzieci, młodzieży, dorosłych oraz osób niepełnosprawnych,
- wspieranie tworzenia systemów przepływu informacji, współpracy i wspólnej promocji.

Stowarzyszenie organizuje szkolenia, kursy, spotkania, wykłady, wystawy, koncerty oraz wiele innych przedsięwzięć, w tym poświęconych współczesnym problemom kultury, sztuki, nauki, edukacji, oświaty, wychowania i turystyki, organizowanie zagranicznej wymiany kulturalnej oraz prowadzenie pośrednictwa dla instytucji kultury w nawiązywaniu współpracy z partnerami krajowymi i zagranicznymi, głównie z krajów Unii Europejskiej, organizowanie i prowadzenie szkół niepublicznych o charakterze szkół publicznych, szkół artystycznych i ośrodków edukacyjnych w tym tzw. „zielonych szkół”.

Ekologiczny Klub UNESCO

Pracownia na rzecz bioróżnorodności istnieje od 1995 r. Klub UNESCO powstał z potrzeby ochrony unikalnej przyrody oraz dziedzictwa kulturowego Piask i okolic. Z inicjatywy Klubu powstały użytki ekologiczne chroniące dolinę rzeki Giełczew. Klub organizował międzynarodowe spływy kajakowe, rajdy, wycieczki, koncerty, ogniska czy obozy. Wysiłki Klubu zostały dostrzeżone i w 2001 r. został on nagrodzony nagrodą „Pro Publico Bono” za kampanię „Połączy nas Bug” – w dziedzinie dyplomacji społecznej. W 2003 r. otrzymał japońską I nagrodę za projekt „Highroads for Greek Europe”. Klub współpracuje z „Fundacją Batorego”, „Programem Młodzież”, Ministrem Kultury i Sztuki”. Ostatnie realizowane projekty związane były z ochroną Kościelca i protestantyzmu w Piaskach.

Klub abstynenta „Ogniwo”

Klub Abstynenta „Ogniwo” istnieje od 2000 r. Organizuje on spotkania rodzin alkoholików, spotkania towarzyskie, gry i zabawy, jest azylem dla dzieci oraz dorosłych dotkniętych chorobami.

Stowarzyszenie Katolickie „Agawa”

Stowarzyszenie istnieje od trzech lat i podlega lubelskiemu KSM.

Stowarzyszenie „Wena Źródło”

Stowarzyszenie istnieje od trzech lat. Działa przy Zespole Szkół w Piaskach gdzie przy ich pomocy powstało „Muzeum Regionalne”.

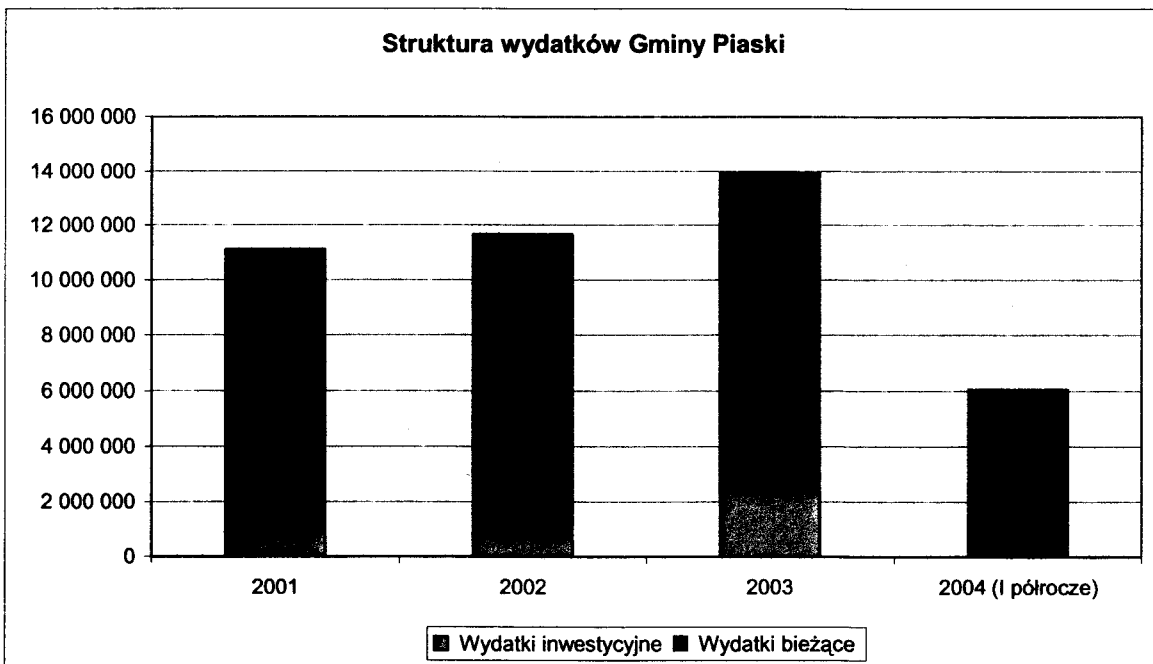
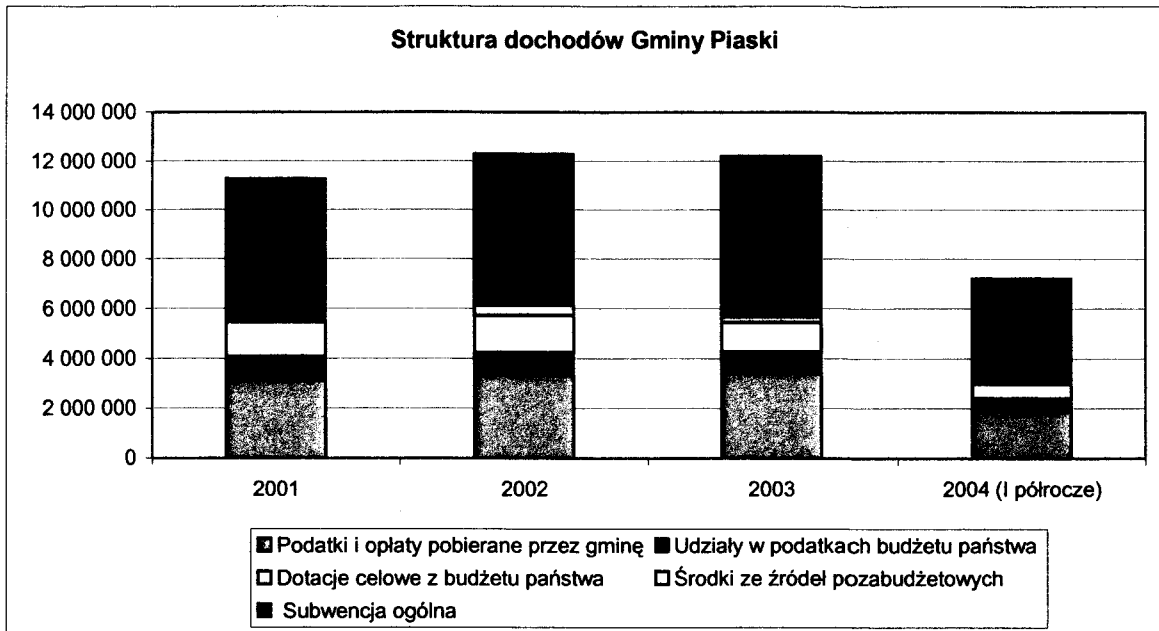
Regionalne Stowarzyszenie Przyjaciół Piask

Stowarzyszenie działa od 27 października 1983 r. Celem organizacji jest integrowanie społeczności lokalnej poprzez odkrywanie kart historii Piask i okolic oraz losów i dokonań mieszkańców. Wśród licznych inicjatyw Stowarzyszenia należy wymienić budowę pomnika poświęconego pomordowanym nauczycielom (wrzesień 1985 r.), sesję naukową poświęconą dziejom Piask przygotowaną przez pracowników naukowych UMCS, zorganizowanie pleneru malarskiego dla studentów I roku Instytutu Wych. artyst. UMCS. Stałymi elementami pracy Regionalnego Stowarzyszenia Przyjaciół Piask były liczne spotkania z ludźmi tworzącymi historię Piask. Jednym z podstawowych działań Stowarzyszenia jest dokumentowanie, opracowywanie i upowszechnianie wiedzy oraz pamiątek z przeszłości miasta i gminy Piaski. Towarzystwo Przyjaciół Piask od wielu lat współpracuje z innymi organizacjami i stowarzyszeniami działającymi na terenie Piask, okolic czy też całego województwa lubelskiego.

III. Gospodarka finansami

Budżet gminy jest planem rocznym zawierającym dochody i wydatki związane z finansowaniem zadań własnych i zleconych z zakresu administracji rządowej. Możliwość rozwoju gminy limitują dochody budżetowe, wśród których można wyróżnić dochody własne (podatki i opłaty lokalne) oraz różnego rodzaju subwencje i dotacje.

W kolejnych latach działania gminy Piaski będą zmierzały w kierunku pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowych.

Źródło:

Dane

Urzędu

Miejskiego.

Tabela 24 Dochody i wydatki gminy Piaski

DOCHODY OGÓŁEM	11 279 933	12 285 566	12 198 342	14 167 976	16 421 518	17 652 234	21 151 078
Podatki i opłaty pobierane przez gminę	3 132 387	3 337 621	3 415 937	3 091 987	3 239 525	3 015 108	3 673 730
<i>podatek rolny</i>	<i>988 073</i>	<i>935 293</i>	<i>1 041 404</i>	<i>1 153 102</i>	<i>1 262 781</i>	<i>1 118 600</i>	<i>1 397 225</i>
<i>podatek od nieruchomości</i>	<i>1 284 535</i>	<i>1 475 191</i>	<i>1 505 402</i>	<i>1 638 510</i>	<i>1 661 109</i>	<i>1 630 337</i>	<i>1 877 945</i>
<i>podatek leśny</i>	<i>17 001</i>	<i>17 766</i>	<i>14 821</i>	<i>15 102</i>	<i>16 585</i>	<i>16 134</i>	<i>20 548</i>
<i>podatek od środków transportowych</i>	<i>84 906</i>	<i>83 438</i>	<i>119 056</i>	<i>106 646</i>	<i>111 659</i>	<i>145 660</i>	<i>183 075</i>
<i>podatek dochodowy od osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą</i>	<i>56 294</i>	<i>35 322</i>	<i>27 608</i>	<i>19 486</i>	<i>17 739</i>	<i>17 290</i>	<i>14 839</i>
<i>podatek od spadków i darowizn</i>	<i>17 658</i>	<i>80 142</i>	<i>88 846</i>	<i>27 768</i>	<i>17 122</i>	<i>27 969</i>	<i>27 799</i>
<i>opłata skarbową</i>	<i>58 834</i>	<i>53 318</i>	<i>42 923</i>	<i>53 637</i>	<i>58 383</i>	<i>59 118</i>	<i>47 541</i>
<i>opłata targowa</i>	<i>78 147</i>	<i>91 928</i>	<i>98 909</i>	<i>77 736</i>	<i>94 147</i>	<i>118 689</i>	<i>104 758</i>
pozostałe dochody	546 939	565 223	476 968	630 277	502 741	771 587	555 378
Udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	964 845	916 613	887 710	1 237 638	1 472 048	1 743 019	2 211 571
Dotacje celowe z budżetu państwa	1 381 585	1 484 695	1 162 362	1 859 333	2 745 393	4 043 876	3 951 650
Środki na dofinansowanie zadań gminy ze źródeł pozabudżetowych	163 212	409 000	220 000	123 358	470 641	152 180	2 266 089
Subwencje	5 637 904	6 137 637	6 512 333	7 225 383	7 991 170	7 926 464	8 492 660
<i>subwencja podstawowa</i>	<i>1 079 801</i>	<i>1 375 733</i>	<i>1 355 290</i>	<i>2 287 452</i>	<i>2 840 731</i>	<i>2 732 090</i>	<i>3 073 715</i>
<i>subwencja oświatowa</i>	<i>4 057 826</i>	<i>4 289 266</i>	<i>4 683 110</i>	<i>4 937 931</i>	<i>5 150 439</i>	<i>5 194 374</i>	<i>5 418 945</i>
<i>subwencja drogowa</i>	<i>500 277</i>	<i>472 638</i>	<i>473 933</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
WYDATKI OGÓŁEM	11 084 154	11 642 830	13 940 070	15 190 664	15 227 868	19 551 738	20 139 351
Wydatki inwestycyjne	852 825	642 272	2 305 033	2 769 936	1 301 543	3 722 051	4 024 701
Wydatki bieżące	10 231 329	11 000 558	11 635 037	12 420 728	13 926 325	15 829 687	16 114 650
<i>wynagrodzenia i pochodne</i>	<i>5 794 237</i>	<i>6 369 343</i>	<i>6 852 504</i>	<i>6 318 135</i>	<i>6 596 818</i>	<i>6 457 874</i>	<i>6 802 452</i>
<i>wydatki rzeczowe</i>	<i>3 421 492</i>	<i>3 605 751</i>	<i>3 666 524</i>	<i>5 062 979</i>	<i>6 240 686</i>	<i>7 968 534</i>	<i>7 797 077</i>

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

Wydatki inwestycyjne gminy w 2003 roku były największe w porównaniu z latami poprzednimi. Środki były i są przeznaczane głównie na inwestycje komunalne i oświatowe.

Tabela 25 Nakłady inwestycyjne w latach 2001-2003 (dane Urzędu Miejskiego w Piaskach)

Gospodarka komunalna	562988	508762	645035
Gospodarka mieszkaniowa	-	-	-
Oświata	122837	69485	441635
Rolnictwo	-	-	-
Pozostałe	167000	64025	1217363

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

IV. Analiza SWOT

Jedną z najczęściej i najchętniej stosowanych zarówno dziś, jak i w przeszłości, procedur analitycznych, jest analiza SWOT. Polega ona na szczegółowej identyfikacji, a następnie klasyfikacji wszystkich zjawisk i stanów mających wpływ na rozwój wspólnoty samorządowej. W analizie bierze się pod uwagę cztery grupy czynników, których pierwsze litery angielskich nazw składają się na nazwę metody, tzn.: mocne (Strengths) i słabe strony gminy (Weaknesses) oraz szanse (Opportunities) i zagrożenia w jej otoczeniu (Threats). Wyniki systematyzacji dają możliwość spojrzenia na gminę z szerokiej perspektywy. Niejednokrotnie ujawniają szereg nieprawidłowości oraz kluczowe determinanty sukcesu. W efekcie pozwalają określić aktualną pozycję gminy i pożądane, najważniejsze kierunki działań.

Poprzez powyższe pojęcia należy rozumieć:

Atut – uwarunkowanie występujące w gminie oceniane pozytywnie ze względu na możliwość realizacji celów rozwojowych i strategicznych, wewnętrzny potencjał gminy,

Słabość – uwarunkowanie wewnętrzne oceniane negatywnie, niewykorzystane z uwagi na realizację celów,

Szansa – korzystne zjawisko zewnętrzne (obecne) lub proces (prognozowany) sprzyjający realizacji celów rozwoju gminy,

Zagrożenie – zjawisko lub proces (obecny lub prognozowany) stanowiący przeszkodę w realizacji konkretnych celów strategicznych.

Natomiast mocne strony i słabości są to pozytywne i niekorzystne zjawiska wewnątrz gminy i w jej najbliższym otoczeniu, które mają charakter endogeniczny. Szanse i zagrożenia obejmują swoim zasięgiem wszelkie zewnętrzne uwarunkowania funkcjonowania i rozwoju gminy Piaski.

Ważnym elementem, stanowiącym punkt wyjścia do opracowania i sformułowania Strategii Gminy jest diagnoza prospektywna, która pozwala ocenić stan obecny gminy oraz wskazać główne kierunki

rozwoju i istotne problemy. W owej diagnozie bierze się pod uwagę przede wszystkim te czynniki, które determinują rozwój i podjęte działania. Najbardziej stabilne „podłoże”, które w głównej mierze decyduje o przyszłości gminy to środowisko przyrodnicze i zagospodarowanie materialne sieci osadniczej.

Zauważa się w gminie częściową poprawę infrastruktury. Jest to wynik budowy systemów wodociągów oraz poprawy stanu dróg gminnych oraz poprawę jakości życia poprzez polepszenie stanu infrastruktury społecznej.

To, czy istniejący w niej potencjał będzie wykorzystany dla dalszego jej rozwoju, zależy od wielu różnych czynników, które będą stanowić szanse bądź zagrożenia dla rozwoju. Aby określić mocne i słabe strony gminy, zastosowano analizę SWOT, która jest metodą kompleksową służącą do badania otoczenia gminy oraz jej wnętrza.

<ul style="list-style-type: none"> – Korzystne położenie geograficzne gminy przy trasie międzynarodowej (dostępność komunikacyjna gminy: przebiegające przez gminę drogi krajowe nr 12 i 17 Warszawa-Kijów, Warszawa-Lwów – Bardzo dobre warunki glebowe i klimatyczne dla prowadzenia działalności rolniczej – Specyficzne walory przyrodniczo – krajobrazowe – Bogate dziedzictwo kulturowe (liczne zabytki) różnych kultur i religii w tym potwierdzone źródłowe dane o życiu lub przebywaniu tutaj postaci znanych na całym świecie jak zegarmistrz- Antonii Norbert Patek, filozof - Marcin Krowicki, literat i noblista- I.B.Singer, pogromca nawały Tureckiej spod Wiednia – król Jan III Sobieski i inni – Dobra baza do rozwoju przetwórstwa żywności (w tym żywności ekologicznej) – Stosunkowo dobrze rozwinięta sieć dróg – Duża powierzchnia lasów – Czyste środowisko 	<ul style="list-style-type: none"> – Niedostatecznie rozwinięta - w porównaniu do potencjału turystycznego gminy – funkcjonująca na jej terenie infrastruktura turystyczna, sportowa, kulturalna – Słabo rozwinięty sektor przedsiębiorczości pozarolniczej – Brak silnej marki jako parasola ochronnego dla lokalnych produktów i usług – Niski poziom rozwoju turystyki w gminie wynikający z braku wykorzystywania potencjału dziedzictwa kulturowego gminy związanego z rozpoznawalnymi w Polsce i na świecie osobami, w tym w szczególności z postacią Jana III Sobieskiego – Niski stopień integracji społeczności (mała aktywność społeczna, niska świadomość ekologiczna mieszkańców) - słaba identyfikacja mieszkańców gminy z jej dziedzictwem jako realną wartością; – Niezadawalający system wodociągowo - kanalizacyjny – Rozdrobnione, niskodochodowe gospodarstwa rolne
---	---

<ul style="list-style-type: none">- Zabytki, tereny zabytkowe- Potencjał intelektualny gminy Piaski- Organizacja targów gminnych- Stosunkowo niedaleka odległość od Lublina i wykorzystanie pozytywnego oddziaływania miasta (dostępność do wysokiej jakości usług zdrowotnych, kulturalnych, edukacyjnych)- marka „Teatru w Gardzienicach”	<ul style="list-style-type: none">- Słabo rozwinięta gospodarka odpadami: (dzikie wysypiska, niska świadomość ekologiczna mieszkańców, brak sieci kanalizacyjnej)- Brak oświetleń na wsi- Niewystarczająca promocja gminy - Brak silnej marki identyfikowanej z gminą, na której można by oprzeć działania promocyjne- Niski poziom wykształcenia mieszkańców- Niekorzystne procesy ludnościowe (zmniejszająca się liczba mieszkańców)- Wysokie bezrobocie (w tym ukryte)- Brak przygotowanych terenów pod inwestycje- Niewielki stopień rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej – niewystarczająca u potencjalnych przedsiębiorców ilość środków własnych niezbędnych do założenia i utrzymania na rynku firmy, brak zachęt w tym zakresie, programów dostosowanych do potencjału tutejszych mieszkańców- Brak systemu promocji marki tutejszej przedsiębiorczości zintegrowanej z innymi działaniami na rzecz rozwoju przedsiębiorczości- Brak systemu utrzymywania jakości produktów i usług- Brak sieci gazowej- Brak opracowania systemu dogodnych ulg podatkowych z tytułu podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej- Brak wyposażenia szkół w środki dydaktyczne- Słaby dostęp do Internetu
---	---

- Środki finansowe polityki regionalnej Unii Europejskiej
- Wykorzystanie dogodnego położenia dla rozwoju gospodarczego gminy (wymiana handlowa z sąsiadami ze Wschodu)
- tworzenie zintegrowanych produktów turystycznych i kulturowo-turystycznych funkcjonujących w skali całego roku kalendarzowego dla turystów z Polski i Europy wraz z ich promocją
- Wzrastająca popularność aktywnej turystyki oraz wyjazdów weekendowych na wieś
- Wykorzystanie ponadlokalnej koncepcji Szlaku Jana III Sobieskiego jako tła do działań służących poprawie infrastruktury technicznej - Wkomponowanie tutejszego dziedzictwa Jana III Sobieskiego w ramy międzynarodowego Szlaku Jana III Sobieskiego wraz z przebudową, budową lub pozyskaniem niezbędnej do tego infrastruktury- uzyskanie pozycji centrum kulturowo-usługowego na tej międzynarodowej trasie
- Wykorzystanie krajobrazu gminy i walorów przyrodniczych
- Wzrost zapotrzebowania na zdrową żywność
- Modernizacja i postępująca specjalizacja rolnictwa (rolnictwo ekologiczne, przetwórstwo rolno-spożywcze) i agroturystyki

- Spadek liczby mieszkańców oraz postępująca degradacja społeczna
- Ucieczka najlepiej wykształconych i najbardziej dynamicznych grup społecznych do ośrodków miejskich oraz za granicę
- Spadek cen produktów rolnych
- Niekorzystna struktura agrarna rolnictwa i przestarzałe metody gospodarowania
- Pogłębiająca się bieda i wzrost wydatków socjalnych gminy
- Istnienie wielu gmin o zbliżonym profilu społeczno – gospodarczym konkurujących o fundusze i inwestorów
- Skomplikowane procedury aplikacji o środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej
- Trudności w planowaniu przestrzennym
- Niedostateczny budżet gminy w stosunku do potrzeb
- Niekontrolowany wzrost cen materiałów i usług w budownictwie, również w budownictwie drogowym
- Ubożenie społeczeństwa
- Mało inicjatyw lokalnych

- Stworzenie centrum Prawno-Certyfikującego dbającego o jakość markowych produktów i usług Szlaku Jana III Sobieskiego
- Stworzenie Pozabankowych form wspierania przedsiębiorczości
- Współpraca z instytucjami wspomaganie i otoczenia biznesu oraz instytucjami badawczo rozwojowymi B+R
- Rozwój przedsiębiorczości i przetwórstwa oparty na międzynarodowej marce Szlaku Jana III Sobieskiego
- Wzrost zainteresowania ze strony inwestorów
- Wspieranie działań lokalnych poprzez wyspecjalizowane instytucje działające na szczeblu ogólnokrajowym
- Rozwój alternatywnych, pozarolniczych źródeł utrzymania mieszkańców wsi
- Rozwój alternatywnych źródeł energii w tym w ramach strefy energii odnawialnej Scutum Sobiescianum i
- Lepsze wykorzystanie bliskości i potencjału dużych aglomeracji miejskich
- Możliwość skorzystania ze środków pomocowych UE na modernizację i rozbudowę infrastruktury technicznej i społecznej oraz wsparcie dla powstających firm
- Rozwój technologii

<p>komunikacyjnych np. Internet</p> <ul style="list-style-type: none">– Przyjazna i ukierunkowana na rozwój polityka władz gminy– Rozwój gospodarczy województwa lubelskiego– Wzrost ilości miejsc pracy wynikający z ożywienia gospodarczego– Wydzielenie terenów pod budowlę przemysłowe	
---	--

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego

V. Perspektywy rozwoju społeczno-gospodarczego

Poprzez wizję rozwoju Gminy rozumie się zwykle zakładany, pożądany stan docelowy, w którym ma zaistnieć gmina Piaski. Wizja jest pewnym wzorcem, do którego system ma się upodobnić, jest zadaniem, które należy zrealizować. Wizja to również określenie, na czym ma polegać sukces realizacji misji gminy. Deklaracja wizji rozwoju gminy to zwięzła formuła określająca wizję jego pożądanego stanu w perspektywie następnych kilkunastu lat. Wyniki analizy stanu gminy oraz jego uwarunkowań rozwojowych umożliwiają spojrzenie w przyszłość i sformułowanie prognoz, co do możliwych scenariuszy dalszego rozwoju. Pochodną deklaracji wizji rozwoju są główne strategiczne cele rozwoju będące z kolei podstawą do wyznaczania celów pośrednich oraz do sformułowania strategicznych programów gospodarczych. Deklaracja jego wizji rozwoju powinna uwzględniać dominujący funkcjonalny charakter danej gminy, ukształtowany w toku historycznego rozwoju.

Celem Strategii Rozwoju Lokalnego jest wskazanie najważniejszych obszarów, które przyczynią się do rozwoju społeczno-gospodarczego gminy. Zaproponowane kierunki i cele działań wynikają z problemów przedstawionych w analizie SWOT, a także szans gminy, czyli potencjału wewnętrznego którym dysponuje, a który nie jest w należyty sposób wykorzystywany.

Z przeprowadzonej analizy SWOT wynika, że gmina Piaski boryka się z licznymi problemami takimi jak niskodochodowe rolnictwo, brak rozwiniętego sektora pozarolniczego. Niedostateczna infrastruktura umożliwiająca wykorzystanie walorów turystycznych i kulturowych gminy wraz z brakiem odpowiednich terenów inwestycyjnych i promocji gminy przekłada się na niskie dochody gospodarstw domowych, a co za tym idzie emigrację mieszkańców.

Podstawą gospodarowania jest więc nieefektywne rolnictwo o niskim poziomie produkcji towarowej, generujące ukryte bezrobocie i nie zapewniające odpowiednio wysokich dochodów. Dodatkowo braki

w podstawowej infrastrukturze oraz informacji gospodarczej nie zachęcają potencjalnych inwestorów do lokowania zakładów na obszarze gminy. Monofunkcyjność wsi i brak pozarolniczych miejsc pracy mogą w przyszłości obniżać atrakcyjność zamieszkania na terenie gminy.

Gmina, ze względu na swoje położenie, ma duże szanse wykreowanie impulsów rozwojowych. Bardzo dobre warunki do prowadzenia gospodarki rolnej oraz rozwoju turystyki stanowią znaczący potencjał, do tej pory nie w pełni wykorzystany. Dodatkowym atutem są znaczne zasoby zdolnych do pracy osób oraz ich chęć do współdziałania.

Wykorzystanie tych wewnętrznych potencjałów, przy pomocy środków własnych oraz zewnętrznych, przyczyni się do przyspieszenia procesów modernizacyjnych lokalnej gospodarki i poprawy poziomu życia mieszkańców.

Gmina Piaski posiada więc mocne strony jakimi są dogodne położenie komunikacyjne, dobre warunki do prowadzenia gospodarki rolnej i rozwoju turystyki oraz znaczące zasoby ludzi gotowych do pracy. Wykorzystanie potencjału wewnętrznego gminy wraz z możliwościami jakie dają środki Unii Europejskiej pozwolą gminie na jej rozwój gospodarczy. Do powyższych zagadnień kompleksowo odnosi się idea współtworzenia przez Gminę Piaski międzynarodowego „Szlaku Jana III Sobieskiego”, wpisującego się w formułę Europejskich Szlaków Kulturowych. Gmina Piaski jest jedną z pięciu gmin Województwa Lubelskiego, które zainicjowały w roku 2008 proces budowania „Szlaku Jana III Sobieskiego”. Planowane w ramach Szlaku działania skierowane są zarówno do mieszkańców gminy, jak i uczestników turystyki w skali międzynarodowej. Ukierunkowane są na długofalowy zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy Gminy Piaski, dywersyfikację dochodów w terenach wiejskich oraz szczególną dbałość o dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze.

W wyniku zdiagnozowania problemów i przyjętych działań na lata 2008-2015 zakłada się, że gmina Piaski będzie:

- gminą z dobrą infrastrukturą techniczną i społeczną,
- gminą gdzie rozwija się dochodowe rolnictwo,
- gminą przyciągającą turystów,
- gminą sprzyjającą lokalnemu rozwojowi gospodarczemu,
- gminą maksymalnie wykorzystującą położenia komunikacyjne,
- gminą cieszącą się dobrze wykształconą, zdrową ludnością o wysokim poziomie świadomości i aktywności obywatelskiej.

Na obszarze gminy Piaski należy w najbliższym czasie podjąć wiele działań umożliwiających efektywne wykorzystanie wyżej wymienionych potencjałów rozwojowych. Wiąże się to z przewyższaniem słabych stron, których istnienie uniemożliwia przyspieszenie procesów rozwojowych.

Należy oczekiwać, iż, pozytywne zmiany, jakie zajdą w wyniku realizacji szeregu działań nakierowanych na rozwój gospodarki i zasobów ludzkich, przyczynią się w dłuższej perspektywie czasu do poprawy jakości życia mieszkańców, co jest misją czy też celem nadrzędnym niniejszej Strategii.

V.1. Misja i wizje

Działalność władz samorządu gminnego powinna być zdeterminowana zasadami celowości i gospodarności. Formułowanie celów jest odpowiedzią na potrzeby mieszkańców, koniecznością zaspokojenia tych potrzeb oraz tworzenia optymalnych warunków dla harmonijnego rozwoju, z uwzględnieniem hierarchii tych celów i pilności ich realizacji. Dlatego też formułuje się cele możliwe do zrealizowania, a na ich podstawie wyznacza zadania. Zaniechanie realizacji poszczególnych zadań może w konsekwencji doprowadzić do osłabienia tempa rozwoju gminy. Głównym warunkiem urzeczywistnienia sformułowanych celów jest przygotowanie planu działania, czyli określenie konkretnych zadań, a także stałe zaangażowanie samorządu terytorialnego oraz innych struktur organizacyjnych (organizacje non – profit, przedsiębiorcy i ich związki oraz instytucje otoczenia biznesu) w realizację zadań służących rozwojowi. Ponadto, należy określić ramy czasowe oraz osoby odpowiedzialne za wykonanie poszczególnych zadań. Problemem pozostaje nadal niewystarczająca ilość środków finansowych, co prowadzi jedynie do realizowania celów priorytetowych o znaczeniu strategicznym. Analiza celów polega zatem na opisanu przyszłej sytuacji, która zaistnieje, gdy zostaną rozwiązane najważniejsze zidentyfikowane problemy w gminie, przy uwzględnieniu lokalnych zasobów i możliwości ich wykorzystania. Analiza ta prowadzi do określenia stanu, jaki się chce osiągnąć.

Cele strategiczne dla rozwoju gminy Piaski zostały wyznaczone z uwzględnieniem następujących dokumentów:

- „Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007 - 2013”, przygotowane przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego,
- „Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2020 r.”,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013,

Misja jest wyrażeniem, które określa główny cel gminy, jego „sens życia”. Jest wyrazem dążeń i oczekiwań w stosunku do gminy, dla którego została sformułowana. Wypracowana misja rozwoju gminy poprzez wizję, pokazuje pozytywny obraz gminy Piaski w perspektywie 8 lat. Przeprowadzone analizy i wyartykułowane potrzeby mieszkańców, pozwalają na określenie głównych celów strategii. Cele te będą wyznacznikiem kierunku wszystkich działań objętych strategią. Misja dla gminy Piaski

jest opisem wizji gminy oraz głównego pola działań w przyszłości. Koncentruje się ona na istocie rzeczy, dostosowuje kierunki działań do długoterminowych celów, równocześnie pełni funkcje motywacyjne i promocyjne.

Misja wyraźnie określa charakter gminy i wskazuje jej atuty. Z misji bezpośrednio wynikają obszary, które powinny być rozwijane. Obszary rozwojowe gminy Piaski wzajemnie się uzupełniają.

Misja Gminy Piaski brzmi:

Gmina Piaski to nowoczesna, rolniczo – turystyczna gmina wyróżniająca się wysokim standardem życia mieszkańców, opierająca swój rozwój na rolnictwie, dogodnym położeniu komunikacyjnym, atrakcyjności kulturalnej i przyrodniczej.

Misja Gminy wyznacza kierunek dalszych zaplanowanych w niniejszej strategii działań.

Punktem wyjścia dla szczegółowych rozwiązań przewidzianych w strategii jest określenie celów strategicznych, jakie powinna osiągnąć Gmina Piaski.

Opierając się na wynikach badań diagnostycznych zidentyfikowano trzy cele strategiczne, za pomocą których realizowana będzie misja gminy.

V.2. Cele strategiczne

V.2.1. Określenie strategicznych celów rozwoju- priorytety realizacji celu generalnego

1. Cel strategiczny: Podniesienie jakości infrastruktury technicznej i społecznej do poziomu stwarzającego warunki dla zrównoważonego rozwoju gminy oraz zapewniającego podniesienie standardu usług dla mieszkańców i turystów.

Kluczowym celem strategicznym Piask jest uzyskanie poziomu infrastruktury technicznej zwiększającej atrakcyjność gminy i wspierającą jej rozwój gospodarczy. Przez Gminę Piaski przebiega droga krajowa nr 12 Warszawa-Kijów oraz droga krajowa nr 17 Warszawa - Lwów. Tak dogodne położenie komunikacyjne gminy jest szansą na jej rozwój gospodarczy, na współpracę i wymianę handlową pomiędzy Wschodnią a Zachodnią częścią Europy. Transeuropejskie położenie gminy będzie wykorzystane gdy gmina będzie miała odpowiednią jakość dróg lokalnych dla ułatwienia funkcjonowania przedsiębiorstw oraz zachęcania do przyjazdu turystów. Obecnie jedną z podstawowych barier w rozwoju gminy jest słaba infrastruktura drogowa, co wpływa na niską

jakość życia mieszkańców, a także na małą ilość przedsiębiorstw. Zarówno system komunikacji drogowej w zakresie powiązań lokalnych, jak i regionalnych wymaga rozbudowy lub modernizacji. Międzynarodowy charakter Szlaku Jana III Sobieskiego łączącego Zachód i Wschód Europy (od Wiednia w Austrii do Lwowa i Kamieńca Podolskiego na Ukrainie), pokrywający się także z trasą drogi krajowej nr 17 od Warszawy (w obrębie której zmarł Jan III Sobieski) do Żółkwi (gdzie znajdują się dobra rodowe Sobieskich), Lwowa (gdzie zachowały się pamiątki bytności króla), z odnogami do Oleska (gdzie urodził się Jan III Sobieski) i dalej na Ukrainę tworzy tło dla wzmacniania jakości połączeń drogowych w obrębie gminy i poza jej obszarem. Wpisanie się w tę paneuropejską koncepcję tworzy też szanse na wykreowanie w obrębie gminy jakościowych połączeń rowerowych, konnych, wodnych i pieszych odnoszących się do dziedzictwa Sobieskiego wraz z infrastrukturą turystyczną dedykowaną turystom z Europy. Głównie jakość nawierzchni dróg jest bardzo niska, przez co nie spełnia zakładanych potrzeb. Wymagań nie spełnia także istniejąca infrastruktura okołodrogowa.

Część ciągów komunikacyjnych nie posiada poboczy, chodników, oświetlenia. Sytuacja ta powoduje szereg zagrożeń zwłaszcza dla pieszych poruszających się po drodze po zmroku oraz dla dzieci. Koszty bieżącego utrzymania dróg gminnych są zbyt wysokie w stosunku do możliwości budżetu gminy, co powoduje rokroczne pogarszanie się stanu technicznego dróg. Realizacja potrzeb modernizacyjnych ogranicza się do wybranych zadań, które w większości mają charakter jedynie remontowy.

W ramach działania preferowana będzie realizacja przedsięwzięć obejmujących kompleksowe modernizacje ciągów dróg gminnych, połączone z robotami w pasie około-drogowym. Zadania obejmujące drogi powiatowe, wojewódzkie i krajowe mające kluczowe znaczenie z punktu widzenia komunikacji zarówno wewnątrz gminy, jak również komunikacji pomiędzy gminą, a jej otoczeniem będą polegały na współpracy dotyczącej prac modernizacyjnych z podmiotami odpowiedzialnymi za utrzymanie sieci drogowej o znaczeniu ponadlokalnym na terenie gminy.

Wszystkie te działania przyczyniają się do zapewnienia zadowalającej jakości systemu dróg na terenie gminy, poprawiając ich funkcjonalność jak i bezpieczeństwo.

Brak odpowiedniej infrastruktury komunikacyjnej może mieć wpływ na podjęcie decyzji o emigracji. Za bardzo ważny czynnik rozwoju uznaje się inwestycje zewnętrzne, które z upływem czasu powinny przyczynić się do istotnego wzrostu gospodarczego.

Rozwój gospodarczy gminy w perspektywie wieloletniej, musi się opierać na poszukiwaniu możliwości zwiększania jego dochodów własnych. Stąd szerokie otwarcie na wspieranie rozwoju gospodarczego i rozbudowę infrastruktury wspierającej ten rozwój. Wyżej wymieniony cel zostanie osiągnięty poprzez następujące cele operacyjne i kierunki działania:

Główne kierunki działań/typy projektów:

- Budowa i przebudowa dróg gminnych ze szczególnym uwzględnieniem dróg :
 - łączących się z drogą krajową czy drogami wojewódzkimi i powiatowymi;

- umożliwiających dojazd do terenów atrakcyjnych pod względem turystycznym czy gospodarczym; stanowiących uzupełnianie dróg gminnych.
- Budowa chodników, ścieżek rowerowych, oświetlenia ulicznego.
- Budowa dróg utwardzonych do miejscowości gminnych o utrudnionych warunkach dla usług komunikacji zbiorowej.
- Poprawa bezpieczeństwa na drogach gminnych i powiatowych (uzupełnienie brakujących chodników, przebudowa skrzyżowań, nowe przejścia dla pieszych, odwodnienie i oświetlenie dróg, uzupełnienie poboczy utwardzonych).
- Lobbowanie na rzecz przebudowy i modernizacji dróg powiatowych.

2. Cel strategiczny: Wzrost konkurencyjności lokalnej gospodarki Nowoczesne i efektywne rolnictwo będzie jednym z filarów rozwoju gminy. Tradycje rolnicze i dobre jakościowo gleby jednak nie wystarczą. Niezbędne będzie zwiększenie konkurencyjności istniejących gospodarstw rolnych. Będzie się to wiązało ze zwiększeniem powierzchni tych gospodarstw oraz tworzeniem grup producenckich, które z jednej strony zapewnią lepszą ofertę produktów rolnych, a z drugiej będą w stanie negocjować korzystne warunki sprzedaży dla miejscowych rolników. Uruchomienie przetwórstwa rolno - spożywczego zapewni nowe miejsca pracy i przyniesie zwiększenie dochodów gminy. Gospodarka gminy opiera się w głównej mierze na rolnictwie, dlatego należy podjąć starania aby w wyniku przemian tradycyjna wieś monofunkcyjna przekształciła się w wieś wielofunkcyjną, opartą nie tylko na rolnictwie tradycyjnym, ale także na przetwórstwie, usługach na rzecz rolnictwa. Wiele gospodarstw to małe, słabo wyposażone niskodochodowe jednostki, które funkcjonują ze względu na brak alternatywnego źródła utrzymania.

Niska efektywność rolnictwa oraz wysoki stopień bezrobocia ukrytego na wsi wywołuje potrzebę podejmowania działań wspierających procesy restrukturyzacji rolnictwa. Zwiększenie dochodowości gospodarstw wymaga poprawy stanu budynków, wyposażenia w maszyny rolnicze. Tego typu inwestycje wpłyną na zwiększenie produkcji, podniesienie jej jakości. W celu sprostania wymaganiom rynku zbytu żywności, zarówno w kraju jak i za granicą, część gospodarstw będzie musiała poddać się procesowi powiększania oraz specjalizacji. Tego typu działania powinny prowadzić do tworzenia na wsiach kapitałów pozwalających na powiększanie gospodarstw oraz wyposażenie ich w środki produkcji i podejmowanie produkcji specjalistycznej. Organizacja skupu i przetwórstwo płodów rolnych jest warunkiem zwiększenia udziału sprzedaży wytwarzanych produktów w stosunku do konsumowanej w gospodarstwach, a tym samym źródłem tworzenia kapitałów na wsiach.

Ze względu na olbrzymie bogactwo przyrodnicze i zabytkowe gminy powinna być również rozpropagowana agroturystyka, która z każdym rokiem znajdzie coraz więcej amatorów i która stanowić będzie dla mieszkańców dodatkowe, sezonowe źródło dochodów. Naprzeciw tym wyzwaniom wychodzi koncepcja organizowania wokół Szlaku Jana III Sobieskiego systemu promocji przetwórstwa i usług opartych na dziedzictwie Sobieskiego, w tym w szczególności idea powołania

Centrum Prawno-Certyfikującego dbającego o wysoką jakość tworzonych tu produktów i usług a'la Sobieski oraz certyfikację wytworzonych produktów i usług w oparciu o tutejsze zasoby i dziedzictwo.

3. Cel strategiczny: Rozwój kapitału ludzkiego i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Odływ młodych, dobrze wykształconych mieszkańców do większych ośrodków miejskich jest problemem z którym borykają się mniejsze miejscowości i gminy. W tym celu by móc zapobiegać odpływowi ludności gmina zamierza prowadzić działania pozwalające na podnoszenie wykształcenia i kwalifikacji zawodowych osób dorosłych poprzez organizowanie szkoleń, kursów zawodowych, aktywizację organizacji pozarządowych, kultywowanie tradycji, rozbudzanie aktywności społecznej wśród mieszkańców obszarów wiejskich.

Jak pokazują dane statystyczne, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na terenie gminy jest znaczna grupa osób wymagających wsparcia i pomocy w rozwiązywaniu trudnych problemów życia codziennego. Odpowiedzią na te potrzeby są między innymi działania prowadzone przez gminne jednostki organizacyjne, takie jak: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz przez szereg programów zwalczających patologie i wykluczenie społeczne. Działania realizowane w ramach tego celu skierowane są w szczególności do osób niepełnosprawnych, bezrobotnych, starszych, samotnych, przewlekle chorych, bezdomnych oraz dotkniętych patologiami społecznymi /alkoholizm, narkomania, chuligaństwo/. Ważnym zadaniem jest obniżenie ilości osób korzystających z pomocy społecznej poprzez aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (praktyki zawodowe, staże, aktywne sposoby poszukiwania pracy). Instytucje działające w sferze polityki społecznej w głównej mierze opierają swe działania na profilaktyce i zapobieganiu problemom oraz ograniczaniu ich negatywnych skutków (marginalizacja i wykluczenie społeczne). Obok profilaktyki ważne jest także rozwijanie instrumentów reagowania, które przynosić będą pożądane efekty tam gdzie patologie już wystąpiły.

V.2.2. Określenie najważniejszych zadań cząstkowych - cele operacyjne

1.1. Cel operacyjny: Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony środowiska i kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy. Nieodzownym warunkiem rozwoju gminy, jest poprawa stanu środowiska przyrodniczego. W obszarze ekologii priorytetem jest podjęcie działań w kierunku rozwoju infrastruktury komunalnej związanej bezpośrednio z ochroną środowiska niwelującej nieczystości płynne (sieć kanalizacyjna). Problematyczne pozostają braki w systemie kanalizacyjnym części mieszkańców gminy pozbawionych dostępu do kanalizacji, a znajdujących się

na obszarach, gdzie budowa kanalizacji sieciowej jest przedsięwzięciem, na które nie pozwalają warunki techniczne. W takich przypadkach propagowane będą przydomowe oczyszczalnie ścieków.

W gminie funkcjonuje system zbiórki odpadów oparty na umowie z podmiotami zewnętrznymi, które odbierają odpady na składowisko zlokalizowane poza gminą. Zadanie przewiduje opracowanie kompleksowego systemu segregacji oraz gospodarowania odpadami, ponieważ istotnym problemem w gminie są trudności egzekucyjne związane z koordynacją systemu gospodarowania odpadami. Skutkuje to zaśmiecaniem obszaru gminy, powstawaniem dzikich wysypisk śmieci, które bardzo negatywnie wpływają na wizerunek gminy stanowiąc jednocześnie poważne zagrożenie dla środowiska. W ramach zadania podejmowane będą przedsięwzięcia mające na celu podniesienie odsetka odpadów segregowanych, poprzez edukację proekologiczną, a także wykorzystanie i promocję odnawialnych źródeł energii jako systemów bezodpadowych

Występujące braki w kanalizacji sanitarnej przekładają się na cały szereg negatywnych zjawisk w sferze środowiskowej np.: zanieczyszczenie cieków wodnych i gleb. Realizacja inwestycji w zakresie budowy kanalizacji doprowadzi do rozwiązania powyższych problemów. W ramach zadania realizowane będą przedsięwzięcia obejmujące budowę sieci kanalizacyjnej na nieskanalizowanych obszarach gminy.

Planowane działania muszą pozostawać w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju i jak w najmniejszym stopniu ingerować w środowisko naturalne. Postęp w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju, uwarunkowany jest zapewnieniem odpowiedniej infrastruktury technicznej. Jako działania komplementarne do budowy infrastruktury, która również przyczyni się do realizacji powyższego kierunku rozwoju, wskazano przedsięwzięcia edukacyjne w zakresie podniesienia świadomości ekologicznej społeczeństwa.

Zapewnienie nowoczesnej i kompleksowej infrastruktury ochrony środowiska naturalnego wzmocni potencjał inwestycyjny, poprawi jakość życia mieszkańców, stan środowiska naturalnego oraz pozwoli na zrównoważone i racjonalne wykorzystanie walorów przyrodniczych gminy.

Główne kierunki działań/typy projektów:

- Inwestycje z zakresu budowy kanalizacji.
- Budowa sieci wodociągowej.
- Modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków w Piaskach.
- Udoskonalenie systemu odbioru śmieci i wdrożenie systemu segregacji odpadów.
- Gazyfikacja wybranych obszarów gminy.
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków.
- Wprowadzenie kompleksowej gospodarki odpadami.
- Likwidacja nielegalnych wysypisk.
- Upowszechnianie edukacji ekologicznej wśród mieszkańców.

- Ochrona jakości zasobów wód powierzchniowych i podziemnych dla celów rozwoju społeczno gospodarczego oraz zabezpieczenia zasobów tych wód w niezmiennym stanie dla przyszłych pokoleń,
- Współtworzenie Strefy Energii Odnawialnej „Scutum Sobiescianum”

1.2. Cel operacyjny: Zachowanie i wzmocnienie walorów kulturowych i turystycznych gminy

Ważnym kierunkiem aktywności gminy i mieszkańców powinno być dbanie o jak najpełniejsze zachowanie dla przyszłych pokoleń pamięci o historii i tradycji. Działania podejmowane w tym zakresie przyniosą niewątpliwą korzyść w dalekiej przyszłości, przyczynią się jednocześnie do podnoszenia aktualnej atrakcyjności gminy. Znaczące walory obiektów zabytkowych oraz bogata tradycja miejscowości mogą stanowić czynnik przyciągający do gminy turystów i pasjonatów historii.

Gminę Piaski można uznać za obszar atrakcyjny turystycznie. Na terenie gminy występuje szereg zabytków, zarówno o charakterze historycznym, jak i pomników przyrody, w tym dziedzictwo kulturowe związane z postacią jednego z najświetniejszych królów Polski Jana III Sobieskiego. Powyższy cel przewiduje podjęcie prac o charakterze konserwatorskim oraz remontowym, ukierunkowanych na zachowanie obiektów w jak najlepszej kondycji oraz odpowiedniej ochrony pomników przyrody zlokalizowanych w gminie wraz z wpisaniem tutejszego dziedzictwa materialnego i niematerialnego w koncepcję Szlaku Jana III Sobieskiego.

Niezaprzeczalnymi walorami są lasy, czyste powietrze, przepływające przez gminę rzeki oraz wartości kulturowe związane z Ośrodkiem Praktyk Teatralnych – „Gardzienice”. Na terenie gminy usytuowanych jest szereg enklaw przyrodniczych. Wykorzystując te walory oraz podnosząc ich atrakcyjność, np. poprzez tworzenie tras rowerowych, pieszych, małej infrastruktury turystycznej, gmina ma szansę większego rozwoju turystyki na swoim terenie. Międzynarodowa marka Szlaku Jana III Sobieskiego jest dobrym narzędziem do odnowy tutejszego dziedzictwa pod kątem potrzeb międzynarodowej turystyki.

Rozwój turystyki uzależniony jest przede wszystkim od potrzebnej i oczekiwanej przez turystów infrastruktury, która umożliwi również sterowanie ruchem turystycznym. Niezbędna jest też kompleksowa promocja i informowanie potencjalnych turystów o atrakcjach i możliwościach spędzania wolnego czasu na terenie gminy.

Zachodzące w krajobrazie przemiany o podłożu ekonomicznym i kulturowym powodują często utratę jego walorów. Zachodzi zatem potrzeba aktywnej ingerencji, dla zachowania najcenniejszych wartości przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych. Kwestie te połączone są również z kształtowaniem środowiska zwłaszcza w zakresie krajobrazu, ochrony zabytków oraz szeroko rozumianej estetyki otoczenia.

Na terenie gminy znajduje się rozbudowywane zaplecze sportowo rekreacyjne. Jednak baza ta wymaga ciągłej poprawy i uzupełniania, w celu skonstruowania kompleksowej oferty spędzania wolnego czasu.

Niezwykle istotnym celem jest ochrona dziedzictwa kulturowego oraz promocja kultury i lokalnych tradycji. Pielęgnacja folkloru, dbałość o istniejące dziedzictwo pomaga budować wewnętrzną integrację społeczną, a także spełnia ważną rolę wychowawczą.

Główne kierunki działań/typy projektów:

- Ochrona i utrzymanie obiektów zabytkowych oraz przystosowania ich do nowych potrzeb w celu wzbogacenia oferty turystycznej obszaru gminy (renowacja obiektów zabytkowych).
- Opracowanie Programu Opieki nad zabytkami.
- Podjęcie działań ukierunkowanych na podniesienie walorów krajobrazu kulturowego i turystycznego, wykorzystanie naturalnych zasobów przyrodniczych (ścieżki dydaktyczne, szlaki turystyczne).
- Promocja walorów przyrodniczo – krajobrazowych gminy,
- Tworzenie i promocja międzynarodowej marki Szlaku Jana III Sobieskiego

1.3. Cel operacyjny: Poprawa warunków technicznych systemów komunikacyjnych w celu zwiększenia atrakcyjności dla inwestorów oraz polepszenia dostępności do usług mieszkańcom gminy.

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej stanowi podstawę lokalnego rozwoju, decyduje o funkcjach zewnętrznych i wewnętrznych Gminy. W dziedzinie infrastruktury gminnej udało się zrealizować wiele inwestycji, lecz nadal potrzeby w tej dziedzinie są duże.

Jednym z zasadniczych elementów w obszarze infrastruktury drogowej, który będzie miał decydujący wpływ zarówno na poprawę warunków życia mieszkańców jak i na rozwój gospodarczy Gminy będzie poprawa stanu dróg lokalnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (chodniki, oświetlenie uliczne).

Realizacja inwestycji w obszarze infrastruktury drogowej będzie miała duży wpływ na zadania przewidziane do realizacji w innych obszarach m.in. atrakcyjność inwestycyjną i rozwój gospodarczy gminy Piaski.

Realizowane będą następujące działania:

- Rozbudowa i modernizacja lokalnej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą
- Zagospodarowanie centrum miejscowości w gminie Piaski.

2.1. Cel operacyjny: Rozwój produkcji rolnej, przetwórstwa rolno-spożywczego i agroturystyki

Główne kierunki działań /typy projektów:

- Modernizacja i unowocześnienie lokalnych gospodarstw rolnych (poprawa efektywności rolnictwa w gminie i dostosowanie do standardów europejskich).
- Inicjowanie i wspieranie tworzenia grup producenckich.
- Wspieranie rozwoju przetwórstwa żywności ekologicznej, warzyw i owoców, miodu i runa leśnego.
- Wspieranie procesu różnicowania działalności gospodarstw rolnych (przetwórstwo produktów rolnych i leśnych, agroturystyka).
- Wdrożenie systemu preferencji dla inwestujących w działalność pozarolniczą, w tym ulg podatkowych.
- Rozwijanie agroturystyki i turystyki w oparciu o zabytki architektury jak i walory przyrodnicze.
- Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji rolników w zakresie prowadzenia gospodarstwa i jego modernizacji.
- Wspieranie procesu zwiększania powierzchni gospodarstw rolnych (scalanie gruntów).
- Stworzenie Centrum Prawno-Certyfikującego dla działań mieszkańców służących rozwojowi nowoczesnej produkcji rolnej, przetwórstwa rolno-spożywczego i agroturystyki i ścisłej współpracy w tym zakresie z innymi gminami Szlaku Jana III Sobieskiego, prowadzącymi działania w ramach programu „Marka lokalna gwarantem rozwoju przedsiębiorczości na Szlaku Jana III Sobieskiego” oraz w ramach innych projektów.

Cel operacyjny: Kreowanie konkurencyjności inwestycyjnej gminy.

Zauważalna między gminami walka o inwestorów przejawia się przede wszystkim w stwarzaniu dogodnych warunków dla lokowania i rozwijania działalności gospodarczej na danym terenie. Ograniczone możliwości inwestycyjne lokalnych przedsiębiorstw i mieszkańców gminy wymagają w celu zapewnienia rozwoju gospodarczego pozyskiwania inwestorów zewnętrznych, którzy dzięki prowadzeniu działalności gospodarczej stworzą dodatkowe miejsca pracy na terenie gminy. Działanie ukierunkowane jest na pozyskanie inwestorów zewnętrznych oraz promowanie gminy jako obszaru atrakcyjnego dla potencjalnych zainteresowanych przedsiębiorców.

Z uwagi na korzystne położenie gminy na szlaku komunikacyjnym Wschód-Zachód, przy granicy państwa, łatwiejsze wydaje się pozyskanie inwestorów, którym zależy na dogodnej lokalizacji dla inwestycji. Dobrym rozwiązaniem w tym zakresie wydaje się wykorzystanie nowoczesnych narzędzi

promocji i marketingu do zachęcenia inwestorów do podejmowania tu inwestycji, a także współpraca z instytucjami otoczenia biznesu oraz instytucjami badawczo-rozwojowymi.

Działania gminy przyjmują charakter swego rodzaju interwencji samorządu w lokalny rynek, której celem jest utrzymanie istniejących oraz powstawanie nowych przedsiębiorstw. Od liczby i potencjału firm zależy liczba miejsc pracy, przekładającą się na lokalny popyt, a następnie na możliwości rozwojowe gminy. Dlatego też podjęte będą działania w tym zakresie jako jedna z głównych ścieżek rozwoju gminy.

Jedną z metod zachęcania potencjalnych inwestorów do lokalizowania swojej działalności na danym obszarze jest tworzenie terenów uzbrojonych w pełen zakres infrastruktury technicznej koniecznej do prowadzenia działalności gospodarczej, jednocześnie wspartych systemem zachęt prawnych i finansowych. Działania te warunkują rozwijanie promocji gminy ukierunkowanej na zewnętrznych inwestorów.

W ramach działania przewiduje się również kroki polegające na zbieraniu informacji na temat warunków, jakie oferują inwestorom sąsiednie gminy. Pozwoli to na efektywne konkutowanie w pozyskiwaniu inwestorów. Odpowiednio przeprowadzona kampania promocyjna kreuje korzystny wizerunek gospodarczy, rozwija zainteresowanie gminą wśród potencjalnych inwestorów, a w konsekwencji przyczynia się do podjęcia decyzji o inwestowaniu. Konieczne będzie wykorzystanie kanałów i narzędzi promocji pozwalających dotrzeć do potencjalnych inwestorów i zainteresować ich ofertą gminy. Narzędzia wykorzystywane do promocji gminy dostosowane będą do odbiorców zainteresowanych ofertą w zakresie warunków inwestycyjnych. Przewiduje się reklamę poprzez Internet, czasopisma branżowe. Zasadniczą rolę powinny odegrać także bezpośrednie kontakty z przedsiębiorcami, w trakcie których możliwe będzie nawiązanie kontaktów biznesowych z potencjalnymi kontrahentami oraz prezentacja własnych usług, czy produktów.

Główne kierunki działań/typy projektów:

- Opracowanie i wdrożenie systemu ulg dla przedsiębiorców.
- Organizowanie szkoleń dla zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej.
- Przygotowanie terenów inwestycyjnych na cele przemysłowe, turystyczne, rekreacyjne.
- Aktywna promocja gminy na forum regionalnym, krajowym i międzynarodowym z wykorzystaniem możliwości Internetu czy fachowych gazet.

3.1. Cel operacyjny: Rozwój infrastruktury społecznej i świadczenie wysokiej jakości usług edukacyjno-oświatowych.

Ludność Piask jest słabo wykształcona dlatego należy podjąć wszelkie działania, aby zapobiec temu zjawisku. Poprawa bazy infrastrukturalnej, łatwiejszy dostęp do pomocy naukowych wpływa na poziom wykształcenia mieszkańców. Od niego zależy aktywność gospodarcza i społeczna mieszkańców, ich przedsiębiorczość, a co za tym idzie poziom dochodów.

Zmiany w strukturze demograficznej spowodowane znacznym spadkiem przyrostu naturalnego oznaczają konieczność podjęcia długofalowych działań na rzecz racjonalizacji sieci placówek oświatowych. Władze gminy podejmą czynności zmierzające do racjonalizacji kosztów funkcjonowania szkół podstawowych.

Gmina zrealizowała już szereg zadań z zakresu remontów, modernizacji obiektów szkolnych jednak wiele obiektów w gminie wymaga dalszej przebudowy. Oprócz odpowiedniej bazy lokalowej funkcjonujące na terenie gminy szkoły winny posiadać zaplecze zapewniające świadczenie najwyższej jakości usług na rzecz młodzieży, w tym biblioteki oraz obiekty sportowe. Niezbędne jest również wyposażenie szkół w pomoce dydaktyczne i oprogramowanie, które musi być wsparte szkoleniem nauczycieli. Kształcenie nauczycieli stanowi bowiem kluczowy element przekładający się na jakość dydaktyki. Stąd konieczność zapewnienia systemowych rozwiązań w zakresie podnoszenia umiejętności zawodowych nauczycieli wszystkich typów placówek oświatowych oraz wychowawczych.

Kierunki działań/typy projektów:

- Budowa przyszkolnej sali gimnastycznej.
- Remont i modernizacja Miejskiego Centrum Kultury w Piaskach.
- Budowa krytej pływalni w Piaskach.
- Doposażenie szkół w pomoce dydaktyczne oraz stworzenie pracowni komputerowych.
- Rozwój sieci i infrastruktury bibliotek szkolnych.
- Podnoszenie kwalifikacji kadry nauczycielskiej.
- Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży (zajęcia wyrównawcze, zasiłki dla rodzin najuboższych, systemy stypendialne dla uzdolnionych uczniów).

3.2. Cel operacyjny: Informatyzacja gminy i jej promocja.

Brak odpowiedniej infrastruktury informatycznej wpływa na zmniejszenie konkurencyjności gminy. Brak sieci internetowej jest barierą dla dzieci, młodzieży, osób poszukujących pracy czy rolników. W ramach działania realizowane będą projekty zmierzające do stworzenia sieci Internet na terenie całej gminy oraz utworzenia bezpłatnych punktów dostępu do Internetu w szkołach, bibliotekach czy w Miejskim Centrum Kultury. Należy podjąć także działania umożliwiające dostęp do Internetu dla gospodarstw domowych.

W obecnej dobie Internet jest ważnym elementem aktywizacji społecznej, integracji i pozyskiwania informacji na temat możliwości tworzenia własnych warsztatów pracy i dostępnych źródeł finansowania rodzących się inicjatyw społecznych. Brak odpowiedniej infrastruktury informatycznej wpływa na zmniejszenie konkurencyjności gminy. Dobrze rozwinięta sieć internetowa służy nie tylko mieszkańcom gminy ale i sprzyja napływowi turystów. Ważnym czynnikiem oddziałującym na jakość życia w gminie jest sprawność funkcjonowania administracji publicznej, przejawiająca się głównie

w prawidłowym funkcjonowaniu Urzędu Miejskiego i jednostek mu podległych. Konieczne jest więc stałe podnoszenie jakości usług publicznych oraz sprawności struktur instytucjonalnych.

Najskuteczniejszą drogą prowadzącą do realizacji tych zadań jest ciągłe podnoszenie kwalifikacji kadry zarządzającej oraz kadry urzędniczej w gminie. W ramach działania przewiduje się udział w szkoleniach z zakresu tematyki związanej z działaniami urzędu gminy, szkolenia specjalistyczne z zakresu zarządzania, działań promocyjnych, przygotowywania wniosków w ramach programów pomocowych itp. Dodatkowo, aby obsługa obywateli była sprawnie realizowana przez Urząd Miejski, konieczne jest wykorzystanie nowoczesnych metod w zakresie przekazywania informacji. W związku z tym przewiduje się podjęcie działań polegających na wsparciu rozwoju zaplecza informatycznego (komputery, akcesoria, oprogramowanie), jak również o charakterze szkoleniowym dla pracowników Urzędu. Informatyzacja obejmie w szczególności: rozbudowa elektronicznego obiegu dokumentów, tworzenie i upublicznianie przez sieć kompleksowych baz danych oraz opracowań dotyczących gminy. Jako jedno z głównych działań wyznacza się także stworzenie z gminnej strony internetowej - efektywnego narzędzia komunikacji i promocji gminy.

Główne kierunki działań/typy projektów:

- Budowa społeczeństwa informacyjnego: - budowa infrastruktury Internetu szerokopasmowego - uruchomienie publicznych punktów dostępu do Internetu.
- Informatyzacja Urzędu Miejskiego - e-urząd i wdrożenie usług on-line.
- Stworzenie z gminnej strony internetowej efektywnego narzędzia komunikacji z mieszkańcami oraz promocji gminy.
- Inicjowanie i promowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności do Internetu dla mieszkańców oraz wypromowanie gminy jako miejsca przyjaznego inwestorom oraz atrakcyjnego miejsca zamieszkania.
- Centrum kształcenia na odległość w Piaskach i okolicznych wsiach.

3.3. Cel operacyjny: Wsparcie grup zagrożonym wykluczeniem społecznym.

W każdym społeczeństwie są osoby wymagające wsparcia i pomocy w rozwiązywaniu trudnych problemów życia codziennego. Odpowiedzią na te potrzeby są między innymi działania prowadzone przez gminne jednostki organizacyjne, takie jak: Ośrodek Pomocy Społecznej. Działalność tego ośrodka skierowana jest w szczególności do osób niepełnosprawnych, bezrobotnych, starszych, samotnych, przewlekle chorych, bezdomnych. Jak pokazują dane statystyczne na terenie gminy jest znaczna grupa osób wymagających wsparcia.

Bardzo poważnym problemem występującym na terenie gminy jest duża liczba osób niepełnosprawnych, dlatego należy podjąć działania zarówno profilaktyczno - rehabilitacyjne jak i zapobiegawcze, promujące zdrowy tryb życia. Ważnym zadaniem jest obniżenie ilości osób korzystających z pomocy społecznej poprzez aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu (praktyki zawodowe, staże). Mówiąc o pomocy społecznej należy brać pod uwagę, że gmina to przede

wszystkim mieszkańcy, wspólnota lokalna funkcjonująca w bliskim sobie otoczeniu i na określonych zasadach społecznych. Społeczeństwo lokalne jest zróżnicowane pod względem statusu społecznego i ekonomicznego, co jednak nie powinno wpływać na kształtowanie więzi pomiędzy różnymi grupami zamieszkującymi gminę, a na pewno nie może mieć wpływu na równy dostęp wszystkich mieszkańców do praw społecznych.

Instytucje działające w sferze polityki społecznej w głównej mierze powinny opierać się na działaniach profilaktycznych, bowiem zapobieganie problemom i ich rozwiązywanie na wczesnym etapie, pozwoli ograniczyć negatywne ich efekty (marginalizacja i wykluczenie społeczne). Obok profilaktyki ważne jest także rozwijanie takich instrumentów reagowania, które przynosić będą pożądane efekty w przypadku wystąpienia u rodzin i osób trudnych sytuacji, którym nie są oni w stanie samodzielnie przeciwdziałać.

Główne kierunki działań/typy projektów:

- Wsparcie dla rodzin i osób w trudnej sytuacji.
- Aktywizacja środowiska lokalnego – tworzenie grup samopomocy.
- Aktywne formy zapobiegania bezrobociu (staże, praktyki).
- Wsparcie i rehabilitacja niepełnosprawnych.
- Wsparcie osób i rodzin ubogich oraz zagrożonych patologiami.

VI. Spójność z dokumentami strategicznymi

Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy na lata 2008-2015 jest dokumentem programowym polityki rozwoju gminy Piaski, wyznacza cele, dzięki którym możliwe będzie rozwiązanie problemów społecznych i gospodarczych oraz rozwój gminy. Jest to wyzwanie, jakie przed nim stoi w dobie postępującego procesu globalizacji i rozwoju gospodarki opartej na wiedzy.

Zgodnie z zasadą programowania rozwoju i komplementarności polityk rozwoju regionalnego i lokalnego, Strategia jest dostosowana do priorytetów Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2007-2020. Cele strategiczne i operacyjne gminy Piaski są spójne z celem nadrzędnym jak również z priorytetowymi kierunkami rozwoju województwa lubelskiego na lata 2006-2020.

Zgodność wyznaczonych celów operacyjnych Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski z priorytetami (celami operacyjnymi) **Strategii Województwa Lubelskiego na lata 2007-2020**.

- Poprawa warunków technicznych systemów komunikacyjnych w celu zwiększenia atrakcyjności dla inwestorów oraz polepszenia dostępności do usług mieszkańcom gminy - odzwierciedlony jest w priorytecie 3 Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego „Poprawa atrakcyjności i spójności terytorialnej województwa lubelskiego” i celu operacyjnym 3.1 „Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa”.

-
- Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony środowiska i kształtowanie postaw ekologicznych mieszkańców gminy jest zgodny z priorytetem 3 Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego "Poprawa atrakcyjności i spójności terytorialnej województwa lubelskiego" i celem operacyjnym 3.2 „Zachowanie i wzmocnienie różnorodności przyrodniczej, krajobrazowej i kulturowej”.
 - Zachowanie i wzmocnienie walorów kulturowych i turystycznych gminy, powiązane jest z priorytetem 3 Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego "Poprawa atrakcyjności i spójności terytorialnej województwa lubelskiego" i celem operacyjnym 3.2 "Zachowanie i wzmocnienie różnorodności przyrodniczej, krajobrazowej i kulturowej”.
 - Rozwój produkcji rolnej, przetwórstwa rolno - spożywczego i agroturystyki - znajduje swoje odzwierciedlenie w priorytecie 1 Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego "Wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki oraz jej zdolności do tworzenia miejsc pracy" i celu operacyjnym 1.2 „Rozwój i podnoszenie konkurencyjności regionalnego agrobiznesu”.
 - Kreowanie konkurencyjności inwestycyjnej gminy - jest zgodne z priorytetem 3 Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego "Poprawa atrakcyjności i spójności terytorialnej województwa lubelskiego" i celem operacyjnym 3.4 „Poprawa jakości życia mieszkańców wsi oraz wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich" a także priorytetem 4 „Rozwój współpracy między regionalnej województwa w układzie międzynarodowym, krajowym i transgranicznym”.
 - Rozwój infrastruktury społecznej i świadczenie wysokiej jakości usług edukacyjno-oświatowych przyporządkowany jest do priorytetu 2 Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego "Rozwój nowoczesnego społeczeństwa i zasobów ludzkich dostosowanych do wymogów gospodarki opartej na wiedzy" i celu operacyjnego 2.2 "Podniesienie poziomu wykształcenia i wiedzy mieszkańców regionu”.
 - Informatyzacja gminy i jej promocja - znajduje swoje odzwierciedlenie w priorytecie 1 Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego "Wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki oraz jej zdolności do tworzenia miejsc pracy" i celu operacyjnym 1.6 „Rozwój społeczeństwa informacyjnego”.
 - Wsparcie grup zagrożonym wykluczeniem społecznym - przyporządkowane jest do priorytetu 2 Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego "Rozwój nowoczesnego społeczeństwa i zasobów ludzkich dostosowanych do wymogów gospodarki opartej na wiedzy" i celu operacyjnego 2.4 „Wspieranie integracji społecznej i ograniczenie poziomu ubóstwa w regionie”.

Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski na lata 2008-2015 jest zgodna ze Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2007-2020, dzięki czemu może posłużyć jako argument przy okazji aplikacji samorządu gminnego o środki budżetu państwa jak również funduszy unijnych na realizację planów strategicznych.

Dokument Strategii powiązany jest również z innymi dokumentami (krajowymi i lokalnymi) o charakterze programowym:

- Strategia Rozwoju Kraju 2007-2015,
- Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013,
- Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski.

VII. Monitorowanie i wdrażanie

VII.1. Wdrażanie Strategii

Dla skutecznej implementacji Strategii Rozwoju Gminy Piaski konieczne jest określenie systemu jej wdrażania. Punktem wyjścia jest tu jasno określony zbiór działań i zadań, wynikających z potrzeb gminy. System wdrażania Strategii zostanie oparty na istniejącej strukturze instytucjonalnej gminy (Burmistrz, Zastępca Burmistrza, Rada Miejska). W proces będą zaangażowani pracownicy Urzędu Miejskiego w Piaskach, jednostki podległe gminie (placówki oświatowe, Ośrodek Pomocy Społecznej, jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej), Kościół oraz partnerzy społeczno-gospodarczy, pełniący funkcje opiniotwórczą, uczestniczący w aktualizacji strategii.

Władze gminy ponoszą odpowiedzialność za wdrażanie przedsięwzięć wynikających ze Strategii. W przypadku realizacji poszczególnych zadań odpowiedzialność spoczywa na pracownikach Urzędu lub jednostkach podległych gminie. Oceniany będzie postęp prac nad realizacją Strategii Rozwoju Gminy, a następnie wskazane będą kolejne priorytetowe zadania do realizacji w roku następnym.

Przy wyborze zadań do realizacji będą brane pod uwagę zmieniające się czynniki środowiska zewnętrznego (np. nowe uregulowania prawne, nowe możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych), jak i zasoby gminy. Wszelkie proponowane zmiany uchwalane będą przez Radę Miejską w Piaskach. Możliwość wprowadzania zmian w dokumencie strategii, jej aktualizacja, ma zachować ciągłość jej realizacji, świadczyć o tym, iż strategia „żyje”, dzięki czemu możliwe staje się osiągnięcie celów przyjętych w trakcie jej tworzenia. Tylko w takiej sytuacji można mówić o sukcesie planowania strategicznego w gminie.

Władze gminy powinny więc dokonywać okresowej oceny realizacji celów zawartych w Strategii i w przypadku potrzeby wprowadzać korekty. Część działań związanych

z wdrażaniem Strategii może być również zlecona zewnętrznym podmiotom lub specjalistom (ekspertom, projektantom, szkoleniowcom, konsultantom).

Strategia Rozwoju Gminy dotyczy dziewięcioletniego okresu tj. lata 2007 - 2015. Realizacja Strategii wyzwoli inicjatywę, pobudzi aktywność społeczną, która pozwoli władzom lokalnym, liderom tej gminy oraz społeczeństwu na ściśle skoncentrowanie działań zmierzających w określonym kierunku dla osiągnięcia zamierzonego celu głównego.

Najtrudniejszym a zarazem najważniejszym zadaniem będzie poszukiwanie środków finansowych, umożliwiających zrealizowanie Strategii. Od tego zależeć bowiem będzie skuteczna jej realizacja.

Osiągnięcie zakładanych celów możliwe jest jedynie poprzez wdrożenie i realizację konkretnych przedsięwzięć, przede wszystkim o charakterze inwestycyjnym. Przy wielości potrzeb i związanych z nimi celów operacyjnych oraz kierunków niezbędnych działań, kluczowym zagadnieniem jest odpowiednia selekcja przedmiotowa przedsięwzięć oraz ustalenie sekwencji ich realizacji. W niniejszej strategii jako kryteria doboru przedmiotowego i chronologicznego poszczególnych przedsięwzięć przyjęto:

- zgodność z ustawowymi uprawnieniami samorządu gminnego,
- kosztochłonność realizacji,
- możliwość uzyskania wsparcia ze środków rządowej lub wspólnotowej polityki regionalnej,
- możliwość osiągnięcia względnie szybkich zakładanych efektów.

Monitorowanie jest procesem, który ma na celu analizowanie stanu zrealizowania Strategii i jej zgodności z postawionymi celami. Istotą monitorowania jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało lub nie zostało zrobione. Monitoring jest więc niezbędnym warunkiem świadomego i w pełni kontrolowanego („mierzalnego”) kreowania rozwoju gminy.

Znajomość stanu realizacji poszczególnych zadań zapisanych w Strategii Rozwoju Gminy, pozwala na wprowadzanie zmian w hierarchii priorytetów rozwoju. Z kolei znajomość aktualnej pozycji (roli i rangi) gminy na tle obszarów sąsiednich, umożliwia podejmowanie optymalnych działań w zakresie promocji oraz stosowanie właściwych instrumentów dla pozyskiwania inwestorów.

Realizacja poszczególnych zadań prowadzona będzie przez Burmistrza przy pomocy pracowników odpowiedzialnych za poszczególne zadania/zagadnienia, a w szczególności:

- przygotowanie i składanie wniosków aplikacyjnych do właściwych instytucji,
- monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów,
- informowanie o współfinansowaniu przez Unię Europejską realizowanych projektów.

System wdrażania ze strony finansowej będzie realizowany przede wszystkim przy udziale środków finansowych Unii Europejskiej, budżetu państwa oraz własnych zasobów finansowych przewidzianych

w budżecie gminy. Niektóre przedsięwzięcia wymagały będą zaangażowania środków prywatnych społeczności i przedsiębiorców. Niezwykle ważnym składnikiem systemu wdrażania jest sprawny system kontroli i monitoringu wprowadzanych w życie celów strategicznych. Dzięki temu systemowi przeprowadzana jest bieżąca kontrola i ocena, która dostarcza niezbędnych informacji o aktualnej sytuacji i stopniu realizacji Strategii.

VII.2. Monitoring

Monitoring realizowany będzie w zakresie wszystkich obszarów, celów operacyjnych oraz działań. Monitoring obejmował będzie w szczególności:

- analizę rzeczową zrealizowanych przedsięwzięć,
- analizę finansową zrealizowanych przedsięwzięć,
- przesłanki w zakresie aktualizacji zapisów Strategii,
- główne problemy napotkane podczas wdrażania Strategii,
- katalog przedsięwzięć planowanych do realizacji w roku następnym.

Jednym z narzędzi monitoringu będzie analiza wskaźnikowa. Jej podstawowym zadaniem jest wskazywanie na stopień realizacji określonych celów. Tak więc każdy wskaźnik powinien być obiektywnie sprawdzalny.

Zadaniem monitoringu jest pomoc w określaniu stopnia realizacji poszczególnych celów operacyjnych oraz monitorowanie postępu procesu zrównoważonego rozwoju gminy.

W tabeli poniżej, w ramach obszarów każdemu celowi operacyjnemu przyporządkowano zestaw wskaźników. Wskaźniki muszą skupiać się na najważniejszych cechach celu stanowiąc podstawę monitoringu. Odpowiedzialność za prowadzenie procedury monitoringu spoczywać będzie na osobach realizujących poszczególne zadania, do których obowiązku będzie należało prowadzenie kart ocen realizacji projektu.

Tabela 26 Tabela przykładowych wskaźników

Cel główny: Podniesienie jakości infrastruktury technicznej i społecznej do poziomu stwarzającego warunki dla zrównoważonego rozwoju gminy oraz zapewniającego podniesienie standardu usług dla mieszkańców i turystów.	
1. Poprawa warunków technicznych systemów komunikacyjnych w celu zwiększenia	– udział dróg o nawierzchni twardej (twardej ulepszonej) w długości dróg ogółem (km)

atrakcyjności dla inwestorów oraz polepszenia dostępności do usług mieszkańcom gminy.	<ul style="list-style-type: none">– powierzchnia zmodernizowanych dróg (km)– długość wybudowanych chodników (km)– długość oświetlonych ulic (km)– nakłady gminy na infrastrukturę drogową
2. Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony środowiska i kształtowanie postaw ekologicznych mieszkańców gminy	<ul style="list-style-type: none">– długość czynnej sieci kanalizacyjnej i wodociągowej wraz z przyłączami– liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk– liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci kanalizacyjnej– zmodernizowana oczyszczalnia ścieków– ilość odprowadzonych ścieków– liczba akcji promujących wśród mieszkańców ochronę przyrody, akcji porządkowych w lasach– liczba dzieci uczestniczących w zajęciach ekologicznych
3. Zachowanie i wzmocnienie walorów kulturowych i turystycznych gminy	<ul style="list-style-type: none">– remonty przeprowadzone w obiektach historycznych, kulturalnych i sakralnych– liczba tablic promujących miejsca historycznie i przyrodniczo interesujące– długość tras i ścieżek rowerowych, tras pieszych, wodnych oraz konnych (km)– liczba turystów wypoczywających na terenie gminy, w tym liczba turystów zagranicznych– liczba miejscowości wpisanych w koncepcję Szlaku Jana III Sobieskiego wraz z otaczającą ją infrastrukturą turystyczną i kulturową
Wzrost konkurencyjności lokalnej gospodarki	
1. Rozwój produkcji rolnej, przetwórstwa rolno - spożywczego i agroturystyki	<ul style="list-style-type: none">– wielkość powierzchni gospodarstw rolnych (ha)– liczba wyspecjalizowanych gospodarstw rolnych– liczba gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych– liczba przedsiębiorstw przetwórstwa płodów rolnych– liczba turystów korzystających z usług agroturystycznych– nakłady gminy na wspieranie działań rolniczych, agroturystycznych– średnia wielkość gospodarstwa rolnego– udział kierujących gospodarstwem z

	<p>wykształceniem wyższym/po kursie rolniczym/ w ilości kierujących gospodarstwami ogółem</p> <ul style="list-style-type: none">– ilość nowopowstałych w gminie firm produkujących produkty i usługi a'la Sobieski oraz ilość istniejących firm, które dopasują swoją ofertę do wymagań produkcji i usług opartych na dziedzictwie rodu Sobieskich, w tym ilość firm, które zdecydują się na uczestnictwo w systemie certyfikacji Szlaku Jana III Sobieskiego
Kreowanie konkurencyjności inwestycyjnej gminy	<ul style="list-style-type: none">– wyznaczone tereny pod inwestycje– tereny przygotowane pod inwestycje– liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych– wpływy do budżetu gminy z podatku od nieruchomości oraz odpisów PIT i CIT– liczba akcji promocyjnych gminy
Rozwój kapitału ludzkiego i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	
 Rozwój infrastruktury społecznej i świadczenie wysokiej jakości usług edukacyjno-oświatowych	<ul style="list-style-type: none">– zakupione pomoce dydaktyczne i oprogramowanie– zmodernizowane obiekty szkolne i sportowe– powstałe boiska wiejskie i przyszkolne– liczba osób korzystających z bazy rekreacyjno - sportowej– liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach pozaszkolnych– liczba dzieci otrzymujących stypendia socjalne i stypendia dla dzieci szczególnie uzdolnionych
 Informatyzacja gminy i jej promocja	<ul style="list-style-type: none">– udział gospodarstw domowych wyposażonych w komputery osobiste z dostępem do Internetu– liczba publicznych punktów dostępu do Internetu– liczba przeprowadzonych szkoleń, w których uczestniczyli pracownicy urzędu z zakresu nowoczesnych metod pozyskiwania informacji– liczba mieszkańców korzystająca z gminnych e-usług, w tym liczba odwiedzin na gminnej stronie internetowej (promującej gminę)
 Wsparcie grup zagrożonym wykluczeniem społecznym	<ul style="list-style-type: none">– liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1 000 mieszkańców– średnia wysokość świadczenia pomocy społecznej w gminie

Podsumowując, monitoring dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania pomocy. Monitoring prowadzony będzie w zakresie rzeczowym i finansowym.

Monitoring rzeczowy obejmował będzie skwantyfikowane dane obrazujące postęp we wdrażaniu programu oraz umożliwienie oceny jego wykonania w odniesieniu do celów ustalonych w Strategii Rozwoju Lokalnego i będzie prowadzony w dwóch kategoriach:

- wskaźniki produktu,
- wskaźniki rezultatu.

Monitoring finansowy obejmował będzie dane finansowe realizacji projektów, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na niego środków w oparciu o raporty okresowe obrazujące wysokość wkładu finansowego pochodzącego ze środków publicznych.

Kluczowe znaczenie w monitoringu i stymulowaniu realizacji Planu posiadać będzie Burmistrz oraz Rada Miejska. Główną ich rolą będzie monitorowanie przebiegu zadań zawartych w Planie oraz ewentualne interweniowanie w przypadku stwierdzenia opóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania.

Istotnym elementem wdrażania Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski jest stworzenie efektywnego sposobu kontroli i monitorowania poszczególnych elementów planu. W tym celu podjęto decyzję o przyjęciu Strategii Uchwałą Rady Miejskiej oraz realizacji przyjętych zadań zgodnie z zatwierdzonym dokumentem.

System wdrażania Strategii będzie odnosił się do:

- bieżącej aktualizacji części diagnostycznej zgodnie z trendami rynku lokalnego,
- dostarczania informacji o stopniu realizacji poszczególnych zadań/projektów programu,
- okresowej weryfikacji programu przy współudziale różnych partnerów społecznych.

Zakres zadań związanych z weryfikacją i monitoringiem Strategii został przypisany do Wydziału Inwestycji, Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Mieniem Urzędu Miejskiego w Piaskach.

Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski została opracowana w taki sposób, aby monitoring poszczególnych faz jego realizacji był stosunkowo prosty. Harmonogram Planu uwzględniający etapy poszczególnych zadań oraz szacunkowe nakłady inwestycyjne pozwala na weryfikowanie, w jakim zakresie program jest realizowany oraz jakie są ewentualne odstępstwa w fazie realizacji. Osobami odpowiedzialnymi za weryfikację i monitoring Planu będą:

- Burmistrz i Skarbnik Gminy Piaski;
- Kierownik Wydziału Inwestycji, Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Mieniem.

VIII. Prognoza finansowania strategii rozwoju

Finansowanie rozwoju gminy stanowi kluczową kwestię w zakresie wdrażania Strategii. Zakłada się, że oprócz środków własnych budżetu gminy, ciężar finansowania projektów rozwojowych zostanie przesunięty na rzecz programów pomocowych. Kluczową kwestią będą programy Unii Europejskiej dostępne dla jednostek samorządu terytorialnego w okresie programowania, na lata 2007 - 2013. Zgodnie z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia obejmującego ten okres, przewidziano znacznie większe możliwości wsparcia gmin w zakresie przedsięwzięć ukierunkowanych na rozwój lokalny i regionalny.

Ze względu na perspektywę czasową wdrażania Strategii oraz różnorodną specyfikę obszarów strategicznych, niemożliwe jest oszacowanie procentowego udziału poszczególnych wydatków. W związku z powyższym założono, iż Strategia Rozwoju Gminy będzie miała charakter dokumentu nadrzędnego, natomiast działania będą podejmowane w ramach programów operacyjnych. Będą one prezentowane w odniesieniu do poszczególnych projektów w podziale na źródła finansowania oraz okresy wydatkowania.

Głównymi źródłami finansowania Strategii będą:

- budżet gminy,
- zewnętrzne środki publiczne (dostępne przede wszystkim w ramach programów finansowanych z Unii Europejskiej),
- środki z sektora prywatnego (np. w ramach projektów partnerstwa publiczno-prywatnego).

Najważniejsze programy i mechanizmy finansowe, które umożliwią aplikację o środki zewnętrzne to:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013,
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013,
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013,
- Program Partnerstwa i Sąsiedztwa Polska-Białoruś-Ukraina,
- Mechanizm Finansowy (Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego),
- Ekofundusz,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Banku Gospodarstwa Krajowego (Fundusz Poręczeń Unijnych).

- Szwajcarsko-Polski Program Współpracy
- Program Europa Centralna

IX. Opis przebiegu i wyników konsultacji społecznych

Realizacja programów strategicznych wymaga nawiązania harmonijnej współpracy pomiędzy Urzędem Miejskim, instytucjami pozarządowymi, lokalnymi podmiotami gospodarczymi oraz mieszkańcami Gminy Piaski. W tym celu niezbędne jest informowanie o podejmowanych działaniach związanych z realizacją strategii. Władze gminy mogą wykorzystać różne formy przekazu informacji:

- umieszczenie Lokalnej Strategii Rozwoju Gminy Piaski oraz informacji o realizowanych zadaniach na stronie internetowej Urzędu Miejskiego oraz na tablicy ogłoszeń w celu upowszechnienia treści realizowanych zadań,
- powszechnego dostępu do informacji dotyczących uzyskania dofinansowania ze środków unijnych na realizację projektów,
- bieżącego informowania społeczności lokalnej o realizowanych projektach w ramach działalności strategicznej,
- ujawnienie instytucji, które zaangażowane są w realizację.

Komunikacja społeczna wymaga współpracy nie tylko władz gminy z innymi zaangażowanymi instytucjami, ale również ze środkami masowego przekazu (media, lokalna prasa) i innymi grupami docelowymi. Taka działalność będzie miała przede wszystkim na celu szersze i bogatsze promowanie gminy w zakresie inwestycji, przedsiębiorczości i walorów przyrodniczo – kulturowych.

Efektami działań, które zostaną podjęte przez Gminę Piaski w zakresie Public Relations Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski są:

- lepsze i skuteczniejsze zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie usług publicznych;
- zapewnienie mieszkańcom wpływu na losy gminy i kierunek jej rozwoju;
- budowanie wzajemnego zaufania pomiędzy władzami samorządowymi a społeczeństwem;
- uzyskanie poparcia dla działań i inwestycji władz lokalnych podejmowanych dla dobra wspólnego;
- zwiększenie zaangażowania mieszkańców Gminy w realizację wspólnych przedsięwzięć.

Strategia była konsultowana z różnymi partnerami: z Radą Miejską, z mieszkańcami (ankiety, zebrania z sołtysem i mieszkańcami sołectw), z przedsiębiorcami, placówkami oświatowymi,

zakładami pracy oraz lokalnymi organizacjami pozarządowymi. Strategia powstała jako efekt dyskusji pomiędzy różnymi grupami społecznymi. Zaangażowanie przedstawicieli społeczności lokalnej w opracowywanie Strategii Rozwoju Lokalnego Gminy Piaski miało na celu wykorzystanie ich wiedzy, doświadczenia i informacji o gminie.

Działania promocyjne z jednej strony skierowane będą do społeczności lokalnej, (której akceptacja jest konieczna), z drugiej natomiast strony prowadzone będą na zewnątrz gminy, zwłaszcza w zakresie promocji gospodarczej (poszukiwanie inwestorów). Jednocześnie na rzecz rozwoju gminy, prowadzona będzie współpraca z rolnikami, podmiotami gospodarczymi, instytucjami oraz stowarzyszeniami z terenu gminy. Bezpośrednio z zagadnieniem promocji wiąże się obowiązek informacji w ramach projektów współfinansowanych środkami europejskimi. Procesy te będą promowane zgodnie z wymaganiami funduszy strukturalnych w zakresie tablic informacyjnych, pamiątkowych, oznaczenia dokumentów, zamieszczania wymaganych logotypów, informacji itp.

Odpowiedzialność za rozpowszechnianie informacji o realizowanych projektach oraz rezultatach spoczywa na Zastępcy Burmistrza Piask. Głównym jego zadaniem jest rozpowszechnienie informacji o Strategii Rozwoju Lokalnego na szczeblu gminnym oraz ponadgminnym. Osoby i instytucje odpowiedzialne za realizację poszczególnych projektów będą również zobowiązane za rozpowszechnianie informacji i promocję.

Lokalna Strategia Rozwoju Gminy Piaski jest dokumentem otwartym i może podlegać okresowej aktualizacji, podyktowanej wieloma obiektywnymi czynnikami, do których można zaliczyć:

- sytuację ekonomiczną kraju, województwa, powiatu oraz Gminy Piaski,
- zaangażowanie lokalnych instytucji we wdrażanie Strategii,
- wielkość pozyskiwanych środków finansowych itp.

Zapisane w strategii zadania nie powinny być zatwierdzone raz na zawsze – powinny być one przeglądane i ewentualnie korygowane bądź uzupełniane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Równocześnie do dokumentu strategii powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków) bądź zgłaszanych potrzeb.

Strategia Rozwoju Gminy Piaski powstała w wyniku zaangażowania władz samorządowych i społeczności lokalnej. Dzięki temu dokument ten jest wyrazem zarówno potrzeb, jak i dążeń oraz ambicji lokalnej społeczności. Strategia Rozwoju Gminy powinna być dokumentem „żywym” - powinna być po prostu podstawowym planem działania, wyznaczającym kluczowe kierunki przedsięwzięć samorządu lokalnego i wskazującym sposoby ich osiągnięcia.

W przygotowanej strategii sformułowana została misja gminy, wyznaczono cele i obszary strategiczne, jak również cele operacyjne i działania. Aby zrealizować ambitne cele wyznaczone w Strategii konieczne jest, więc podjęcie działań o charakterze partnerskim pomiędzy władzami gminy, urzędem i społecznością lokalną. Niezbędna jest ich rzetelna realizacja, monitoring i ocena.

Kluczowym znaczeniem w tym procesie będzie promowanie strategii oraz dystrybucja informacji na temat jej wdrażania - jako czynników, które zapewniają zainteresowanie i aktywny udział mieszkańców w kreowaniu polityki rozwojowej gminy.

Podsumowując sukcesy w rozwoju gminy i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców wiążą się dzisiaj ściśle ze sprawnością zarządzania rozumianego jako wiedza i umiejętności sterowania zasobami (ludzkimi, finansowymi, przestrzennymi, przyrodniczymi itp.), procesami i informacjami w celu ich optymalnego wykorzystania dla osiągnięcia zamierzonych rezultatów w istniejących warunkach działania samorządu terytorialnego. Temu celowi będzie służyć właśnie Strategia Rozwoju Gminy Piaski na lata 2008–2015.

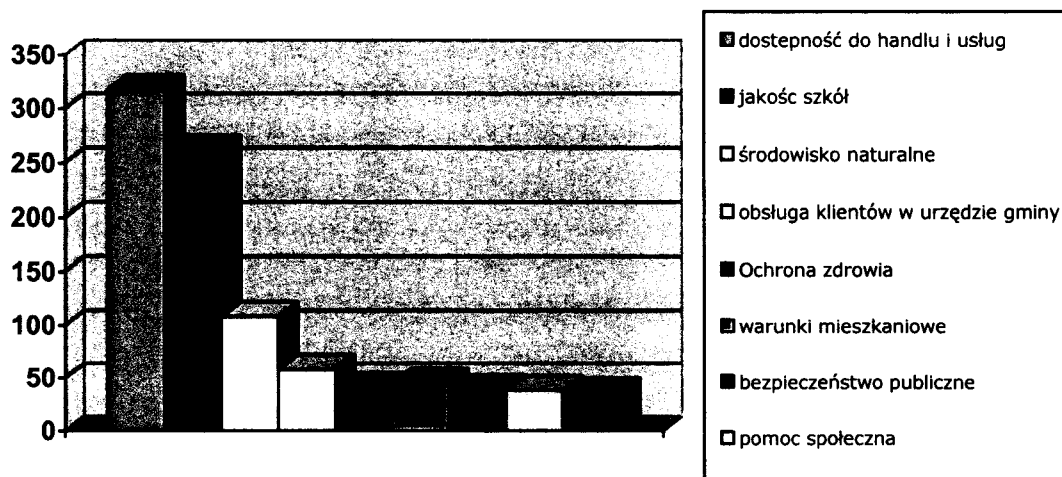
Na podstawie Zarządzenia Nr 37/2008 Burmistrza Piask z dnia 9 października 2008 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Piaski w związku z opracowywaniem Strategii Rozwoju Gminy Piaski zostały przeprowadzone w dniach od 14 października 2008 r. do 14 listopada 2008 r. konsultacje społeczne z mieszkańcami gminy Piaski. W konsultacjach mogły brać udział osoby zamieszkujące na terenie gminy Piaski. Karty konsultacyjne były dostępne w Urzędzie Miejskim, na stronie internetowej www.piaski.pl oraz zostały rozesłane sołtysom. Wypełnione karty można było wrzucić do urny ustawionej w Urzędzie, przesłać drogą mailową lub oddać sołtysom. Wyniki konsultacji ogłoszone zostały 21 listopada na tablicy informacyjnej w Urzędzie Miejskim w Piaskach.

W konsultacjach oddano łącznie **2185 Kart Konsultacyjnych**. W konsultacjach udzielano odpowiedzi na **29 pytań**. Na wszystkie pytania odpowiedzi udzielano przez wybór opcji odpowiedzi z wyjątkiem pytania nr 1.15 i pytania nr 2.16, które były pytaniami opisowymi.

Odpowiedzi na poszczególne pytania przedstawia poniższa Tabela.

Na pytanie 1 „Proszę ocenić stopień własnego zadowolenia z następujących warunków (obszarów) życia w gminie” mieszkańcy gminy najbardziej zadowoleni byli z dostępności do handlu i usług (317 osób), jakości szkół (261 osób) i z środowiska naturalnego (108 osób).

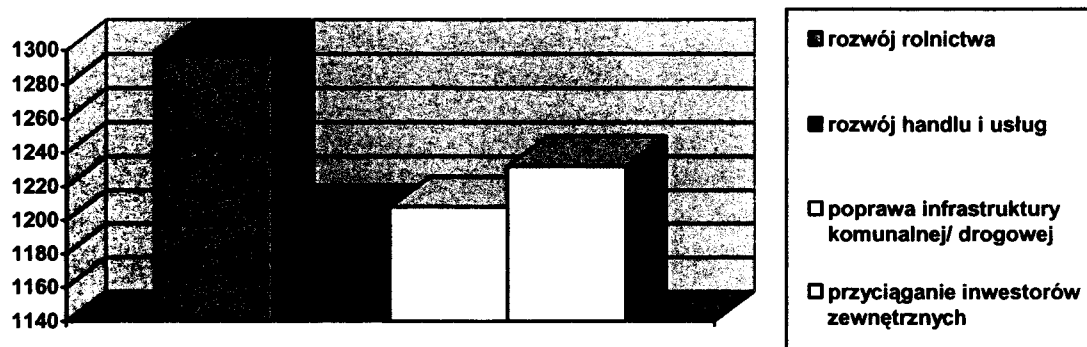
Rysunek 13 Stopień zadowolenia mieszkańców Gminy Piaski

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z analizy ankiet.

Respondenci zapytani o **kierunek rozwoju gminy** /Pytanie nr 2/ podawali najczęściej: **Poprawa infrastruktury komunalnej (kanalizacja, gaz, drogi itd.) /1208 osób/, Przyciągnięcie inwestorów/ kapitału gospodarczego /1232 osoby/, Rozwój handlu i usług /1203 osoby/, Rozwój rolnictwa /1299 osób/.**

Rysunek 14 Kierunki rozwoju gminy Piaski.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z analizy ankiet.

Tabela 27 Tabela konsultacyjna wraz z wynikami

1. Proszę ocenić stopień własnego zadowolenia z następujących warunków (obszarów) życia w gminie		bardzo niezadowolony (a)	niezadowolony(a)	nie mam zdania	zadowolony(a)	bardzo zadowolony(a)
1.1	Środowisko naturalne	79	64	497	1185	108

	(czystość wód: pitnej i powierzchniowych, gleby, powietrza)					
1.2	Jakość dróg, ulic, mostów, parkingów itd	508	890	247	416	23
1.3	Infrastruktura komunalna (gaz, wodociąg, kanalizacja itd.)	431	1083	262	706	18
1.4	Możliwości kulturalne (koncerty, biblioteki, wystawy itd.)	315	437	832	496	16
1.5	Możliwości uprawiania sportu i rekreacji (np. parki, skwery, place zabaw, obiekty sportowe)	302	556	757	454	15
1.6	Pomoc społeczna (ochrona najuboższych)	111	508	915	513	38
1.7	Publiczna ochrona zdrowia	116	747	559	604	41
1.8	Bezpieczeństwo publiczne (zabezpieczenie przed przestępcami, kataklizmami itd.)	261	550	602	606	39
1.9	Warunki mieszkaniowe (możliwości budowy, zakupu mieszkań, remontów itd)	387	459	544	652	45
1.10	Jakość szkół	44	166	318	1287	261
1.11	Dostępność handlu i usług	155	338	270	1157	317
1.12	Rozwój działalności gospodarczej	76	233	673	1061	36
1.13	Komunikacja władz gminy z mieszkańcami	116	229	632	1040	27
1.14	Obsługa klientów w Urzędzie Gminy	70	153	631	1165	58
1.15	Inne (jakie)					
2. W moim własnym odczuciu, główne kierunki rozwoju gminy oraz dbałości o jakość życia mieszkańców powinny być związane z :		Zdecydowanie nie zgadzam się	Nie zgadzam się	Nie mam zdania	Zgadzam się	Zdecydowanie zgadzam się
2.1	Poprawą infrastruktury komunalnej (kanalizacja,	22	48	64	753	1208

	gaz, drogi itd.)					
2.2	Usprawnieniem transportu publicznego (w tym podmiejskiego)	38	94	403	736	1105
2.3	Zwiększeniem nakładów na oświatę (lepsze warunki edukacyjne młodzieży)	36	111	332	743	964
2.4	Poprawą stanu zdrowia i warunków zdrowotnych	18	92	339	882	1029
2.5	Zwiększeniem bezpieczeństwa publicznego	42	142	257	720	977
2.6	Intensyfikacją działań na rzecz ochrony środowiska	29	118	270	830	901
2.7	Zwiększeniem funkcji rekreacyjnych gminy (obiekty sportowe, ścieżki rowerowe, dbałość o zielen, czystość i ład w obejściach itd)	12	36	205	726	1137
2.8	Zwiększeniem oferty kulturalnej	21	36	282	863	1016
2.9	Przyciąganiem inwestorów/ kapitału gospodarczego	28	66	206	652	1232
2.10	Rozwojem indywidualnego budownictwa mieszkaniowego	44	64	298	674	1104
2.11	Ochroną najuboższych	29	59	347	565	1132
2.12	Rozwojem handlu i usług	21	40	220	921	1203
2.13	Rozwojem rolnictwa	15	40	199	634	1299
2.14	Polepszeniem jakości usług administracyjnych (obsługa mieszkańców)	33	73	325	725	1028
2.15	Zwiększeniem udziału mieszkańców w życiu publicznym	37	54	356	704	1002
2.16	Rozwojem innego rodzaju działań (proszę wpisać jakich)					

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z analizy ankiet.

W rozszerzonych odpowiedziach na pytania zawarte w Karcie Konsultacyjnej przedstawiono inne opinie wyrażane na temat sytuacji, problemów istniejących na terenie gminy Piaski, których nie można tematycznie sklasyfikować, a które zawierają uwagi mieszkańców oraz wskazówki dla władz Gminy Piaski, w szczególności:

Tabela 28 Opinie mieszkańców gminy Piaski

Wybudować przystanki dla dzieci w Siedliszczkach	9
Wybudować oświetlenie przy szosie w Siedliszczkach	4
Dobry kontakt z sołtysiem w Brzeziczkach	3
Zwiększyć współpracę z organizacjami pozarządowymi	2
Budować ze środków UE oczyszczalnie przydomowe oraz kolektory słoneczne	2
Poprawić jakość dróg w Emilianowie	2
Wybudować świetlice w Woli Piaseckiej	2
Podjąć działania w celu wybudowania zalewu na Gielczwi	2
Uruchomić targowisko koło CPN-u	2
Organizowanie spotkań informacyjno – konferencyjnych ze społeczeństwem	2
Stworzyć nowe miejsca pracy	2
Rozwój agroturystyki	1
Aktywizowanie życia kulturalnego i sportowego dla ludzi średnim wieku i młodzieży	1
Organizowanie szkoleń dot. upraw ekologicznych	1
Rozwój kulturalno - rozrywkowy	1
Brak dojazdu do pól w Bystrzejowicach	1
Niezadawalające uzbrojenie terenów pod inwestycje w Piaskach	1
Brak sklepu i fatalny dojazd do Młodziejowa	1
Brak oświetlenia drogi w Woli Gardzienickiej	1
Brak oświetlenia dróg w Piaskach Wielkich	1
Zła jakość poboczy jezdni w Bystrzejowicach	1
Większy udział młodych ludzi w szkoleniach i podnoszeniu kwalifikacji	1

Źródło: Dane gminy na podstawie wyników z konsultacji społecznych

X. Wieloletni Plan Inwestycyjny

Wieloletni Plan Inwestycyjny zawiera zadania jakie będą realizowane w ramach strategii rozwoju gminy Piaski oraz staje się instrumentem wdrażania tejże strategii.

Oprócz przedstawionych w tabeli operacji planowane jest wytwarzanie oraz dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności wiatru, wody, energii geotermalnej, słońca czy biogazu albo biomasy na terenie miasta i gminy Piaski.

Przedstawione poniżej projekty inwestycyjne planowane przez gminę będą realizowane w wyznaczonym przedziale czasowym przy założonych nakładach finansowych. Działania te wynikają ściśle z przyjętych celów strategicznych gminy.

Tabela 28 Wieloletni Plan Inwestycyjny

ZACHĘCANIE INWESTORÓW ZEWNĘTRZNYCH DO INWESTOWANIA	07	08	09	10	11	12	13			
Wyznaczenie terenów pod inwestycje (zgodnie ze studium i planem zagospodarowania przestrzennego Gminy Piaski)		→						Gmina	2 500 000	gmina, UE
Uzbrojenie terenów przeznaczonych dla potencjalnych inwestorów (energia elektryczna, gaz, kanalizacja, wodociągi)		→						Gmina	1 000 000	gmina, UE prywatni inwestorzy
ROZWÓJ SEKTORA MŚP										
Stworzenie wdrażanie systemu informowania potencjalnych inwestorów o możliwościach inwestycyjnych na terenie Gminy Piaski		→						Gmina	100 000	gmina, prywatni inwestorzy
PROMOCJA GMINY										
Wydanie folderów, katalogów reklamowych		→						Gmina	55 000	gmina, sponsorzy
Imprezy sportowo-kulturalne		→						Gmina	500 000	gmina, sponsorzy, UE, Budżet Państwa
Współpraca z gminami partnerskimi z za granicy		→						Gmina	200 000	gmina, UE

Współpraca z mediami						Gmina	10 000	gmina
Utrzymanie strony WWW						Gmina	36 000	gmina, sponsorzy
Utrzymanie Biuletynu Informacji Publicznej dla Gminy Piaski						Gmina	60 000	gmina
ROZWÓJ AGROTURYSTYKI								
Tworzenie ścieżek zdrowia, rowerowych i szlaków turystycznych.						Gmina, LGD	2000 000	gmina, UE
Szkolenia i informacje dla osób tworzących gospodarstwa agroturystyczne						Gmina, ODR, organizacje pozarządowe, LGD	100 000	środki UE
POMOC W PRZEKwalifikowaniu Mieszkańców								
Pomoc w organizacji szkoleń						ZDZ, PUP, Gmina, Organizacje pozarządowe	100 000	gmina, środki UE
OCZYSZCZALNIE PRZYZAGRODOWE W GMINIE						Gmina, mieszkańcy	500 000	mieszkańcy WFOŚiGW gmina, środki UE
MODERNIZACJA OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW W PIASKACH						Gmina	1 500 000	WFOŚiGW gmina, środki UE
BUDOWA SIECI KANALIZACYJNYCH NA TERENIE GMINY PIASKI								
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Piaskach: ul. Makarewicka, Zielona i Polna.						Gmina	700 000	gmina, środki UE, mieszkańcy
Budowa sieci kanalizacyjnej w						Gmina	7 000 000	gmina, środki UE,

miejsowościach: Gielczew, Brzeziczki, Brzezice, Piaski Wielkie, Kębtów								mieszkańcy
BUDOWA I REMONT DRÓG (łącznie z chodnikami i kanalizacją burzową)								
Przebudowa drogi nr105710L w Piaskach Górnych		→				Gmina	892 230	gmina, środki UE
Przebudowa dróg nr 105699L i 105702L w miejscowości Brzezice – Siedliszczki		→				Gmina	1 080 615	gmina, środki UE, Budżet Państwa
Budowa drogi Majdan Kozic Dolnych – Kawęczyn-Majdan Kawęczyński						Gmina	3 500 000	gmina, środki UE
Przebudowa drogi nr 105709L w Józefowie			→			Gmina	683 182	gmina, środki UE
Budowa pozostałych dróg, chodników i kanalizacji deszczowej na terenie Gminy Piaski			→			Gmina	12 000 000	gmina, środki UE
Zagospodarowanie centrum Piask przez odnowienie i urządzenie placu zabaw, chodników i parkingów – II etap						Gmina	1 100 000	gmina, środki UE
Stworzenie programu i systemu zagospodarowania odpadów na terenie Gminy Piaski						Gmina	10 000 000	gmina, środki UE
- utworzenie zakładu gospodarki odpadami z sortownią mechaniczną - przetwarzanie odpadów - zakup samochodu do odbioru odpadów i nieczystości stałych					→			

- zakup pojemników na nieczystości stałe i selektywną zbiórkę odpadów								
BUDOWA ZBIORNIKA MAŁEJ RETENCJI na rzece Gielczew w Piaskach				→		Gmina	10 000 000	gmina, UE, Eko-Fundusz, NFGW, OŚ, WZMIUW
WODOCIĄGI								
Budowa sieci wodociągowej z przyłączami we wsi Borkowszczyzna						Gmina	1 200 000	gmina, UE
Budowa sieci wodociągowej z przyłączami - III etap, wsie: Brzezice, Józefów, Nowiny, Piaski Górne						Gmina	6 842 298	gmina, środki strukturalne mieszkańcy
Budowa sieci wodociągowej z przyłączami we wsi Siedliszczki						Gmina	2 707 000	gmina, środki UE, mieszkańcy
Budowa ujęcia wody we wsi Majdan Kozic Górnych						Gmina	1 300 000	gmina, środki UE, mieszkańcy
Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami we wsi: Majdan Kozicki, Majdan Kozic Dolnych, Majdan Kozic Górnych					→	Gmina	4 000 000	gmina, środki UE, mieszkańcy
Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami we wsi: Kozice Górne, Kozice Dolne, Kol. Kozice Dolne			→			Gmina	3 700 000	gmina, środki UE, mieszkańcy
Budowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami we wsi: Wola Piasecka, Kęblów, Janówek, Borkowszczyzna				→		Gmina	4 700 000	gmina, środki UE, mieszkańcy
MODERNIZACJA I ROZBUDOWA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH, GIMNAZJUM, CENTRUM KULTURY ORAZ PRZEDSZKOLI W PIASKACH								

Szkoła Podstawowa w Piaskach: roboty wewnętrzne i zewnętrzne						Gmina	750 000	gmina, Kuratorium Oświaty, MENIS, środki UE
Budowa sali gimnastycznej dla szkół w Piaskach						Gmina, Powiat Świdnicki	6 000 000	gmina, powiat, Kuratorium Oświaty, Totalizator, środki UE
Modernizacja Miejskiego Centrum Kultury w Piaskach						Gmina	1 000 000	gmina, środki strukturalne
Rozbudowa i modernizacja Zespołu Szkół w Bystrzejowicach						Gmina	2 000 000	Gmina, Kuratorium Oświaty, MENIS, środki UE
Modernizacja Przedszkola w Piaskach						Gmina	800 000	gmina, Kuratorium Oświaty, MENIS, środki UE
Modernizacja Gimnazjum Nr 1 w Piaskach						Gmina	1 000 000	gmina, Kuratorium Oświaty, MENIS, środki UE
Budowa krytej pływalni w Piaskach						Gmina	4 000 000	gmina, powiat, Kuratorium Oświaty, MENIS,

								środki UE
REMONTY MIESZKAŃ KOMUNALNYCH				→		Gmina	800 000	gmina, budżet Państwa
Budowa Tagowiska Koszyczkowego w Piaskach		→				Gmina	2 000 000	gmina
Budowa mieszkań komunalnych i socjalnych				→		Gmina	3 000 000	gmina, środki z ministerstwa, UE
Budowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Siedliszczki				→		Gmina	750 000	gmina, środki UE
Remonty strażnic OSP i ich adaptacja na świetlice wiejskie w m. Kozice Górne, Majdan Kawęczyński, Kębłów, Giełczew, Brzezice, Wierzchowiska, Majdanek Kozicki, Piaski, Bystrzejowice Drugie, Kawęczyn, Majdan Kozic Górnych, Majdanek Kozicki, Wola Piasecka, Józefów				→		Gmina	4 000 000	gmina, środki UE
Budowa i instalacja urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii w budynkach użyteczności publicznej stanowiących własność gminy Piaski				→		Gmina	4 000 000	gmina, środki UE

Źródło:

Dane

Urzędu

Miejskiego

Piaski.

Spis tabel

Tabela 1 Dane gminy Piaski.....	8
Tabela 2 Klasa bonitacyjna gruntów ornych (dane Urzędu Miejskiego w Piaskach).....	9
Tabela 3 Liczba ludności w gminie piaski w latach 2003-2007	14
Tabela 4 Liczba ludności w poszczególnych miejscowościach gminy Piaski (dane Urzędu Miejskiego w Piaskach).....	14
Tabela 5 Przyrost naturalny w gminie Piaski w latach 2003-2007	16
Tabela 6 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym	16
Tabela 7 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w %	17
Tabela 8 Stan bezrobocia	18
Tabela 9 Bezrobocie wg wieku	18
Tabela 10 Sieć wodociągowa (dane Urzędu Miejskiego w Piaskach)	19
Tabela 11 Kanalizacja i oczyszczalnia ścieków.....	19
Tabela 12 Sieć gazowa	19
Tabela 13 Sieć dróg na terenie gminy Piaski.....	21
Tabela 14 Szczegółowy wykaz dróg gminnych i powiatowych (dane Urzędu Miejskiego w Piaskach)	22

Spis rysunków

Rysunek 1 Położenie miejscowości Piaski w Gminie Piaski	7
Rysunek 2 Przedwojenna kamienica w miejscowości Piaski.....	12
Rysunek 3 Mieszkaniec żydowski gminy Piaski.	13
Rysunek 4 Liczba ludności w latach 2003-2007.....	14
Rysunek 5 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym.....	17
Rysunek 6 Miejskie Centrum Kultury w Piaskach.	31
Rysunek 7 <u>Brzezice</u> - dwór z pierwszej połowy XIX w.....	33
Rysunek 8 Zespół pałacowo-parkowy.....	33
Rysunek 9 Zespół dworsko-parkowy	34

Rysunek 10 Zespół pałacowo-parkowy.	35
Rysunek 11 Udział chóru „Sotto voce” w koncercie Śpiewająca Polska.....	44
Rysunek 12 Drużyna piłki nożnej LKS „Piaskovia”.....	45
Rysunek 13 Stopień zadowolenia mieszkańców Gminy Piaski.....	82
Rysunek 14 Kierunki rozwoju gminy Piaski.	82
